«Կոնվերս Բանկ» փակ բաժնետիրական ընկերություն

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ

2022թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող ժամանակաշրջանի համար

Բովանդակություն

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն ... 1
Ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն ... 2
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն ... 3
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն ... 4
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն ... 5

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1. Հիմնական գործունեության նկարագրություն ... 6
2. Պատրաստման հիմունքներ ... 6
4. Կարևոր հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ ... 28
5. Սեգմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն ... 29
6. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ... 32
7. Առևտրային արժեթղթեր ... 33
8. Պահանջներ բանկերի նկատմամբ ... 33
9. Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ ... 35
10. Ներդրումային արժեթղթեր ... 46
11. Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ ... 48
12. Ոչ նյութական ակտիվներ ... 50
13. Բռնագանձված ակտիվներ ... 50
14. Այլ ակտիվներ և պարտավորություններ ... 52
15. Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ ... 53
16. Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ ... 53
17. Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ ... 54
18. Թողարկված պարտքային արժեթղթեր ... 54
19. Հարկում ... 54
20. Այլ փոխառու միջոցներ ... 56
21. Ստորադաս փոխառություններ ... 56
22. Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ ... 56
23. Կապիտալ ... 59
24. Զուտ տոկոսային եկամուտ ... 61
25. Վարկային կորուստների գծով ծախս ... 61
26. Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ ... 62
27. Զուտ առևտրային եկամուտ ... 62
28. Այլ եկամուտ ... 63
29. Անձնակազմի գծով և այլ գործառնական ծախսեր ... 63
30. Ռիսկերի կառավարում ... 64
31. Իրական արժեքի չափում ... 80
32. Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ և որպես գրավ պահվող կամ տրամադրված ակտիվներ ... 85
33. Ֆինանսական գործիքների հաշվանցում ... 85
34. Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծություն ... 86
35. Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ ... 89
36. Ֆինանսավորման գործունեության արդյունքում առաջացող պարտավորությունների փոփոխություն ... 92
37. Կապիտալի համարժեքություն ... 92

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն
2022 թվականի դեկտեբերի 31-ի դրությամբ

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծան.	*2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ*	*2021թ. դեկտեմբերի 31-ր դրությամբ*
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	6	50,293,614	56,470,480
Առևտրային արժեթղթեր	7	823,400	854,438
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	8	47,102,327	21,813,642
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	16	197,014	6,862
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	9	223,808,567	234,288,706
Ներդրումային արժեթղթեր	10	125,362,770	40,638,892
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթեր	10	-	9,509,290
Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	11	8,775,211	8,202,522
Ոչ նյութական ակտիվներ	12	653,241	567,275
Բռնագանձված ակտիվներ	13	2,200,230	2,529,398
Այլ ակտիվներ	14	4,896,376	2,690,295
Ընդամենը ակտիվներ		**464,112,750**	**377,571,800**
Պարտավորություններ			
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	15	2,341,009	12,978,711
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	16	-	48,311
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	17	341,850,325	261,422,606
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	18	14,692,148	17,235,691
Ընթացիկ պարտավորություններ շահութահարկի գծով	19	3,260,111	699,521
Հետաձգված պարտավորություններ շահութահարկի գծով	19	135,369	904,643
Այլ փոխառու միջոցներ	20	34,501,456	29,144,282
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	36	1,521,514	1,440,047
Ստորադաս փոխառություններ	21	276,139	336,885
Պայմանական և պայմանագրային պարտավորությունների գծով պահուստ	22	143,061	149,784
Այլ պարտավորություններ	14	2,683,558	1,610,054
Ընդամենը պարտավորություններ		**401,404,690**	**325,970,535**
Կապիտալ	23		
Կանոնադրական կապիտալ		19,947,633	19,947,633
էմիսիոն եկամուտ		63,233	63,233
Գլխավոր պահուստ		8,848,182	3,848,182
Հողի և շենքերի վերագնահատումից աճ		3,669,287	3,233,483
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ		(4,099,566)	(1,170,072)
Չբաշխված շահույթ		34,279,291	25,678,806
Ընդամենը կապիտալ		62,708,060	51,601,265
Ընդամենը պարտավորություններ և կապիտալ		**464,112,750**	**377,571,800**

Ստորագրվել և վավերացվել է Բանկի Տնօրինության կողմից՝

Անդրանիկ Գրիգորյան — Գլխավոր գործադիր տնօրեն, տնօրինության նախագահ

Դավիթ Ազատյան — Գլխավոր հաշվապահ

Ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

Ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն

2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող ժամանակաշրջանի համար

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծան.	*01/10/22-31/12/22*	*01/01/22-31/12/22*	*01/10/21-31/12/21*	*01/01/21-31/12/21*
Տոկոսային եկամուտ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	24	8,218,001	30,177,374	6,777,110	26,504,995
Այլ տոկոսային եկամուտ	24	25,967	98,043	23,292	97,298
Տոկոսային ծախս	24	(3,576,732)	(14,151,910)	(3,292,747)	(12,212,479)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		**4,667,236**	**16,123,507**	**3,507,655**	**14,389,814**
Վարկային կորուստների գծով ծախս	25	(1,635,264)	(2,274,660)	734,506	(2,765,452)
Զուտ տոկոսային եկամուտ վարկային կորուստների գծով ծախսից հետո		**3,031,972**	**13,848,847**	**4,242,161**	**11,624,362**
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	26	2,583,394	7,144,634	1,240,913	4,162,095
Միջնորդավճարների գծով ծախս	26	(966,973)	(2,918,573)	(644,396)	(2,070,411)
Զուտ առևտրային եկամուտ	27	3,492,436	13,626,696	451,797	1,834,962
Փոխարժեքային տարբերություններից զուտ (վնաս)/օգուտ		342,845	(1,501,871)	470,638	(444,904)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերից զուտ օգուտ		(3,438)	(143,340)	(1,495)	114,973
Այլ եկամուտ	28	255,195	868,894	393,305	1,300,275
Ոչ տոկոսային եկամուտ		**5,703,459**	**17,076,440**	**1,910,762**	**4,896,990**
Անձնակազմի գծով ծախսեր	29	(2,342,619)	(7,932,174)	(1,674,170)	(5,946,321)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	11	(281,682)	(1,143,666)	(327,234)	(1,244,834)
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	12	(17,765)	(64,571)	(11,530)	(49,733)
Վարչական և այլ գործառնական ծախսեր	29	(1,160,616)	(4,001,030)	(916,898)	(3,925,433)
Արժեզրկման և պահուստների ձևավորման գծով այլ ծախսեր		(5,886)	(5,886)	-	-
Ոչ տոկոսային ծախսեր		**(3,808,568)**	**(13,147,327)**	**(2,929,832)**	**(11,166,321)**
Շահույթ մինչև շահութահարկ		**4,926,863**	**17,777,960**	**3,223,091**	**5,355,031**
Շահութահարկի գծով ծախս	19	(992,341)	(3,746,611)	(605,843)	(1,228,122)
Հաշվետու ժամանակաշրջանի շահույթ/(վնաս)		**3,934,522**	**14,031,349**	**2,617,248**	**4,126,909**

Ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն
2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող ժամանակաշրջանի համար

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծան.	*01/10/22-31/12/22*	*01/01/22-31/12/22*	*01/10/21-31/12/21*	*01/01/21-31/12/21*
Հաշվետու ժամանակաշրջանի շահույթ		**3,934,522**	**14,031,349**	**2,617,248**	**4,126,909**
Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս չվերադասակարգվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ					
Հիմնական միջոցների վերագնահատում		627,598	627,598	-	-
Շահութահարկի ազդեցություն		(112,968)	(112,968)	-	-
Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս չվերադասակարգվող զուտ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ		**514,630**	**514,630**	**-**	**-**
Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգվող այլ համապարփակ եկամուտ					
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի գծով չիրացված օգուտ/(վնաս)		(167,064)	(3,799,774)	(144,674)	(914,873)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի գծով իրացված օգուտ՝ վերադասակարգված ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում		3,438	143,340	1,495	(114,973)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքների ակնկալվող վարկային կորուստների գծով պահուստի փոփոխություններ		28,757	83,880	(38,059)	3,394
Շահութահարկի ազդեցություն	19	24,277	643,060	32,622	184,761
Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգվող զուտ այլ համապարփակ վնաս		**(110,592)**	**(2,929,494)**	**(148,616)**	**(841,691)**
Այլ համապարփակ եկամուտ/(վնաս) հարկումից հետո		**404,038**	**(2,414,864)**	**(148,616)**	**(841,691)**
Ընդամենը հաշվետու ժամանակաշրջանի համապարփակ եկամուտ		**4,338,560**	**11,616,485**	**2,468,632**	**3,285,218**

Ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն

2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող ժամանակաշրջանի համար

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծան.	Կանոնա-դրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Գլխավոր պահուստ	Իրական արժեքով՝ այլ համապար-փակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող արժեթղթերի վերագնա-հատման պահուստ	Հողի և շենքերի վերագնա-հատումից աճ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը կապիտալ
Մնացորդն առ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ/ստուգված/		**19,947,633**	**63,233**	**3,627,805**	**(328,381)**	**3,360,688**	**21,645,069**	**48,316,047**
Կանոնադրական կապիտալի համալրում								-
Հատկացում գլխավոր պահուստին				220,377			(220,377)	-
Շահաբաժիններ բաժնետերերին							-	-
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ		**-**	**-**	**220,377**	**-**	**-**	**(220,377)**	**-**
Հաշվետու ժամանակաշրջանի շահույթ/վնաս							4,126,909	4,126,909
Հաշվետու ժամանակաշրջանի այլ համապարփակ շահույթ/վնաս					(841,691)		-	(841,691)
Ընդամենը հաշվետու ժամանակաշրջանի համապարփակ եկամուտ/(վնաս)		**-**	**-**	**-**	**(841,691)**	**-**	**4,126,909**	**3,285,218**
Վերագնահատման պահուստի ամորտիզացիա		-	-	-	-	(127,205)	127,205	-
Մնացորդը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ/ստուգված/		**19,947,633**	**63,233**	**3,848,182**	**(1,170,072)**	**3,233,483**	**25,678,806**	**51,601,265**
Մնացորդն առ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ/ստուգված/		**19,947,633**	**63,233**	**3,848,182**	**(1,170,072)**	**3,233,483**	**25,678,806**	**51,601,265**
Կանոնադրական կապիտալի համալրում								-
Հատկացում գլխավոր պահուստին				5,000,000			(5,000,000)	-
Շահաբաժիններ բաժնետերերին							(509,690)	**(509,690)**
Ընդամենը գործարքներ սեփականատերերի հետ		**-**	**-**	**5,000,000**	**-**	**-**	**(5,509,690)**	**(509,690)**
Հաշվետու ժամանակարջանի շահույթ							14,031,349	**14,031,349**
Հաշվետու ժամանակարջանի այլ համապարփակ եկամուտ					(2,929,494)	514,630	-	**(2,414,864)**
Ընդամենը հաշվետու ժամանակարջանի համապարփակ եկամուտ					**(2,929,494)**	**514,630**	**14,031,349**	**11,616,485**
Վերագնահատման պահուստի ամորտիզացիա		-	-	-	-	(78,826)	78,826	-
Մնացորդը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		**19,947,633**	**63,233**	**8,848,182**	**(4,099,566)**	**3,669,287**	**34,279,291**	**62,708,060**

Ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն
2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող ժամանակաշրջանի համար

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծան.	*31/12/2022թ.*	*31/12/2021թ.*
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Ստացված տոկոսներ		31,997,700	25,707,177
Վճարված տոկոսներ		(15,129,663)	(11,409,297)
Ստացված միջնորդավճարներ		7,144,634	4,162,095
Վճարված միջնորդավճարներ		(2,918,573)	(2,070,411)
Զուտ առևտրային եկամուտ		13,640,488	1,963,574
Ստացված այլ եկամուտ		906,303	1,223,886
Աշխատակազմին վճարված գումարներ		(7,159,567)	(5,616,708)
Վարչական և այլ գործառնական ծախսեր		(3,767,225)	(3,856,793)
Դրամական միջոցների հոսքեր՝ մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը		**24,714,097**	**10,103,523**
Գործառնական ակտիվների զուտ (ավելացում)/նվազում			
Առևտրային արժեթղթեր		199,480	2,527
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ		(33,058,255)	(5,994,818)
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ		(16,462,547)	(20,454,659)
Բռնագանձված ակտիվներ		877,561	663,658
Այլ ակտիվներ		(2,411,238)	(883,615)
Գործառնական պարտավորությունների զուտ ավելացում/(նվազում)			
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ		(8,304,175)	7,929,823
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ		123,282,184	48,335,368
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ		(420,780)	84,926
Այլ պարտավորություններ		76,398	79,309
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր՝ օգտագործված գործառնական գործունեությունում մինչև շահութահարկը		**88,492,725**	**39,866,042**
Վճարված շահութահարկ/փոխհատուցում		(1,424,552)	(137,389)
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր՝ օգտագործված գործառնական գործունեությունում		**87,068,173**	**39,728,653**
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերումներ		(87,034,114)	(20,471,975)
Ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից և մարումից մուտքեր		6,005,493	7,541,171
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		682,544	(811,585)
Հիմնական միջոցների վաճառքից մուտքեր		(277,705)	59,800
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(150,537)	(289,847)
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր՝ ստացված ներդրումային գործունեությունից / (օգտագործված ներդրումային գործունեությունում)		**(80,774,319)**	**(13,972,436)**
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից			
Վճարված շահաբաժիններ		(509,690)	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթերից մուտքեր		8,214,949	8,218,900
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում		(8,735,050)	(11,352,600)
Այլ փոխառու միջոցներից մուտքեր		11,654,735	10,943,758
Այլ փոխառու միջոցների մարում		(6,256,980)	(5,190,879)
Ստորադաս փոխառությունների մարում		-	-
Վարձակալության գծով պարտավորությունների մարում		(1,211,103)	(581,853)
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր՝ ֆինանսավորման գործունեությունից		**3,156,861**	**2,037,326**
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ		**9,450,715**	**27,793,543**
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ հաշվետու տարվա սկզբում		56,470,480	33,344,488
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(15,630,746)	(4,659,971)
Ակնկալվող վարկային կորուստների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		3,165	(7,580)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	6	**50,293,614**	**56,470,480**

Ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

(հազար ՀՀ դրամ)

1. Հիմնական գործունեության նկարագրություն

«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ-ն (այսուհետ՝ «Բանկ») հանդիսանում է Խմբի մայր կազմակերպությունը: Այն հիմնվել է 1994թ. որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն ՀՀ օրենսդրության համաձայն: Բանկը գործում է 1994թ. նոյեմբերի 28-ին ՀՀ Կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից թողարկված ընդհանուր բանկային արտոնագրի շրջանակներում և իր գործունեությունն իրականացնում է N 57 արտոնագրային համարով:

Բանկը բնակչությունից ընդունում է ավանդներ և տրամադրում է վարկեր և իրականացնում է դրամական փոխանցումներ ՀՀ տարածքում և ՀՀ տարածքից դուրս, իրականացնում է արտարժույթի փոխանակման գործարքներ, ինչպես նաև իր հաճախորդ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց մատուցում է այլ բանկային ծառայություններ:

Բանկի գլխամասային գրասենյակը և իր 34 մասնաճյուղերը գտնվում են Երևանում և տարբեր մարզերում:

2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, Բանկի աշխատակիցների քանակը 864 է, իսկ դուստր կազմակերպությանը՝ 20:

«Կոնվերս Ինկասացիա»-ն հիմնադրվել է 2000թ. ապրիլի 20-ին որպես սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն ՀՀ օրենսդրության համաձայն: Ընկերության հիմնական գործունեությունն է դրամական միջոցների, դրանց համարժեքների և այլ ակտիվների տեղափոխումը: Ընկերությունը հանդիսանում է Բանկի դուստր ընկերությունը և ներառվել է այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են.

Բաժնետեր	*2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, %*	*2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, %*
«Ըդվանսդ Գլոբալ Ինվեստմենտ» ՍՊԸ	72.89	72.89
ՀայՓոստ Թրասթ Մենեջմենթ Բի.Վի.	22.11	22.11
Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին	5.00	5.00
Ընդամենը	**100.0**	**100.0**

Խմբի վերջնական վերահսկող անձը արգենտինացի գործարար է. Էռնեկյանն է:

Հայաստանի գործարար միջավայրը

Խմբի ղեկավարությունը գտնում է, որ ընթացիկ հանգամանքներում ձեռնարկվում են համապատասխան միջոցառումներ Խմբի կայունությունն ապահովելու նպատակով:

2. Պատրաստման հիմունքներ

Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ՝ «ՖՀՄՍ»), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (այսուհետ՝ «ՀՀՄՍԽ») կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (այսուհետ՝«ՖՀՄՍԿ»):

Չափման հիմունքներ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստված են սկզբնական արժեքի հիմունքով՝ բացառությամբ ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ բացահայտվածի:

Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Խմբի գործառնական արժույթը այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Խումբը: Բանկի և իր դուստր ընկերության գործառնական և ներկայացման արժույթը Հայաստանի Հանրապետության դրամն է (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Խմբի գործարքների տնտեսական

(հազար ՀՀ դրամ)

բովանդակությունը: Խումբը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության պահանջներին համապատասխան: Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Խմբի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով: Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, որը ՀՀ սահմաններից դուրս փոխարկելի չէ:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունները

ՖՀՄՍ 17 Ապահովագրական պայմանագրեր

2017 թվականի մայիսին IASB-ն թողարկեց ՖՀՄՍ 17 Ապահովագրական Պայմանագրեր (ՖՀՄՍ 17), որը ապահովագրական պայմանագրերի համապարփակ նոր հաշվապահական ստանդարտ է, որն ընդգրկում է ճանաչումը և չափումը, ներկայացումը և բացահայտումը: Ուժի մեջ մտնելուց հետո ՖՀՄՍ 17-ը կփոխարինի ՖՀՄՍ 4-ին Ապահովագրության Պայմանագրերը (ՖՀՄՍ 4), որը թողարկվել է 2005 թվականին: ՖՀՄՍ 17-ը կիրառվում է ապահովագրական պայմանագրերի բոլոր տեսակների նկատմամբ (այսինքն՝ կյանքի, ոչ կյանքի, ուղղակի ապահովագրության և վերաապահովագրության), անկախ նրանից դրանք թողարկող կազմակերպությունների, ինչպես նաև որոշակի երաշխիքների և ֆինանսական գործիքների նկատմամբ, որոնք ունեն հայեցողական մասնակցության հատկանիշներ: Կկիրառվեն մի քանի շրջանակի բացառություններ: ՖՀՄՍ 17-ը ներկայացնում է նոր հաշվապահական պահանջներ ապահովագրական հատկանիշներով բանկային ապրանքների համար, որոնք կարող են ազդել այն գործիքների կամ դրանց բաղադրիչների որոշման վրա, որոնք կներառվեն ՖՀՄՍ 9-ի կամ ՖՀՄՍ 17-ի շրջանակում:

Վարկային քարտեր և համանման ապրանքներ, որոնք ապահովում են ապահովագրական ծածկույթ. այս ապրանքների թողարկողների մեծ մասը կշարունակի իրենց գոյություն ունեցող հաշվապահական մոտեցումը որպես ֆինանսական գործիք ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն: ՖՀՄՍ 17-ն իր շրջանակից բացառում է կրեդիտ քարտի պայմանագրերը (և այլ նմանատիպ պայմանագրեր, որոնք ապահովում են վարկային կամ վճարման պայմանավորվածություններ), որոնք համապատասխանում են ապահովագրական պայմանագրի սահմանմանը, այն և միայն այն դեպքում, եթե կազմակերպությունը չի արտացոլում անհատի հետ կապված ապահովագրական ռիսկի գնահատումը հաճախորդի հետ պայմանագրի գինը սահմանելիս:

Երբ ապահովագրական ծածկույթը տրամադրվում է որպես վարկային քարտի պայմանագրային պայմանների մաս, թողարկողը պարտավոր է.

- Առանձնացնել ապահովագրական ծածկույթի բաղադրիչը և դրա նկատմամբ կիրառել ՖՀՄՍ 17,
- Կիրառել այլ կիրառելի ստանդարտներ (օրինակ՝ ՖՀՄՍ 9, ՖՀՄՍ 15 Եկամուտ հաճախորդների հետ պայմանագրերից կամ ՀՀՄՍ 37 Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ) մյուս բաղադրիչների նկատմամբ:

Վարկային պայմանագրեր, որոնք համապատասխանում են ապահովագրության սահմանմանը, բայց ապահովագրական դեպքերի համար փոխհատուցումը սահմանափակվում է այն գումարով, որն այլ կերպ պահանջվում է պայմանագրով ստեղծված ապահովագրատիրոջ պարտավորությունը մարելու համար. Նման վարկեր թողարկողները, օրինակ. վարկ՝ մահից հրաժարվելու դեպքում – ունեն ՖՀՄՍ 9 կամ ՖՀՄՍ 17 կիրառելու ընտրության տարբերակ: Ընտրությունը կկատարվի պորտֆելի մակարդակով և կլինի անշրջելի:

ՖՀՄՍ 17-ը ուժի մեջ է մտնում 2023թ.-ի հունվարի 1-ից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար, համեմատական ցուցանիշները պահանջվում են: Վաղ կիրառումը թույլատրվում է, եթե ՖՀՄՍ 17-ի կիրառման ժամանակ կազմակերպությունը կիրառում է նաև ՖՀՄՍ 9-ը և ՖՀՄՍ 15-ը:

Խումբը այժմ չափում է ՖՀՄՍ 17-ի կիրառման ազդեցությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունները (շարունակություն)

ՖՀՄՍ 9 Ֆինանսական գործիքներ. Վճարներ «10 տոկոս» թեստում ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար

Որպես ՖՀՄՍ ստանդարտների 2018-2020 թվականների տարեկան բարելավումների գործընթացի մաս, ՀՀՄՍԲ-ն փոփոխություններ է կատարել ՖՀՄՍ 9-ում: Փոփոխությունը պարզաբանում է վճարները, որոնք կազմակերպությունը ներառում է գնահատելիս, արդյոք նոր կամ փոփոխված ֆինանսական պարտավորության պայմանները էապես տարբերվում են սկզբնական ֆինանսական պարտավորության պայմաններից: Այս վճարները ներառում են միայն պարտատուի և պարտապանի միջև վճարված կամ ստացված գումարները, ներառյալ վճարված կամ ստացված վճարները ի օգուտ մեկ այլ կողմի: Կազմակերպությունը փոփոխությունը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների նկատմամբ, որոնք փոփոխվել կամ փոխանակվել են տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբում կամ դրանից հետո, երբ կազմակերպությունն առաջին անգամ կիրառում է փոփոխությունը:

Փոփոխությունն ուժի մեջ է մտնում 2022 թվականի հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար, որոնց ավելի վաղ ընդունումը թույլատրվում է: Խումբը փոփոխությունները կկիրառի համախմբված ֆինանսական պարտավորությունների նկատմամբ, որոնք փոփոխվել կամ փոխանակվել են տարեկան ժամանակաշրջանի սկզբում կամ դրանից հետո, երբ նա առաջին անգամ կկիրառի փոփոխությունը և չի ակնկալում, որ դա էական ազդեցություն կունենա իր համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում-Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 8-ում

2021թ. փետրվարին ՀՀՄՍԽ-ն թողարկել է ՀՀՄՍ8-ի փոփոխություններ, որտեղ ներկայացնում է հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանումը: Փոփոխությունները հստակեցնում են հաշվապահական հաշվառման գնահատումների փոփոխությունների, հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների և սխալների ուղղման միջև տարանջատումը:Դրանք նաև պարզաբանում են, թե ինչպես են կազմակերպություններն օգտագործում չափման մեթոդները և ելակետային տվյալները՝ հաշվապահական հաշվառման գնահատումներ մշակելու համար:
Փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2023թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար և կիրառելի են այդամսաթվին կամ այդ ժամանակաշրջանի սկսվելուց հետո իրականացնող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և հաշվապահական հաշվառման գնահատումների փոփոխությունների համար: Վաղաժամկետ կիրառումը թույլատրելի է, եթե այդ փաստը բացահայտվում է:
Չի ակնկալվում, որ փոփոխությունները էական ազդեցություն կունենան Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտում-Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում և ՖՀՄՍ Գործնական ցուցումներ 2-ում

2021թ.փետրվարին ՀՀՄՍԽ-ն թողարկել է փոխություններ ՀՀՄՍ1-ում և էականության դատողությունների կատարում ՖՀՄՍ Գործնական ցուցումներ 2-ում, որտեղ ներկայացնում են ուղեցույցներ և օրինակներ՝օգնելու կազմակերպություններին կիրառել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտումների վերաբերյալ էական դատողություններ: Փոփոխությունների նպատակն է օգնել կազմակերպություններին ներկայացնել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության առավել օգտակար բացահայտումներ՝ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների բացահայտման պահանջը փոխարինելով հաշվապահական հաշվառման էական քաղաքականությունների բացահայտման պահանջով և ավելացնելով ուղեցույց, թե կազմակերպություններն ինչպես պետք է կիրառեն էականության սկզբունքը հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտման վերաբերյալ որոշումներ կայացնելիս:
ՀՀՄՍ1-ի փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2023թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ թույլատրելով վաղաժամկետ կիրառումը: Քանի որ Գործնական ցուցումներ 2-ի փոփոխությունները հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղեկատվության էականության սահմանման կիրառման ոչ պարտադիր ուղեցույցներ են , այս փոփոխությունների համար ուժի մեջ մտնելու ամսաթվի սահմանման անհրաժեշտություն չկա:
Խումբը շարունակում է գնահատել փոփոխությունների ազդեցությունը Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտումների վրա:

Համախմբման հիմունքներ

Դուստր ընկերությունը, որի մայր կազմակերպությունը իրավունք ունի ներդրումներից ստանալ փոփոխական

(հազար ՀՀ դրամ)

արդյունքներ կամ ենթարկվում է այդ արդյունքների փոփոխությունների հետ կապված ռիսկին և կարող է ազդել այդ ներդրումներից ստացվող արդյունքների վրա իր իրավասությունների միջոցով, համախմբվում է: Դուստր կազմակերպության համախմբումը սկսվում է, երբ Խումբը ձեռք է բերում վերահսկողություն դուստր ընկերության նկատմամբ և դադարում է, երբ Խումբը կորցնում է այդ վերահսկողությունը: Ներխմբային բոլոր գործարքները, ինչպես նաև այդ գործարքների արդյունքում առաջացած մնացորդներն ու չիրացված օգուտները ամբողջությամբ բացառվում են: Չիրացված վնասները նույնպես բացառվում են, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ գործարքը վկայում է փոխանցվող ակտիվի արժեզրկման մասին: Անհրաժեշտության դեպքում, դուստր ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները ճշգրտվում են՝ այդ ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությանը համապատասխանեցնելու նպատակով: Դուստր ընկերության հաշվետու ամսաթիվ է հանդիսանում դեկտեմբերի 31-ը:

Ձեռքբերման ժամանակ դուստր ընկերության ակտիվները, պարտավորությունները և պայմանական պարտավորությունները չափվում են ձեռքբերման պահին գոյություն ունեցող իրական արժեքով: Որոշելի զուտ ակտիվների նկատմամբ ձեռքբերման գնի ցանկացած գերազանցող մաս ճանաչվում է որպես գուդվիլ: Որոշելի զուտ ակտիվների նկատմամբ ձեռքբերման գնի ցանկացած պակաս մասը (այսինքն՝ ձեռքբերման զեղչում) կրեդիտագրվում է ձեռքբերման ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում:

Իրական արժեքի չափում

Խումբն իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով պահվող ֆինանսական գործիքները չափում է իրական արժեքով՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Իրական արժեքն այն գինն է, որը չափման ամսաթվի դրությամբ ընթացիկ շուկայական պայմաններում, հիմնական կամ դրա բացակայության դեպքում՝ ամենաբարենպաստ շուկայում կստացվեր շուկայի մասնակիցների միջև՝ սովորական գործարքում ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու դիմաց: Իրական արժեքով չափումը ենթադրում է, որ ակտիվի վաճառքը կամ պարտավորության փոխանցումը կատարվում է՝

- այդ ակտիվի կամ պարտավորության հիմնական շուկայում, կամ
- հիմնական շուկայի բացակայության դեպքում՝ տվյալ ակտիվի կամ պարտավորության համար ամենաբարենպաստ շուկայում:

Խումբը պետք է հասանելիություն ունենա հիմնական կամ ամենաբարենպաստ շուկա: Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափվում է՝ կիրառելով այնպիսի ենթադրություններ, որոնք շուկայի այլ մասնակիցները կօգտագործեին ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը որոշելիս՝ ենթադրելով, որ շուկայի մասնակիցները գործում են իրենց լավագույն տնտեսական շահերից ելնելով: Ոչ ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքի չափումը հաշվի է առնում շուկայի մասնակցի՝ տնտեսական օգուտներ ստեղծելու կարողությունը՝ ակտիվի առավել արդյունավետ և լավագույն օգտագործումից կամ այն շուկայի մեկ այլ մասնակցի վաճառելուց, ով ակտիվը կօգտագործեր առավել արդյունավետ և լավագույն կերպով:

Խումբն օգտագործում է գնահատման մեթոդներ, որոնք տեղին են տվյալ հանգամանքներում, և որոնց համար բավարար տվյալներ կան իրական արժեքը չափելու համար՝ առավելագույնին հասցնելով համապատասխան դիտարկելի ելակետային տվյալների օգտագործումը և նվազագույնին հասցնելով ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալների օգտագործումը: Բոլոր ակտիվներն ու պարտավորությունները, որոնց իրական արժեքը չափվում կամ բացահայտվում է ֆինանսական հաշվետվություններում, դասակարգվում են ըստ ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիայի՝ ելնելով իրական արժեքի չափման համար էական ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալներից՝

- 1-ին մակարդակ. համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկայում գնանշված գներ (չճշգրտված),
- 2-րդ մակարդակ. գնահատման մոդելներ, որոնցում բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից,
- 3-րդ մակարդակ. գնահատման մոդելներ, որտեղ իրական արժեքի չափման համար էական նշանակություն ունեցող ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալները շուկայում դիտարկելի չեն:

Այն ակտիվների և պարտավորությունների համար, որոնք պարբերաբար ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվություններում, Խումբը դիտարկում է հիերարխիայի մակարդակների փոփոխության անհրաժեշտությունը՝ նորից վերլուծելով դրանց դասակարգումը (ելնելով իրական արժեքի չափման համար էական ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալներից) յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ

Սկզբնական ճանաչում

Ճանաչման ամսաթիվ

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների բոլոր կանոնավոր գնումներն ու վաճառքները ճանաչվում են գործարքի ամսաթվով: Կանոնավոր են համարվում ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների այնպիսի գնումները կամ վաճառքները, որոնք պահանջում են ակտիվի մատակարարում տվյալ շուկայում գործող նորմերով կամ գործարար սովորույթներով սահմանված ժամկետի ընթացքում:

Սկզբնական չափում

Ֆինանսական գործիքների դասակարգումը սկզբնական ճանաչման պահին կախված է պայմանագրային պայմաններից և գործիքների կառավարման բիզնես մոդելից: Ֆինանսական գործիքները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով և գործարքի ծախսերը նվազեցվում կամ ավելացվում են տվյալ գումարին, բացառությամբ շահույթի կամ վնասի միջոցով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների չափման տեսակներ

Խումբն իր բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգում է ելնելով ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելից և ակտիվի պայմանագրային պայմաններից, չափումն իրականացնելով.

- Ամորտիզացված արժեքով,
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով,
- Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Խումբն իր ածանցյալ և առևտրային պորտֆելը դասակարգում և չափում է իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Խումբը կարող է հաշվառել ֆինասական գործիքները իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, եթե այդ կերպ վերանում է կամ զգալիորեն նվազեցվում են չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունները:

Ֆինանսական պարտավորությունները, բացի վարկային պարտավորություններից և ֆինանսական երաշխիքներից, չափվում են ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, երբ դրանք պահվում են վաճառքի համար, ածանցյալ գործիքներ են կամ կիրառվում է իրական արժեքով հաշվառում:

Պահանջներ բանկերի նկատմամբ, հաճախորդներին տրված վարկեր, ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

Խումբը չափում է վարկային կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջները, հաճախորդներին տրված վարկերը և այլ ֆինանսական ներդրումները ամորտիզացված արժեքով միայն այն դեպքում, եթե միաժամանակ բավարարվում են հետևյալ երկու պայմանները.

- Ֆինանսական ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է ֆինանսական ակտիվները պահել պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման նպատակով,
- Ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և դրա չմարված մասի դիմաց տոկոսների վճարումներ (SPPI):

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ (շարունակություն)

Այս պայմանների մանրամասները ներկայացված են ստորև:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Խումբն իր բիզնես մոդելը սահմանում է այն մակարդակի վրա, որը լավագույն կերպով արտացոլում է գործունեության նպատակների իրագործման համար ֆինանսական ակտիվների խմբերի կառավարման ուղղությամբ որդեգրած մեթոդները:

Խմբի բիզնես մոդելը չի գնահատվում առանձին գործիքների հիմունքով, այլ ավելի բարձր՝ համախմբված պորտֆելների մակարդակով, և հիմնվում է այնպիսի դիտարկելի գործոնների վրա, ինչպիսիք են՝

- Բիզնես մոդելի արդյունավետության և այդ բիզնես մոդելի շրջանակներում պահվող ակտիվների գնահատման և կազմակերպության առանցքային ղեկավար անձնակազմին ներկայացման մեխանիզմները,
- Բիզնես մոդելի արդյունավետության (և այդ բիզնես մոդելի շրջանակներում պահվող ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը, մասնավորապես, այդ ռիսկերի կառավարման մեխանիզմները,
- Բիզնեսի կառավարիչների փոխհատուցման եղանակները (օրինակ՝ փոխհատուցումը հիմնված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքների կամ պայմանագրային դրամական հոսքերի վրա),
- Վաճառքների ակնկալվող հաճախականությունը, արժեքը և ժամկետները նույնպես հանդիսանում են Խմբի գնահատման կարևոր գործոններ:

Բիզնես մոդելի գնահատման հիմքում ընկած են ողջամիտ ակնկալվող սցենարները՝ առանց հաշվի առնելու «վատագույն» կամ «սթրեսային» սցենարները: Եթե սկզբնական ճանաչումից հետո դրամական միջոցների հոսքերը տեղի են ունենում Խմբի սկզբնական ակնկալիքներից տարբեր կերպով, Խումբը չի փոխում տվյալ բիզնես մոդելում պահվող մնացած ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը, սակայն հետագայի համար հաշվի է առնում այդ տեղեկատվությունը նոր առաջացող կամ նոր ձեռք բերվող ֆինանսական ակտիվները գնահատելիս:

Միայն մայր գումարի և տոկոսի վճարման (SPPI) գնահատումներ

Որպես դասակարգման գործընթացի երկրորդ քայլ, Խումբը գնահատում է ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները՝ պարզելու համար, թե արդյոք դրանք բավարարում են SPPI գնահատման պահանջներին:

Այս գնահատման նպատակով, մայր գումար հասկացությունը սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեք սկզբնական ճանաչման ժամանակ և կարող է փոխվել ֆինանսական ակտիվի կյանքի ընթացքում (օրինակ՝ եթե կան մայր գումարի մարումներ կամ վարձատրության/զեղչի ամորտիզացիա):

Վարկային պարտավորվածության մեջ սովորաբար տոկոսի ամենակարևոր տարրերն են՝ փողի ժամանակային արժեքը և վարկային ռիսկը: SPPI գնահատումը իրականացնելու համար Խումբը կիրառում է դատողություն և հաշվի է առնում համապատասխան գործոններ, ինչպիսիք են ֆինանսական ակտիվի արժույթը և տոկոսադրույքի գործողության ժամանակահատվածը:

Ի հակադրություն, այն պայմանագրային դրույթները, որոնք առաջացնում են ավելի քան նվազագույն ենթարկվածություն ռիսկերին կամ պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի տատանողականության, որոնք կապված չեն բազային վարկային պայմանագրի հետ, չեն առաջացնում միայն մայր գումարի և դրա չմարված մասի վրա տոկոսի վճարում հանդիսացող պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր: Այս դեպքերում ֆինանսական ակտիվը պետք է չափվի իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ (շարունակություն)

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ

Խումբը կիրառում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով պարտքային գործիքների նոր դասակարգում ըստ ՖՀՄՍ 9-ի, եթե միաժամանակ առկա են հետևյալ երկու պայմանները.

- Գործիքը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է ինչպես պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումը, այնպես էլ ֆինանսական ակտիվների վաճառքը,
- Ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները բավարարում են SPPI ստուգման չափանիշներին:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքները հետագայում չափվում են իրական արժեքով՝ իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացող օգուտները և վնասները ճանաչելով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում: Տոկոսային եկամուտը և փոխարժեքային տարբերություններից օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում նույն կերպ, ինչպես ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները: Ապաճանաչման պահին, նախկինում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված գումարային օգուտները կամ վնասները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքների համար ակնկալվող վարկային կորուստները չեն նվազեցնում այդ ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքները, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում շարունակվում են ներկայացվել իրական արժեքով: Փոխարենը, այն պահուստի չափով գումարը, որը կառաջանար, եթե ակտիվները չափվեին ամորտիզացված արժեքով, ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում՝ որպես կուտակված արժեզրկման գումար, շահույթում կամ վնասում համապատասխան ծախսագրմամբ: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված վնասը ակտիվի ապաճանաչումից հետո տեղափոխվում է շահույթի և վնասի կազմ:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող բաժնային գործիքներ

Սկզբնական ճանաչումից հետո Խումբը, երբեմն ընտրում է իր բաժնային ներդրումների մի մասն առանց հետագա վերանայման դասակարգել որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող բաժնային գործիքներ, երբ դրանք համապատասխանում են կապիտալի գործիքի սահմանմանը՝ համաձայն ՀՀՄՍ 32-ի *«Ֆինանսական գործիքներ. Ներկայացում»* ստանդարտի, և չեն պահվում առևտրային նպատակով: Նման դասակարգումը որոշվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր գործիքի համար:

Այս բաժնային գործիքներից օգուտները կամ վնասները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ: Շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես այլ եկամուտ, երբ վճարման իրավունքը հաստատվել է, բացառությամբ, երբ Խումբը օգուտ է ստանում տվյալ մուտքերից՝ գործիքի արժեքի մի մասի վերականգնման միջոցով: Այդ դեպքում նման օգուտները հաշվառվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում: Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող բաժնային գործիքները ենթակա չեն արժեզրկման գնահատման: Այդ գործիքների օտարումից հետո, կուտակված վերագնահատման պահուստը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

Ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրեր, ակրեդիտիվներ և վարկավորման չօգտագործված պարտավորություններ

Խումբը թողարկում է Ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրեր, ակրեդիտիվներ և վարկավորման չօգտագործված պարտավորվածություններ:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ (շարունակություն)

Ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրերը ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, որը ստացված վարձատրությունն է: Սկզբնական ճանաչումից հետո ամեն երաշխիքի համար Խմբի պարտավորությունը չափվում է հետևյալ գումարների առավելագույնի չափով. սկզբնական ճանաչված արժեքի և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված կուտակված ամորտիզացիայի տարբերության և ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն՝ ակնկալվող վարկային կորուստների պահուստի:

Վարկավորման չօգտագործված պարտավորվածությունները և ակրեդիտիվները պարտավորություններ են, որի շրջանակներում պարտավորվածության տևողության ընթացքում Խումբը հաճախորդին պետք է տրամադրի վարկ՝ նախապես սահմանված պայմաններով: Ինչպես ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրերի դեպքում, այդ պայմանագրերը ընդգրկված են ակնկալվող վարկային կորուստների պահանջների մեջ:

Կատարողական երաշխիքի պայմանագրեր

Կատարողական երաշխիքները պայմանագրեր են, որոնք տրամադրում են փոխհատուցում, երբ մյուս կողմը չի կատարում պայմանագրային պարտավորությունը: Կատարողական երաշխիքի պայմանագրերը վարկային ռիսկ չեն փոխանցում: Համաձայն կատարողական երաշխիքի պայմանագրի՝ ռիսկը, դա հավանականությունն է, որ մյուս կողմը չի կատարի պայմանագրային պարտավորությունը: Հետևաբար, կատարողական երաշխիքի պայմանագրերը չեն համարվում ֆինանսական գործիքներ և այդպիսով՝ չեն ընդգրկվում ՖՀՄՍ 9-ի շրջանակներում:

Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորությունների վերադասակարգում

Խումբը սկզբնական ճանաչումից հետո չի վերադասակարգում իր ֆինանսական ակտիվները, չհաշված բացառիկ դեպքերը, երբ Խումբը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելը: Ֆինանսական պարտավորությունները երբեք չեն վերադասակարգվում:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ դրամը, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցները՝ ներառյալ պարտադիր պահուստները և այլ բանկերում պահվող մնացորդները (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների), որոնք կարճ ժամանակամիջոցում կարող են փոխարկվել կանխիկի:

Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ գնման գներով, որոնք մոտավորապես համապատասխանում են իրական արժեքին՝ Լոնդոնի մետաղների բորսայի գնանշումների նկատմամբ զեղչմամբ: Թանկարժեք մետաղները ներառված են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվության «Այլ ակտիվներ» հոդվածում: Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից որպես զուտ եկամուտ/վնաս՝ այլ եկամուտների կամ ծախսերի կազմում:

Հետգնման ու հակադարձ հետգնման պայմանագրեր և արժեթղթերի գծով փոխառության գործառնություններ

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսավորման գործառնություններ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես «Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է բանկերի կամ հաճախորդների միջոցների կազմում:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրով արժեթղթերի ձեռքբերումը (հակադարձ ռեպո) արտացոլվում է բանկերի նկատմամբ պահանջների կամ հաճախորդներին տրված վարկերի կազմում՝ կախված իրավիճակից: Վաճառքի գնի և ձեռք բերման գնի միջև տարբերությունը դիտարկվում է որպես տոկոսային եկամուտ և հաշվեգրվում ռեպո պայմանագրի ժամկետի ընթացքում՝ արդյունավետ եկամտաբերության մեթոդով:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Հետգնման ու հակադարձ հետգնման պայմանագրեր և արժեթղթերի գծով փոխառության գործառնություններ (շարունակություն)

Եթե հակադարձ ռեպո պայմանագրով գնված ակտիվները վաճառվում են երրորդ կողմին, արժեթղթերի վերադարձի պարտավորությունը արտացոլվում է առևտրային գործառնությունների գծով պարտավորություններում՝ իրական արժեքով:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Խումբը բնականոն գործունեության ընթացքում արժութային և կապիտալի շուկաներում օգտագործում է տարատեսակ ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ, ներառյալ՝ ֆորվարդները, ֆյուչերսները, սվոպերը և օպցիոնները: Այդ ֆինանսական գործիքները նախատեսված են առևտրի համար և սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկայական գնանշման հիման վրա կամ գնորոշման մոդելներով, որոնք հիմնված են բազիսային գործիքների ընթացիկ շուկայական և պայմանագրային արժեքների և այլ գործոնների վրա: Դրական իրական արժեքով ածանցյալ ֆինանսական գործիքները արտացոլվում են ակտիվների կազմում, իսկ բացասական արժեք ունեցողները՝ պարտավորությունների կազմում: Նշված գործառնություններից ստացված արդյունքները հաշվառվում են ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում՝ որպես առևտրական նպատակով պահվող ակտիվներից կամ արտարժութային գործառնություններից զուտ շահույթ կամ վնաս՝ կախված ածանցյալ գործիքների բնույթից:

Պարունակվող ածանցյալ գործիքը հիբրիդային գործիքի բաղադրիչ է, որը ներառում է նաև ոչ ածանցյալ մայր-պայմանագիր, որի արդյունքում համակցված գործիքի դրամական հոսքերի մի մասը տատանվում է առանձին ածանցյալ գործիքի նման: Պարունակվող ածանցյալ գործիքը առաջացնում է փոփոխություններ որոշ կամ բոլոր դրամական միջոցների հոսքերում, որոնք հակառակ դեպքում պահանջվում էին պայմանագրով, կախված սահմանված տոկոսադրույքից, ֆինանսական գործիքի գնից, ապրանքի գնից, արտարժույթի փոխարժեքից, գների ինդեքսից կամ դրույքից, վարկանշից կամ վարկային ինդեքսից, այլ փոփոխականից, պայմանով, որ ոչ ֆինանսական փոփոխականի դեպքում այն հատուկ չէ պայմանագրի կողմի համար: Ֆինանսական գործիքին կցված, բայց այդ գործիքից անկախ փոխանցվող ածանցյալ գործիքը, կամ գործիքը, որի պայմանագրային կողմը տարբերվում է այդ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմից, չի հանդիսանում պարունակվող ածանցյալ գործիք, այլ առանձին ածանցյալ գործիք է:

ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն, ֆինանսական ակտիվների, պարտավորությունների և ոչ ֆինանսական հաշտարար շփումների մեջ պարունակվող ածանցյալ գործիքները դիտարկվում են որպես առանձին ածանցյալ գործիքներ և հաշվառվում են իրական արժեքով, եթե համապատասխանում են ածանցյալ գործիքի վերոնշյալ սահմանմանը, նրանց տնտեսական հատկանիշները և ռիսկերը սերտորեն կապված չեն մայր պայմանագրի հետ, և մայր պայմանագիրը չի համարվում առևտրային նպատակներով կնքված կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով հաշվառվող: Պարունակվող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են առևտրային պորտֆելում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Խումբը այս ձևով հաշվարկում է ֆինանսական պարտավորություններում և ոչ ֆինանսական հիփոթեքային պայմանագրերում պարունակված ածանցյալ գործիքները: Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են բիզնես մոդելի և SPPI- ի գնահատումների հիման վրա:

Ներգրավված միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կառավարության և Կենտրոնական բանկի, ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Վարձակալություն

i. Խումբը՝ որպես վարձակալ

Խումբը կիրառել է ճանաչման և չափման միասնական մոտեցում բոլոր վարձակալությունների համար, բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների: Խումբը ճանաչում է վարձակալության գծով պարտավորություններ՝ վարձակալության գծով վճարումներ կատարելու համար և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ, որոնք ներկայացնում են հիմքում ընկած ակտիվները օգտագործելու իրավունքը:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Խումբը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ (այն ամսաթիվը, երբ հիմքում ընկած ակտիվը հասանելի կդառնա վարձակալի կողմից օգտագործման համար): Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները, և ճշգրտված վարձակալության գծով պարտավորության ցանկացած վերաչափմամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների սկզբնական արժեքը ներառում է ճանաչված վարձակալության գծով պարտավորությունների գումարը, սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումներ, վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումներ: Բացառությամբ եթե Խումբը խելամտորեն համոզված է ձեռք բերել վարձակալված ակտիվը սեփականության իրավունքով, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկում է գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի օգտակար ծառայության ավարտի ամսաթվից կամ վարձակալության ժամկետի ավարտի ամսաթվից ամենավաղը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ենթակա են արժեզրկման գնահատման:

Վարձակալության գծով պարտավորություններ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ Խումբը ճանաչում է վարձակալության գծով պարտավորությունը վարձակալության ժամկետի ընթացքում վճարման ենթակա վարձավճարների ներկա արժեքով: Վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումները (ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումներ)՝ հանած վարձակալության ցանկացած ստացվելիք խրախուսումը, վարձակալության փոփոխուն վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, գումարները, որոնք սպասվում է, որ կվճարվեն վարձակալի կողմից՝ մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո: Վարձավճարները ներառում են նաև գնման օպցիոնի իրագործման գին, երբ Խումբը խելամտորեն համոզված է, որ կիրագործի այդ օպցիոնը, և վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքների վճարումներ, եթե վարձակալության ժամկետն արտացոլում է Խմբի՝ վարձակալությունը դադարեցնելու օպցիոնի իրագործումը: Փոփոխուն վարձավճարներ, որոնք կախված չեն ինդեքսից կամ դրույքից, ճանաչվում են որպես ծախս այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում տեղի է ունենում այդ վճարումներին հանգեցնող դեպքը կամ իրավիճակը:

Վարձավճարների ներկա արժեքը հաշվելիս Խումբն օգտագործում է սկզբնական կիրառման ամսաթվին լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, եթե վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը հնարավոր չէ հեշտությամբ որոշել: Մեկնարկի ամսաթվից հետո վարձակալության գծով պարտավորության գումարը ավելացվում է՝ վարձակալության գծով պարտավորության տոկոսը արտացոլելու համար, և նվազեցվում է՝ կատարված վարձավճարները արտացոլելու համար: Ավելին, վարձակալության գծով պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը վերաչափվում է, եթե տեղի են ունենում վերափոխումներ, վարձակալության ժամկետի փոփոխություն, ըստ էության հաստատուն վարձավճարների փոփոխություն կամ հիմքում ընկած ակտիվի գնման օպցիոնի գնահատումներում փոփոխություն:

Կարճաժամկետ վարձակալություններ և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալություններ

Խումբը կիրառում է կարճաժամկետ վարձակալությունների ճանաչման բացառությունը կարճաժամկետ վարձակալությունների համար (այն վարձակալությունները, որոնց վարձակալության ժամկետը մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ 12 ամիս է կամ դրանից պակաս, և չեն պարունակում գնման օպցիոն): Խումբը կիրառում է նաև փոքրարժեք ակտիվների վարձակալության ճանաչման բացառությունը այն գրասենյակային գույքի համար, որոնք համարվում են փոքրարժեք *(այսինքն՝ 500 հազար ՀՀ դրամը չգերազանցող)*: Կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների գծով վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս՝ գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Վարձակալություն (շարունակություն)

ii. Գործառնական – Խումբը՝ որպես վարձատու

Վարձակալությունները, երբ Խումբը չի փոխանցում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության հետ կապված նշանակալի բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, դասակարգվում են որպես գործառնական վարձակալություն: Վարձակալական եկամուտը ճանաչվում է գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում է այլ եկամտի կազմում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, քանի որ գործառնական բնույթի է: Գործառնական վարձակալության բանակցությունների և պայմանավորվածությունների գծով կրած սկզբնավորման ուղղակի ծախսումները ավելացվում են տրամադրված ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին և ճանաչվում են որպես ծախս վարձակալության ժամկետի ընթացքում նույն հիմունքով, որը կիրառվում է վարձակալական եկամուտը ճանաչելիս: Պայմանական վարձավճարները ճանաչվում են որպես եկամուտ այն ժամանակահատվածի ընթացքում, որում դրանք ստացվում են:

iii. Ֆինանսական – Խումբը՝ որպես վարձատու

Ֆինանսական վարձակալության ժամկետի մեկնարկի պահից Խումբը ճանաչում է ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ՝ վարձակալությունում զուտ ներդրումներին հավասար գումարով:

Ֆինանսական եկամտի ճանաչումը հիմնված է այնպիսի գրաֆիկի վրա, որն ապահովում է հատուցման հաստատուն պարբերական դրույք ֆինանսական վարձակալության շրջանակներում վարձատուի զուտ ներդրումների նկատմամբ: Սկզբնական ուղղակի ծախսումները ներառվում են ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների սկզբնական գնահատման մեջ:

Ֆինանսական գործիքների հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները հաշվանցվում են պարտավորություններով և ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում արտացոլվում են զուտ մնացորդով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավական հիմք և գոյություն ունի դրանք զուտ հիմքով մարելու կամ միաժամանակ ակտիվները իրացնելու և պարտավորությունները մարելու մտադրություն: Հաշվանցում կատարելու իրավունքը չպետք է պայմանավորված լինի ապագա ժամանակաշրջանի դեպքերով և պետք է ունենա իրավական ուժ բոլոր ստորև ներկայացված դեպքերում՝

- բնականոն գործունեության ընթացքում,
- պարտականությունների չկատարման դեպքում,
- կազմակերպության կամ դրա որևէ գործընկերոջ վճարունակ չլինելու կամ լուծարման ժամանակ:

Սույն պայմանները, որպես կանոն, չեն տարածվում հաշվանցման գլխավոր համաձայնությունների վրա, և համապատասխան ակտիվներն ու պարտավորությունները ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում արտացոլվում են համախառն արժեքով:

Վերակազմակերպված վարկեր

Հնարավորության դեպքում Խումբը ձգտում է վերակազմակերպել վարկերը, այլ ոչ թե բռնագանձել գրավադրված գույքը: Դա կարող է լինել վճարումների ժամկետները երկարաձգելու կամ նոր պայմաններով վարկային պայմանագրի կնքման միջոցով:

Խումբը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, ինչպիսին է հաճախորդին տրված վարկը, երբ պայմանները այն աստիճան են վերանայվել, որ այն դարձել է հիմնովին նոր վարկ, և տարբերությունը ճանաչվում է որպես ապաճանաչումից օգուտ կամ վնաս այն չափով, որքանով արժեզրկումից կորուստը դեռ չի ճանաչվել: Նոր ճանաչված վարկերը ակնկալվող վարկային կորուստների չափման նպատակով դասակարգվում են 1-ին փուլում, քանի դեռ նոր վարկը չի համարվում ձեռք բերված կամ ստեղծված արժեզրկված (POCI): Երբ Խումբը գնահատում է՝ արդյոք պետք է ապաճանաչել հաճախորդին տրված վարկը թե ոչ, հաշվի է առնում հետևյալ գործոնները՝

- վարկի արժույթի փոփոխությունը,
- գործընկերոջ փոփոխությունը,
- եթե փոփոխությունը այնպիսին է, որ գործիքը այլևս չի համապատասխանի SPPI չափանիշին:

Եթե փոփոխությունը չի հանգեցնում զգալիորեն տարբերվող դրամական հոսքերի, փոփոխությունը չի բերում ապաճանաչման: Հիմք ընդունելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական հոսքերի փոփոխությունը, Խումբը հաշվառում է փոփոխությունից օգուտը կամ վնասը՝ ներկայացնելով այն ֆինանսական

(հազար ՀՀ դրամ)

արդյունքների մասին ֆինանսական հաշվետվությունում որպես տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքով, այն չափով, որքանով արժեզրկումից վնասը դեռ չի հաշվառվել:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորությունների ապաճանաչումը

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ, կիրառելի դեպքերում, ֆինանսական ակտիվի մի մասը կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ

- ակտիվից դրամական միջոցների հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքի ժամկետն ավարտված է,
- Խումբը փոխանցում է ակտիվից դրամական միջոցների հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամբողջությամբ և առանց էական ուշացման փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրով, ինչպես նաև,
- Խումբը (ա) փոխանցել է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցել և չի պահպանել ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, սակայն փոխանցել է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողության իրավունքը:

Այն դեպքում, երբ Խումբը փոխանցել է ակտիվից դրամական միջոցների հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, ո՛չ փոխանցել և ո՛չ էլ պահպանում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցել ակտիվի նկատմամբ վերահսկողության իրավունքը, ակտիվը ճանաչվում է այնքանով, որքանով Խումբը շարունակում է մասնակցություն ունենալ տվյալ ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի նկատմամբ երաշխիքի ձև, այդպիսի մասնակցությունը չափվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնով՝ ակտիվի սկզբնական հաշվեկշռային արժեք և փոխհատուցման առավելագույն գումար, որը կարող է պահանջվել Խմբից:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի գծով թողարկված/կամ գնված օպցիոնի ձև (ներառյալ՝ դրամական միջոցներով մարվող օպցիոններ կամ նմանատիպ գործիքներ), Խմբի մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Խումբը կարող է հետ գնել փոխանցված ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված ակտիվի գծով վաճառված օպցիոնի (ներառյալ՝ դրամական միջոցներով մարվող օպցիոններ կամ նմանատիպ գործիքներ), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցված ակտիվի իրական արժեք և օպցիոնի իրագործման գին:

Դուրսգրում

Ֆինանսական ակտիվները մասամբ կամ ամբողջությամբ դուրս են գրվում միայն այն ժամանակ, երբ Խումբը դադարեցրել է վերականգնումը: Եթե դուրս գրվող գումարը գերազանցում է կուտակված կորուստների պահուստը, տարբերությունը նախ ավելացվում է պահուստին, որը այնուհետև կիրառվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի հանդեպ: Բոլոր հետագա վերականգնումները հաշվանցվում են վարկային կորուստներից ծախսերի հետ: Դուրս գրումը հանդիսանում է ապաճանաչման դեպք:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ մարվում, չեղյալ է համարվում կամ լրանում է դրա գործողության ժամկետը:

Եթե նույն վարկատուի հանդեպ ունեցած ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է այլ ֆինանսական պարտավորությամբ, որի պայմաններն էականորեն փոփոխված են նախորդի համեմատ, նման փոխարինումը կամ փոփոխությունը դիտվում է որպես սկզբնական պարտավորության ապաճանաչում և նոր պարտավորության ճանաչում, իսկ համապատասխան հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը արտացոլվում է շահույթում կամ վնասում:

Հարկում

Հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են կապիտալում, որի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը ժամանակաշրջանի հարկվող շահույթի գծով վճարման ենթակա ակնկալվող շահութահարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ, ըստ էության, ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ, ինչպես նաև նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատված են թողարկման համար մինչ համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է գնահատումների վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի վճարում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ

(հազար ՀՀ դրամ)

հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Հարկում (շարունակություն)

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուդվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում, և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջինները հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ, ըստ էության, ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր, ասոցացված կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:

ՀՀ-ում գործում են նաև այլ գործառնական հարկեր, որոնք վերաբերում են Խմբի գործունեությանը: Այդ հարկերը ներառված են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվության «Այլ ծախսեր» հոդվածում:

Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ, բացի հողից և շենքերից: Բանկի շենքերը ներկայացված են վերագնահատված արժեքով: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը: Հողը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով և ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ և, հետևաբար, չի ամորտիզացվում:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

	Օգտակար ծառայություն (տարի)	*Դրույք (%)*
Շենքեր	50	2
Համակարգիչներ	3	33.3
Կապի հարմարանքներ	8	12.5
Տրանսպորտային միջոցներ	8	12.5
Սարքավորումներ	8	12.5
Այլ հիմնական միջոցներ	8	12.5

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են փաստացի ծախսերի և արժեզրկումից կորուստների տարբերությամբ: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցներին և հաշվառվում են իրենց մնացորդային արժեքով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում, քանի դեռ պատրաստ չեն օգտագործման համար:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ դրանք բավարարում են ակտիվի ճանաչման չափանիշին: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

(հազար ՀՀ դրամ)

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Հիմնական միջոցներ (շարունակություն)

Հողը և շինությունները վերագնահատվում են կանոնավոր կերպով մոտավորապես 3-5 տարին մեկ: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից: Այն դեպքում, երբ նշանակալի շեղում կա վերագնահատված ակտիվների իրական արժեքի և նրանց մնացորդային արժեքների միջև, ապա անցկացվում է հետագա վերագնահատում: Վերագնահատումը կատարվում է հիմնական միջոցների ողջ դասի համար:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է կապիտալում՝ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը. այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով կապիտալում ճանաչված վերագնահատումից աճը:

Հիմնական միջոցների օգտագործմանը զուգահեռ, տվյալ ակտիվի վերագնահատված հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության և ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության տարբերությունը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

Վերագնահատված գումարով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման կամ դուրսգրման դեպքում, հիմնական միջոցների համապատասխան դասի վերագնահատման պահուստում վերագրված գումարը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից, արտոնագրերից և այլն:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 1-ից 10 տարվա ընթացում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հայտանիշեր: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական հաշվետու տարվա վերջում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

Բռնագանձված ակտիվներ

Որոշ դեպքերում, ակտիվներ են բռնագանձվում վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

Շնորհներ

Ակտիվներին վերաբերող շնորհները ներառվում են այլ պարտավորություններում և կրեդիտագրվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությանը գծային մեթոդով՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում:

Ֆինանսական երաշխիքներ

Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխիք տրամադրողը փոխհատուցի երաշխիքը ստացողին կոնկրետ պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Նման ֆինանսական երաշխիքներ տրամադրվում են բանկերին, ֆինանսական և այլ կազմակերպություններին՝ որպես հաճախորդների վարկերի, օվերդրաֆտների և այլ բանկային գործիքների ապահովման միջոց:

Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերը համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով «Այլ պարտավորություններ» հոդվածում՝ միջնորդավճարների գծով ստացված վարձատրության չափով: Պարտավորության սկզբնական ճանաչումից հետո Խումբը յուրաքանչյուր երաշխիքի պայմանագրի գծով իր պարտավորությունը գնահատում է հետևյալ երկու մեծություններից առավելագույնով. միջնորդավճարների գծով ամորտիզացված վարձատրությունը և երաշխիքի պայմանագրից առաջացող

(հազար ՀՀ դրամ)

ֆինանսական պարտավորությունը մարելու համար անհրաժեշտ ծախսումների լավագույն գնահատականը:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Խումբն ունի գործող իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն, որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտավորության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Կապիտալ

Կանոնադրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը և չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը վերաբերող ուղղակի ծախսերը, բացառությամբ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման դեպքերի, արտացոլվում են սեփական կապիտալում որպես թողարկման գծով մուտքերից նվազեցում: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

Էմիսիոն եկամուտ

Էմիսիոն եկամուտը ներառում է բաժնետոմսերի թողարկումից ստացված ցանկացած հավելավճար: Գործարքի գծով ցանկացած ծախսում, որը կապված է բաժնետոմսերի թողարկման հետ, նվազեցվում է էմիսիոն եկամուտից:

Չբաշխված շահույթ

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ շահաբաժինները նվազեցվում են սեփական կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն միայն այն դեպքում, երբ դրանք հայտարարվել են մինչև հաշվետու ամսաթիվը ներառյալ: Մինչև հաշվետու ամսաթիվը առաջարկված կամ հաշվետու ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը առաջարկված կամ հայտարարված շահաբաժինները բացահայտվում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում:

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստը օգտագործվում է գույքի իրական արժեքի աճը և նույն ակտիվի՝ նախկինում կապիտալում ճանաչված աճի սահմաններում իրական արժեքի նվազեցումը գրանցելու համար:

Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ

Այս պահուստը արտացոլում է վաճառքի համար մատչելի ներդրումների/ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունները:

Սեգմենտային հաշվետվություն

Խմբի սեգմենտային հաշվետվությունները հիմնված են հետևյալ գործառնական սեգմենտների վրա՝ Մանրածախ բանկային գործունեություն, Կորպորատիվ բանկային գործունեություն, Ներդրումային բանկային գործունեություն:

Պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ

Պայմանական պարտավորությունները չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում, այլ բացահայտվում են հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ պարտավորության մարման հետ կապված ռեսուրսների արտահոսքը համարվում է քիչ հավանական: Պայմանական ակտիվները չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում և բացահայտվում են հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում այն դեպքերում, երբ դրանց հետ կապված տնտեսական օգուտների ներհոսքը համարվում է հավանական:

Եկամուտների և ծախսերի ճանաչումը

(հազար ՀՀ դրամ)

Եկամուտները ճանաչվում են, եթե հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կներհոսեն Խումբ, և այդ եկամուտները հնարավոր է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն նախքան եկամտի ճանաչումը:

(հազար ՀՀ դրամ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր (շարունակություն)

Եկամուտների և ծախսերի ճանաչումը (շարունակություն)

Տոկոսային և համանման եկամուտ և ծախս

Խումբը հաշվարկում է տոկոսային եկամուտ ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը ֆինանսական ակտիվների համախառն արժեքի նկատմամբ, բացառությամբ արժեզրկված ակտիվների: Արդյունավետ տոկոսադրույքը (EIR) այն տոկոսադրույքն է, որով զեղչված ակնկալվող ապագա դրամական վճարումները կամ ներհոսքերը ֆինանսական գործիքի ենթադրվող ողջ օգտագործման ժամանակահատվածում կամ կիրառելի դեպքերում՝ ավելի կարճ ժամանակահատվածում, ճշգրտորեն զեղչվում են մինչև ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության զուտ հաշվեկշռային արժեքը: Հաշվարկի ժամանակ հաշվի են առնվում ֆինանսական գործիքի գծով բոլոր պայմանագրային պայմանները (օրինակ՝ ժամկետից շուտ մարման իրավունքը) և միջնորդավճարների գծով կամ լրացուցիչ ծախսերը, որոնք անմիջականորեն կապված են գործիքի հետ և որոնք արդյունավետ տոկոսադրույքի բաղկացուցիչ մաս են կազմում, սակայն հաշվի չեն առնվում ապագա վնասները: Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքները ճշգրտվում են Խմբի կողմից միջոցների ելքերի կամ մուտքերի գնահատումների վերանայման դեպքում: Ճշգրտված հաշվեկշռային արժեքը հաշվարկվում է սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա, իսկ հաշվեկշռային արժեքի փոփոխությունը դիտվում է որպես տոկոսային եկամուտ կամ ծախս:

Երբ ֆինանսական ակտիվը դառնում է արժեզրկված, Խումբը հաշվարկում է տոկոսային եկամուտը՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի զուտ ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ֆինանսական ակտիվը վերականգնվում է և այլևս արժեզրկված չէ, Խումբը վերադառնում է համախառն հիմքով տոկոսային եկամտի հաշվարկին:

Ձեռք բերված կամ ստեղծված արժեզրկված (POCI) ֆինանսական ակտիվների համար Խումբը տոկոսային եկամուտը հաշվարկում է՝ հաշվարկելով վարկային ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը (EIR) և կիրառելով այն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Վարկային ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը (EIR) այն տոկոսադրույքն է, որով սկզբնական ճանաչման ժամանակ զեղչվում են ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը (ներառյալ՝ վարկային կորուստները)՝ ձեռք բերված կամ ստեղծված արժեզրկված (POCI) ֆինանսական ակտիվների ամորտիզացված արժեքին:

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող բոլոր ֆինանսական ակտիվներից տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում «Այլ տոկոսային եկամուտներում» օգտագործելով պայմանագրային տոկոսադրույքը:

Միջնորդավճարների գծով եկամուտ

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ուղղակի ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հիմնականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարչական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան: Ակտիվների կառավարման գծով վճարները ճանաչվում են ծառայությունների մատուցման ժամանակաշրջանում: Նույն սկզբունքն է կիրառվում կարողությունների կառավարման, ֆինանսական պլանավորման և ակտիվների պահպանման ծառայությունների դեպքում, որոնք ենթադրում են ծառայությունների մատուցման երկար ժամկետ:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Խմբի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է:

Արտարժույթի վերահաշվարկ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով, որը Խմբի գործառնական և հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: Արտարժույթով կատարված գործարքները սկզբնապես գրանցվում են գործառնական արժույթով, փոխարկվում են՝ կիրառելով գործարքի պահին գործող փոխարժեքը: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվներն ու պարտավորությունները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի փոխարժեքը: Արտարժույթով արտահայտված գործարքների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվության մեջ որպես արտարժույթի վերագնահատման տարբերություններից օգուտ/(վնաս): Ոչ դրամային հոդվածների համար, որոնք ներկայացվում են սկզբնական արժեքով, վերագնահատման ժամանակ կիրառվում է գործարքի ամսաթվի փոխարժեքը: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքը:

Գործարքի ամսաթվի դրությամբ պայմանագրային փոխարժեքի և ԿԲ-ի փոխարժեքի տարբերությունը ներառվում է եկամտի կազմում՝ նվազեցված արտարժույթով կատարված գործարքի գծով ծախսերը: 2022 դեկտեմբերի 31-ի և

(հազար ՀՀ դրամ)

2021 թվականների դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ԿԲ-ի կողմից 1 ԱՄՆ դոլարի համար հայտարարված փոխարժեքը կազմում էր համապատասխանաբար 393.57 և 480.14 ՀՀ դրամ:

(հազար ՀՀ դրամ)

4. Կարևոր հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ

ՖՀՄՍ համաձայն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Խմբի ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են ունենում համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները՝ հիմնված պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք խելամիտ են համարվում տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Վերականգնման հնարավորությամբ ֆինանսական վարձակալության պայմանագրերի ժամկետի որոշումը

Ֆինանսական վարձակալության ժամկետի երկարացման հնարավորություն ունեցող պայմանագրով սահմանված ցանկացած ժամանակահատվածի հետ միասին Խումբը ֆինանսական վարձակալության ժամկետը սահմանում է որպես ֆինանսական վարձակալության չչեղարկվող ժամկետ, եթե հիմնավորված է, որ այն կկիրառվի, կամ ֆինանսական վարձակալության ավարտման հնարավորությամբ պայմանագրով սահմանված ցանկացած ժամանակահատված, եթե հիմնավորված է, որ այն չի կիրառվի:

Հողի և շենքերի վերագնահատում

Հիմնական միջոցների իրական արժեքը որոշվում է շուկայական համեմատական մեթոդով: Այսինքն, գնահատողի կողմից իրականացված գնահատումը հիմնված է շուկայական գործարքների գների վրա՝ էականորեն ճշգրտված գույքի բնույթի, գտնվելու վայրի և պայմանների տարբերություններն արտացոլելու համար: Խումբը ներգրավում է անկախ փորձագետների իր գույքերը գնահատելու համար:

(հազար ՀՀ դրամ)

4. Կարևոր հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ (շարունակություն)

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է իրական արժեքի գնահատման մոդելներ: Սա ներառում է զարգացող գնահատումները և ենթադրությունները համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Ղեկավարությունն իր ենթադրություններում, որքան հնարավոր է, հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կստացվեր շուկայական գործարքների դեպքում (տես՝ Ծանոթագրություն 31):

Ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման պահուստ

ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն Ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման պահուստի գնահատումը ֆինանսական ակտիվների բոլոր դասերի համար պահանջում է դատողություն, մասնավորապես՝ ապագա դրամական հոսքերի գումարի և ժամանակի և գրավի արժեքի գնահատումը՝ արժեզրկման գծով վնասների որոշման և վարկային ռիսկի զգալի աճի գնահատման ժամանակ: Այս գնահատումները պայմանավորված են մի շարք գործոններով, որոնց փոփոխությունները կարող են հանգեցնել պահուստների տարբեր մակարդակների: Բացի այդ, խոշոր բիզնեսի խափանումները կարող են առաջացնել իրացվելիության խնդիրներ որոշ կազմակերպությունների և սպառողների համար: COVID-19 համավարակի, ռազմական հակամարտության և դրա հետ կապված Հայաստանում 2020 թվականի սեպտեմբեր-նոյեմբեր ամիսներին ռազմական դրության հետևանքով վարկային պորտֆելների որակի վատթարացումը (ի թիվս այլ հոդվածների) կարող է էական ազդեցություն ունենալ Խմբի ԱՎԿ չափման վրա: Խմբի՝ ակնկալվող վարկային կորուստների հաշվարկները ելնում են բարդ մոդելներից, որոնց հիմքում ընկած են մի շարք ենթադրություններ՝ փոփոխական մուտքային տվյալների ընտրության և նրանց փոխխոշորվածության վերաբերյալ: ԱՎԿ մոդելների տարրերը, որոնք համարվում են հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ, ներառում են՝

- Վիճակագրական մոդելներ դեֆոլտի հավանականությունը (PD), դեֆոլտի դեպքում գործիքի արժեքը (EAD) և դեֆոլտի դեպքում կորստի չափը (LGD) խմբային հիմունքով գնահատելու համար,
- Ֆինանսական ակտիվների սեգմենտավորումը, երբ դրանց ԱՎԿ-ն հաշվարկված է խմբային հիմունքով,
- ԱՎԿ մոդելների մշակումը, ներառյալ տարբեր բանաձևերը և մուտքային տվյալների ընտրությունը,
- Մակրոտնտեսական սցենարների և տնտեսագիտական մուտքային տվյալների միջև կապվածության որոշումը, ինչպիսիք են գործազրկության մակարդակը և գրավի արժեքները, և ազդեցությունը դեֆոլտի հավանականության (PD), դեֆոլտի դեպքում գործիքի իրական արժեքի (EAD) և դեֆոլտի դեպքում կորստի չափի (LGD) վրա,
- Հեռանկարային մակրոտնտեսական սցենարների ընտրությունը և դրանց հավանականության կշիռը՝ տնտեսական տվյալները ԱՎԿ մոդելների մեջ արտացոլելու համար:

5. Սեգմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն

Կառավարչական նպատակներով և հիմնվելով մատուցվող ապրանքների և ծառայությունների տարատեսակների վրա, Խումբը բաժանվում է հետևյալ երեք սեգմենտների.

Մանրածախ բանկային գործունեություն	Ֆիզիկական անձանց ավանդներ, սպառողական վարկերի տրամադրում, օվերդրաֆտների, վարկային քարտերի սպասարկում և դրամական փոխանցումներ:
Կորպորատիվ բանկային գործունեություն	Կորպորատիվ և ինստիտուցիոնալ հաճախորդներին վարկերի տրամադրում, ավանդների և ընթացիկ հաշիվների բացում և սպասարկում:
Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն	Գանձապետական և ֆինանսական, ներդրումային բանկային ծառայություններ և այլ կենտրոնական գործառնություններ:

Ռեսուրսների բաշխման և գործունեության գնահատման նպատակով ղեկավարությունը հետևում է իր բիզնես միավորների գործառնական արդյունքներին առանձին-առանձին: Շահութահարկը կառավարվում է Խմբի մակարդակով և բաշխվում է գործառնական սեգմենտների միջև:

2022 և 2021 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արտաքին գործընկերոջից կամ հաճախորդից ստացված և Խմբի ընդհանուր հասույթի 10% և ավելի գերազանցող հասույթով որևէ գործարք չի գրանցվել:

(հազար ՀՀ դրամ)

5. Սեգմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն (շարունակություն)

Ստորև նշված աղյուսակները ներկայացնում են Խմբի գործառնական սեգմենտների գծով եկամտի և շահույթի, ինչպես նաև առանձին ակտիվների և պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկատվություն.

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	*Մանրածախ բանկային գործունեություն*	*Կորպորատիվ բանկային գործունեություն*	*Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն*	*Ընդամենը*
Արտաքին աղբյուրներից եկամուտ				
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	15,098,717	7,634,118	7,444,539	**30,177,374**
Այլ տոկոսային եկամուտ	37,947	17,243	42,853	**98,043**
Տոկոսային ծախս	(4,586,029)	(7,358,306)	(2,207,575)	**(14,151,910)**
Զուտ տոկոսային եկամուտ	**10,550,635**	**293,055**	**5,279,817**	**16,123,507**
Վարկային կորուստների գծով ծախս	(897,344)	(1,293,436)	(83,880)	**(2,274,660)**
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	4,408,623	2,644,526	91,485	**7,144,634**
Միջնորդավճարների գծով ծախս	(2,096,528)	(814,082)	(7,963)	**(2,918,573)**
Այլ ոչ տոկոսային եկամուտ	6,630,252	7,130,844	(910,717)	**12,850,379**
Ոչ տոկոսային ծախս	(4,878,747)	(5,338,387)	(2,930,192)	**(13,147,326)**
Սեգմենտների գծով շահույթ	**13,716,890**	**2,622,521**	**1,438,549**	**17,777,960**
Շահութահարկի գծով ծախս	(2,890,762)	(552,682)	(303,167)	**(3,746,611)**
Հաշվետու տարվա շահույթ	**10,826,128**	**2,069,839**	**1,135,383**	**14,031,349**

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	*Մանրածախ բանկային գործունեություն*	*Կորպորատիվ բանկային գործունեություն*	*Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն*	*Ընդամենը*
Արտաքին աղբյուրներից եկամուտ				
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	13,586,816	8,520,505	4,397,674	**26,504,995**
Այլ տոկոսային եկամուտ	41,459	10,033	45,806	**97,298**
Տոկոսային ծախս	(3,887,891)	(5,770,013)	(2,554,575)	**(12,212,479)**
Զուտ տոկոսային եկամուտ	**9,740,384**	**2,760,525**	**1,888,905**	**14,389,814**
Վարկային կորուստների գծով ծախս	(1,222,152)	(1,501,948)	(41,352)	**(2,765,452)**
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	3,421,713	702,461	37,921	**4,162,095**
Միջնորդավճարների գծով ծախս	(1,758,422)	(311,462)	(527)	**(2,070,411)**
Այլ ոչ տոկոսային եկամուտ	864,893	2,015,336	(74,923)	**2,805,306**
Ոչ տոկոսային ծախս	(4,560,372)	(4,919,482)	(1,686,467)	**(11,166,321)**
Սեգմենտների գծով շահույթ	**6,486,044**	**(1,254,570)**	**123,557**	**5,355,031**
Շահութահարկի գծով ծախս	(1,483,603)	292,523	(37,042)	**(1,228,122)**
Հաշվետու ժամանակաշրջանի շահույթ	**5,002,441**	**(962,047)**	**86,515**	**4,126,909**

Ստորև նշված աղյուսակը ներկայացնում է Խմբի գործառնական սեգմենտների գծով ակտիվները.

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Տոկոսակիր				
	Մանրածախ բանկային գործունեություն	*Կորպորատիվ բանկային գործունեություն*	*Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն*	*Ոչ տոկոսակիր*	*Ընդամենը*
Ակտիվներ	132,087,237	91,721,330	147,146,153	93,158,030	**464,112,750**
Պարտավորություններ	157,448,898	184,820,627	51,534,613	7,600,552	**401,404,690**

	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
	Տոկոսակիր	*Ոչ տոկոսակիր*	*Ընդամենը*

(հազար ՀՀ դրամ)

	Մանրածախ բանկային գործունեություն	*Կորպորատիվ բանկային գործունեություն*	*Առևտրային և ներդրումային բանկային գործունեություն*		
Ակտիվներ	124,456,677	109,832,029	55,102,947	88,180,147	**377,571,800**
Պարտավորություններ	119,279,565	142,629,709	59,406,995	4,654,266	**325,970,535**

5. Սեգմենտների վերաբերյալ տեղեկատվություն (շարունակություն)

Տոկոսաբեր ակտիվները ներառում են շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվները, ներդրումային արժեթղթերը, բանկերին տրամադրված վարկերը, հաճախորդներին տրված վարկերը և փոխառությունները:

Տոկոսակիր ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ, պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, Խմբի կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթեր, ստորադաս և այլ փոխառություններ:

Աշխարհագրական տեղեկատվություն

Խումբն իր հիմնական գործունեությունը իրականացնում է ՀՀ-ում: Բացի ֆինանսական գործիքներից, Խումբը չունի ՀՀ-ի տարածքից դուրս այլ ընթացիկ ակտիվներ:

Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ

ՖՀՄՍ 15-ի շրջանակում հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթի բացվածքը ըստ սեգմենտների 2022 և 2021 թվականների դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար հետևյալն է.

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	*Մանրածախ բանկային գործունեություն*	*Կորպորատիվ բանկային գործունեություն*	*Ներդրումային բանկային գործունեություն*	*Ընդամենը*
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ				
Վճարային քարտերով գործառնություններ	3,532,073	-	-	**3,532,073**
Միջնորդավճարներ փոխանցումներից	292,216	299,922	1,561	**593,699**
Հաշվարկային գործառնություններ	447,502	197,093	89,287	**733,882**
Վարկային հաշիվների սպասարկման վճարներ	(296,702)	472,349	-	**175,647**
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	1,201	119,824	-	**121,025**
Այլ	432,333	1,555,338	637	**1,988,308**
Ընդամենը հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ	**4,408,623**	**2,644,526**	**91,485**	**7,144,634**

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	*Մանրածախ բանկային գործունեություն*	*Կորպորատիվ բանկային գործունեություն*	*Ներդրումային բանկային գործունեություն*	*Ընդամենը*
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ				
Վճարային քարտերով գործառնություններ	2,486,435	–	–	**2,486,435**
Միջնորդավճարներ փոխանցումներից	472,554	246,559	789	**719,902**
Հաշվարկային գործառնություններ	79,559	140,479	36,773	**256,811**
Վարկային հաշիվների սպասարկման վճարներ	59,589	99,092	–	**158,681**
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	1,826	87,338	–	**89,164**
Այլ	321,750	128,993	359	**451,102**
Ընդամենը հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ	**3,421,713**	**702,461**	**37,921**	**4,162,095**

(հազար ՀՀ դրամ)

6. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	*2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ*
ԿԲ-ում թղթակցային հաշիվների մնացորդներ, ներառյալ պարտադիր պահուստները ՀՀ դրամով	25,701,816	41,092,366
Կանխիկ դրամական միջոցներ	10,595,212	11,421,034
Այլ բանկերում թղթակցային հաշիվների մնացորդներ	14,003,778	3,967,437
Արժեզրկման պահուստ	(7,192)	(10,357)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	**50,293,614**	**56,470,480**

(հազար ՀՀ դրամ)

6. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (շարունակություն)

Դրամական միջոցների բոլոր մնացորդները վերագրված են փուլ 1-ին: Ժամանակաշրջանի ընթացում ԱՎԿ պահուստի փոփոխության վերլուծությունը հետևյալն է.

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	*2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ*
ԱՎԿ պահուստ տարեսկզբի դրությամբ	**10,357**	**2,777**
ԱՎԿ փոփոխություն	(3,165)	7,580
Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	**7,192**	**10,357**

Բանկերը պարտավոր են ունենալ դեպոնացված դրամական միջոցներ (պարտադիր պահուստ) ՀՀ ԿԲ-ում ՀՀ դրամով ներգրավված գումարների 4%-ի չափով (2021: 4%) և արտարժույթով ներգրավված գումարների 18%-ի չափով (2021: 18%):

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ում թղթակցային հաշիվների մնացորդները ներառում են պարտադիր պահուստներ 45,017,963 հազար դրամի չափով (2021թ.՝ 35,710,972 հազար դրամ):

Բանկերը պարտավոր են արտարժույթով ներգրավված գումարների 6%-ը (2021թ.՝ 8%) պահել ՀՀ ԿԲ-ում որպես ՀՀ դրամով դեպոնացված միջոցներ և 12%-ը (2021թ.՝ 8%)՝ արտարժույթով:

Բանկերի՝ արտարժույթով պահուստավորված միջոցների ելքագրման հնարավորությունը սահմանափակված է: Հետևաբար, Խումբը արտարժույթով պահուստավորված միջոցները դասակարգում է որպես «Պահանջներ բանկերի նկատմամբ» (տես Ծանոթագրություն 8):

2022թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ բանկերում տեղաբաշխված միջոցները 13,273,773 հազար դրամ գումարով (94.8%) կենտրոնացված են վեց բանկում (2021թ.՝ 3,705,838 հազար դրամ գումարով (93.4%) կենտրոնացված են չորս բանկում):

7. Առևտրային արժեթղթեր

Առևտրային արժեթղթերը ներառում են.

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	*2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ*
ՀՀ կառավարության կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթեր	545,289	564,653
Ներդրումներ հիմնադրամներում	278,111	289,785
Ընդամենը առևտրային արժեթղթեր	**823,400**	**854,438**

8. Պահանջներ բանկերի նկատմամբ

Բանկերի նկատմամբ պահանջները ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	*2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ*
ՀՀ ԿԲ-ում արտարժույթով պարտադիր պահուստներ (Ծանոթագրություն 6)	26,142,344	17,713,315
ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված միջոցներ և ավանդներ	1,402,500	1,051,500
Դեբիտորական պարտքեր վճարահաշվարկային ծառայությունների գծով	6,345,850	720,514
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	6,031,539	-
Բանկերին տրված վարկեր և ավանդներ	4,629,721	390,316
Այլ գումարներ	2,582,639	1,959,005
	47,134,594	**21,834,650**
Արժեզրկման պահուստ	(32,267)	(21,008)
Ընդամենը պահանջներ բանկերի նկատմամբ	**47,102,327**	**21,813,642**

(հազար ՀՀ դրամ)

8. Պահանջներ բանկերի նկատմամբ (շարունակություն)

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով գրավադրված են եղել ՀՀ կառավարության և կորպորատիվ պարտատոմսեր 6,068,320 հազար ՀՀ դրամ իրական արժեքով (2021թ. չեն եղել):

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկերին տրված վարկերը և ավանդները ներառում են մնացորդներ երեք գործընկերոջ հետ 4,629,721 հազար ՀՀ դրամի չափով (2021 թ.՝ 390,316 հազար ՀՀ դրամ ՝ մեկ գործընկերոջ հետ):

ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված գումարը իրենից ներկայացնում է ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող ժամանակաշրջանի ընթացքում բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ պահուստի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

	Փուլ 1	*Ընդամենը*
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2022 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**21,834,650**	**21,834,650**
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	31,859,607	31,859,607
Մարված ակտիվներ	(68,263)	(68,263)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(6,491,400)	(6,491,400)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**47,134,594**	**47,134,594**

	Փուլ 1	*Ընդամենը*
ԱՎԿ պահուստ 2022 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**21,008**	**21,008**
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	70,747	70,747
Մարված ակտիվներ	(59,777)	(59,777)
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	289	289
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**32,267**	**32,267**

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ պահուստի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

	Փուլ 1	*Ընդամենը*
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2021 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**16,953,895**	**16,953,895**
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	7,036,393	**7,036,393**
Մարված ակտիվներ	(730,263)	**(730,263)**
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(1,425,375)	**(1,425,375)**
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**21,834,650**	**21,834,650**

	Փուլ 1	*Ընդամենը*
ԱՎԿ պահուստ 2021 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**9,569**	**9,569**
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	14,779	**14,779**
Մարված ակտիվներ	(5,876)	**(5,876)**
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	3,033	**3,033**
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(497)	**(497)**
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**21,008**	**21,008**

(հազար ՀՀ դրամ)

9. Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	*2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ*
Վարկեր հաճախորդներին	191,454,426	191,435,805
Օվերդրաֆտներ	31,013,243	37,253,612
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	6,673,850	10,737,761
Դեբիտորական պարտքեր ֆինանսական վարձակալության գծով	565,131	402,444
Ֆակտորինգ	-	-
Ակրեդիտիվ	4,939	3,972
	229,711,588	**239,833,594**
Հանած՝ վարկերի գծով արժեզրկման պահուստ	(5,903,021)	(5,544,888)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	**223,808,567**	**234,288,706**

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	*2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ*
Խոշոր բիզնես վարկեր	68,444,879	80,803,536
ՓՄՁ վարկեր	29,809,629	35,446,861
Սպառողական վարկեր	43,426,117	42,083,465
Հիփոթեքային վարկեր	70,195,840	61,916,748
Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր	17,835,123	19,582,984
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր և փոխառություններ	**229,711,588**	**239,833,594**
Հանած՝ վարկերի գծով արժեզրկման պահուստ	(5,903,021)	(5,544,888)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	**223,808,567**	**234,288,706**

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով արժեզրկման պահուստ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ խոշոր բիզնես վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Խոշոր բիզնես վարկեր	*Փուլ 1*	*Փուլ 2*	*Փուլ 3*	*Ընդամենը*
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**74,197,951**	**-**	**6,605,585**	**80,803,536**
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	21,981,072			**21,981,072**
Մարված ակտիվներ	(23,001,542)	(30,183)	(419,061)	**(23,450,786)**
Տեղափոխում Փուլ 2	(702,652)	702,652	-	**-**
Տեղափոխում Փուլ 3	-	(438,933)	438,933	**-**
Վերականգնումներ			39,544	**39,544**
Դուրս գրված գումարներ			(478,477)	**(478,477)**
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(9,276,737)	-	(1,173,273)	**(10,450,010)**
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**63,198,091**	**233,537**	**5,013,251**	**68,444,879**

Խոշոր բիզնես վարկեր	*Փուլ 1*	*Փուլ 2*	*Փուլ 3*	*Ընդամենը*
ԱՎԿ պահուստ 2022 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**258,260**	**-**	**1,122,646**	**1,380,905**
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	584,859			**584,859**
Մարված ակտիվներ	(67,641)	-	(1,960)	**(69,602)**
Տեղափոխում Փուլ 2	(443,808)	443,808	-	**-**

(հազար ՀՀ դրամ)

Տեղափոխում Փուլ 3	-	(438,933)	438,933	**-**
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	-	328	-	**328**
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	22,497	-	483,906	**506,404**
Վերականգնումներ			39,544	**39,544**
Դուրս գրված գումարներ			(478,477)	**(478,477)**
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(28,105)	-	(205,428)	**(233,533)**
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**326,061**	**5,203**	**1,399,164**	**1,730,429**

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով արժեզրկման պահուստ (շարունակություն)

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

ՓՄՁ վարկեր	*Փուլ 1*	*Փուլ 2*	*Փուլ 3*	*Ընդամենը*
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**29,948,962**	**900,973**	**4,596,925**	**35,446,861**
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	10,346,616			**10,346,616**
Մարված ակտիվներ	(10,630,138)	(126,525)	(1,502,454)	**(12,259,117)**
Տեղափոխում Փուլ 1	355,710	(62,793)	(292,918)	**-**
Տեղափոխում Փուլ 2	(1,160,212)	1,273,597	(113,385)	**-**
Տեղափոխում Փուլ 3	(503,513)	(900,916)	1,404,428	**-**
Վերականգնումներ			742,840	**742,840**
Դուրս գրված գումարներ			(1,389,274)	**(1,389,274)**
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(2,389,715)	(55,117)	(633,464)	**(3,078,296)**
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**25,967,710**	**1,029,220**	**2,812,700**	**29,809,629**

ՓՄՁ վարկեր	*Փուլ 1*	*Փուլ 2*	*Փուլ 3*	*Ընդամենը*
ԱՎԿ պահուստ 2022 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**200,501**	**117,927**	**1,357,872**	**1,676,300**
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	742,669			**742,669**
Մարված ակտիվներ	(42,598)	(1,496)	(96,074)	**(140,168)**
Տեղափոխում Փուլ 1	169,145	(7,287)	(161,858)	**-**
Տեղափոխում Փուլ 2	(642,578)	705,844	(63,266)	**-**
Տեղափոխում Փուլ 3	(20,191)	(661,774)	681,965	**-**
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը	(166,589)	(32,022)	181,806	**(16,805)**

(հազար ՀՀ դրամ)

ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա				
Զեղչի ամորտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամտում)			49,373	**49,373**
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	11,749	188,430	(266,821)	**(66,642)**
Վերականգնումներ			742,840	**742,840**
Դուրս գրված գումարներ			(1,389,274)	**(1,389,274)**
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(16,229)	(6,063)	(204,388)	**(226,679)**
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**235,880**	**303,558**	**832,174**	**1,371,613**

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ սպառողական վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Սպառողական վարկեր	*Փուլ 1*	*Փուլ 2*	*Փուլ 3*	*Ընդամենը*
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**37,977,891**	**2,048,269**	**2,057,305**	**42,083,465**
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	19,376,990			**19,376,990**
Մարված ակտիվներ	(14,101,013)	(922,476)	(1,737,020)	**(16,760,509)**
Տեղափոխում Փուլ 1	190,326	(85,140)	(105,187)	**-**
Տեղափոխում Փուլ 2	(488,354)	518,319	(29,965)	**-**
Տեղափոխում Փուլ 3	(1,276,751)	(268,816)	1,545,567	**-**
Վերականգնումներ			2,014,845	**2,014,845**
Դուրս գրված գումարներ			(1,679,427)	**(1,679,427)**
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(1,400,772)	(94,390)	(114,084)	**(1,609,246)**
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**40,278,317**	**1,195,765**	**1,952,035**	**43,426,117**

Սպառողական վարկեր	*Փուլ 1*	*Փուլ 2*	*Փուլ 3*	*Ընդամենը*
ԱՎԿ պահուստ 2022 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**521,707**	**294,218**	**645,866**	**1,461,791**
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	190,114			**190,114**
Մարված ակտիվներ	(136,586)	(68,477)	(353,894)	**(558,957)**
Տեղափոխում Փուլ 1	37,882	(13,070)	(24,813)	**-**
Տեղափոխում Փուլ 2	(8,160)	16,756	(8,596)	**-**
Տեղափոխում Փուլ 3	(38,886)	(50,677)	89,563	**-**
ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը	(36,842)	56,521	206,612	**226,291**
ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա				
Զեղչի ամորտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամտում)			22,660	**22,660**
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(163,467)	78,868	(237,168)	**(321,767)**
Վերականգնումներ			2,014,845	**2,014,845**
Դուրս գրված գումարներ			(1,679,427)	**(1,679,427)**
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(10,558)	(21,900)	(34,641)	**(67,098)**
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**355,206**	**292,239**	**641,007**	**1,288,452**

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիփոթեքային վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Հիփոթեքային վարկեր	*Փուլ 1*	*Փուլ 2*	*Փուլ 3*	*Ընդամենը*
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**57,872,612**	**2,107,696**	**1,936,439**	**61,916,748**
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	20,938,955			**20,938,955**
Մարված ակտիվներ	(6,389,086)	163,716	(1,169,189)	**(7,394,560)**

(հազար ՀՀ դրամ)

Տեղափոխում Փուլ 1	259,183	(140,529)	(118,655)	**-**
Տեղափոխում Փուլ 2	(1,190,095)	1,238,599	(48,504)	**-**
Տեղափոխում Փուլ 3	(639,517)	(893,176)	1,532,693	**-**
Վերականգնումներ			781,009	**781,009**
Դուրս գրված գումարներ			(1,384,482)	**(1,384,482)**
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(4,423,681)	(66,866)	(171,282)	**(4,661,830)**
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**66,428,370**	**2,409,440**	**1,358,029**	**70,195,840**

Հիփոթեքային վարկեր	*Փուլ 1*	*Փուլ 2*	*Փուլ 3*	*Ընդամենը*
ԱՎԿ պահուստ 2022 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**63,037**	**51,116**	**827,881**	**942,034**
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	686,566			**686,566**
Մարված ակտիվներ	(5,085)	(3,390)	(467,167)	**(475,642)**
Տեղափոխում Փուլ 1	38,926	(9,202)	(29,724)	**-**
Տեղափոխում Փուլ 2	(644,323)	(627,302)	(12,102)	**(1,283,726)**
Տեղափոխում Փուլ 3	(24,580)	632,652	675,655	**1,283,726**
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(38,701)	57,172	184,972	**203,443**
Ձեղչի ամորտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամտում)			16,464	**16,464**
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(9,181)	668,825	(53,917)	**605,727**
Վերականգնումներ			781,009	**781,009**
Դուրս գրված գումարներ			(1,384,482)	**(1,384,482)**
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(4,813)	(3,009)	(50,759)	**(58,581)**
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**61,845**	**766,862**	**487,830**	**1,316,537**

(հազար ՀՀ դրամ)

9. Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ (շարունակություն)

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով արժեզրկման պահուստ (շարունակություն)

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ոսկու գրավադրմամբ վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր	*Փուլ 1*	*Փուլ 2*	*Փուլ 3*	*Ընդամենը*
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**18,978,750**	**444,595**	**159,639**	**19,582,985**
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	12,238,275			**12,238,275**
Մարված ակտիվներ	(13,344,941)	(353,024)	(284,647)	**(13,982,611)**
Տեղափոխում Փուլ 1	27,583	(18,628)	(8,955)	**-**
Տեղափոխում Փուլ 2	(163,542)	167,539	(3,996)	**-**
Տեղափոխում Փուլ 3	(272,129)	33,279	238,851	**-**
Վերականգնումներ			339,385	**339,385**
Դուրս գրված գումարներ			(252,611)	**(252,611)**
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(89,306)	-	(994)	**(90,300)**
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**17,374,690**	**273,761**	**186,672**	**17,835,123**

Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր	*Փուլ 1*	*Փուլ 2*	*Փուլ 3*	*Ընդամենը*
ԱՎԿ պահուստ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**13,491**	**10,388**	**59,979**	**83,858**
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	42,207			**42,207**
Մարված ակտիվներ	(7,670)	(6,391)	(97,194)	**(111,255)**
Տեղափոխում Փուլ 1	4,240	(827)	(3,414)	**-**
Տեղափոխում Փուլ 2	(7,616)	9,136	(1,520)	**-**
Տեղափոխում Փուլ 3	(19,528)	(2,213)	21,742	**-**
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(4,221)	7,123	58,848	**61,750**
Ձեղչի ամորտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամտում)			5,433	**5,433**
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	1,049	39,533	(13,011)	**27,571**
Վերականգնումներ			339,385	**339,385**
Դուրս գրված գումարներ			(252,611)	**(252,611)**
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(63)	-	(284)	**(348)**
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**21,889**	**56,749**	**117,354**	**195,991**

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով արժեզրկման պահուստ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում խոշոր բիզնես վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Խոշոր բիզնես վարկեր	*Փուլ 1*	*Փուլ 2*	*Փուլ 3*	*Ընդամենը*
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**80,852,454**	**2,811,768**	**5,363,490**	**89,027,712**
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	20,260,990	–	–	**20,260,990**
Մարված ակտիվներ	(19,974,647)	–	(1,321,196)	**(21,295,843)**
Տեղափոխում Փուլ 1	972,741	(972,741)	–	**–**
Տեղափոխում Փուլ 3	(2,739,478)	(1,630,182)	4,369,660	**–**
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(1,348,963)	**(1,348,963)**
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(5,174,109)	(208,845)	(457,406)	**(5,840,360)**

(հազար ՀՀ դրամ)

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**74,197,951**	**–**	**6,605,585**	**80,803,536**

Խոշոր բիզնես վարկեր	*Փուլ 1*	*Փուլ 2*	*Փուլ 3*	*Ընդամենը*
ԱՎԿ պահուստ 2021 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**630,376**	**567,794**	**2,189,944**	**3,388,114**
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	79,698	–	–	**79,698**
Մարված ակտիվներ	(158,032)	–	(455,708)	**(613,740)**
Տեղափոխում Փուլ 1	299,189	(299,189)	–	**–**
Տեղափոխում Փուլ 3	(37,698)	(228,498)	266,196	**–**
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(291,257)	–	304,623	**13,366**
Ձեղչի ամորտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամտում)	–	–	12,869	**12,869**
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(221,517)	–	343,976	**122,459**
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(1,348,963)	**(1,348,963)**
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(42,499)	(40,107)	(190,292)	**(272,898)**
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**258,260**	**–**	**1,122,645**	**1,380,905**

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

ՓՄՁ վարկեր	*Փուլ 1*	*Փուլ 2*	*Փուլ 3*	*Ընդամենը*
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**32,015,368**	**2,729,847**	**4,984,043**	**39,729,258**
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	12,699,412	–	–	**12,699,412**
Մարված ակտիվներ	(12,289,159)	(999,682)	(405,741)	**(13,694,582)**
Տեղափոխում Փուլ 1	610,481	(553,857)	(56,624)	**–**
Տեղափոխում Փուլ 2	(373,097)	424,438	(51,341)	**–**
Տեղափոխում Փուլ 3	(1,170,247)	(593,316)	1,763,563	**–**
Վերականգնումներ	–	–	884,404	**884,404**
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(2,186,741)	**(2,186,741)**
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(1,543,796)	(106,457)	(334,637)	**(1,984,890)**
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**29,948,962**	**900,973**	**4,596,926**	**35,446,861**

(հազար ՀՀ դրամ)

9. Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ (շարունակություն)

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով արժեզրկման պահուստ (շարունակություն)

ՓՄՁ վարկեր	*Փուլ 1*	*Փուլ 2*	*Փուլ 3*	*Ընդամենը*
ԱՎԿ պահուստ 2021 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**587,792**	**377,509**	**1,349,632**	**2,314,933**
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	146,829	–	–	**146,829**
Մարված ակտիվներ	(143,566)	(75,093)	(56,585)	**(275,244)**
Տեղափոխում Փուլ 1	114,674	(70,522)	(44,152)	**–**
Տեղափոխում Փուլ 2	(10,821)	12,722	(1,901)	**–**
Տեղափոխում Փուլ 3	(80,913)	(94,765)	175,678	**–**
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(111,591)	30,586	702,752	**621,747**
Զեղչի ամորտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամտում)	–	–	34,643	**34,643**
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(273,069)	(49,658)	587,761	**265,034**
Վերականգնումներ	–	–	884,404	**884,404**
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(2,186,741)	**(2,186,741)**
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(28,834)	(12,852)	(87,619)	**(129,305)**
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**200,501**	**117,927**	**1,357,872**	**1,676,300**

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում սպառողական վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Սպառողական վարկեր	*Փուլ 1*	*Փուլ 2*	*Փուլ 3*	*Ընդամենը*
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**36,535,692**	**1,831,980**	**2,421,813**	**40,789,485**
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	20,411,391	–	–	**20,411,391**
Մարված ակտիվներ	(13,963,318)	(249,007)	(1,339,272)	**(15,551,597)**
Տեղափոխում Փուլ 1	245,530	(156,169)	(89,361)	**–**
Տեղափոխում Փուլ 2	(1,904,970)	1,939,506	(34,536)	**–**
Տեղափոխում Փուլ 3	(2,464,909)	(1,285,291)	3,750,200	**–**
Վերականգնումներ	–	–	1,529,567	**1,529,567**
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(4,099,851)	**(4,099,851)**
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(881,525)	(32,750)	(81,255)	**(995,530)**
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**37,977,891**	**2,048,269**	**2,057,305**	**42,083,465**

Սպառողական վարկեր	*Փուլ 1*	*Փուլ 2*	*Փուլ 3*	*Ընդամենը*
ԱՎԿ պահուստ 2021 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**668,559**	**330,080**	**1,094,339**	**2,092,978**
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	385,358	–	–	**385,358**
Մարված ակտիվներ	(179,846)	(56,379)	(170,627)	**(406,852)**
Տեղափոխում Փուլ 1	89,232	(33,409)	(55,823)	**–**
Տեղափոխում Փուլ 2	(72,863)	95,454	(22,591)	**–**
Տեղափոխում Փուլ 3	(106,850)	(218,317)	325,167	**–**
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(86,839)	181,560	925,604	**1,020,325**
Զեղչի ամորտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամտում)	–	–	108,981	**108,981**
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(161,216)	(97)	1,039,124	**877,811**
Վերականգնումներ	–	–	1,529,567	**1,529,567**
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(4,099,851)	**(4,099,851)**
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(13,828)	(4,674)	(28,024)	**(46,526)**

(հազար ՀՀ դրամ)

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**521,707**	**294,218**	**645,866**	**1,461,791**

(հազար ՀՀ դրամ)

9. Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ (շարունակություն)

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով արժեզրկման պահուստ (շարունակություն)

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում հիփոթեքային վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Հիփոթեքային վարկեր	*Փուլ 1*	*Փուլ 2*	*Փուլ 3*	*Ընդամենը*
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**47,259,947**	**644,105**	**1,821,971**	**49,726,023**
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	22,062,411	–	–	**22,062,411**
Մարված ակտիվներ	(6,413,923)	(116,836)	(578,711)	**(7,109,470)**
Տեղափոխում Փուլ 1	372,872	(122,837)	(250,035)	**–**
Տեղափոխում Փուլ 2	(2,078,956)	2,126,149	(47,193)	**–**
Տեղափոխում Փուլ 3	(1,182,313)	(384,974)	1,567,287	**–**
Վերականգնումներ	–	–	588,747	**588,747**
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(1,053,329)	**(1,053,329)**
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(2,147,426)	(37,910)	(112,298)	**(2,297,634)**
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**57,872,612**	**2,107,697**	**1,936,439**	**61,916,748**

Հիփոթեքային վարկեր	*Փուլ 1*	*Փուլ 2*	*Փուլ 3*	*Ընդամենը*
ԱՎԿ պահուստ 2021 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**126,710**	**47,895**	**704,192**	**878,797**
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	24,055	–	–	**24,055**
Մարված ակտիվներ	(10,674)	(5,248)	(84,334)	**(100,256)**
Տեղափոխում Փուլ 1	78,317	(8,885)	(69,432)	**–**
Տեղափոխում Փուլ 2	(3,634)	16,679	(13,045)	**–**
Տեղափոխում Փուլ 3	(4,752)	(28,874)	33,626	**–**
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(77,970)	32,761	385,824	**340,615**
Ձեղչի ամորտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամտում)	–	–	15,160	**15,160**
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(62,175)	(379)	368,851	**306,297**
Վերականգնումներ	–	–	588,747	**588,747**
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(1,053,329)	**(1,053,329)**
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(6,840)	(2,833)	(48,379)	**(58,052)**
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**63,037**	**51,116**	**827,881**	**942,034**

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում ոսկու գրավադրմամբ վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր	*Փուլ 1*	*Փուլ 2*	*Փուլ 3*	*Ընդամենը*
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**18,654,928**	**299,860**	**218,899**	**19,173,687**
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	16,752,042	–	–	**16,752,042**
Մարված ակտիվներ	(15,602,822)	(251,814)	(345,071)	**(16,199,707)**
Տեղափոխում Փուլ 1	15,154	(10,731)	(4,423)	**–**
Տեղափոխում Փուլ 2	(452,305)	453,369	(1,064)	**–**
Տեղափոխում Փուլ 3	(330,633)	(44,690)	375,323	**–**
Վերականգնումներ	–	–	448,281	**448,281**
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(531,817)	**(531,817)**
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(57,614)	(1,399)	(489)	**(59,502)**
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**18,978,750**	**444,595**	**159,639**	**19,582,984**

(հազար ՀՀ դրամ)

9. Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ (շարունակություն)

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով արժեզրկման պահուստ (շարունակություն)

Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր	*Փուլ 1*	*Փուլ 2*	*Փուլ 3*	*Ընդամենը*
ԱՎԿ պահուստ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**26,448**	**28,483**	**120,791**	**175,722**
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	118,734	–	–	**118,734**
Մարված ակտիվներ	(19,836)	(22,920)	(65,285)	**(108,041)**
Տեղափոխում Փուլ 1	3,473	(1,021)	(2,452)	**–**
Տեղափոխում Փուլ 2	(81,890)	82,484	(594)	**–**
Տեղափոխում Փուլ 3	(25,915)	(79,949)	105,864	**–**
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(3,468)	3,559	29,210	**29,301**
Ձեղչի ամորտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամտում)	–	–	7,838	**7,838**
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(3,975)	(115)	(51,588)	**(55,678)**
Վերականգնումներ	–	–	448,281	**448,281**
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(531,817)	**(531,817)**
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(80)	(133)	(269)	**(482)**
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**13,491**	**10,388**	**59,979**	**83,858**

Գրավ և վարկային ռիսկը զսպող այլ գործիքներ

Ղեկավարությունը հետևում է գրավի շուկայական արժեքին և պահանջում է լրացուցիչ գրավ՝ դրա հիմքում ընկած պայմանագրի համաձայն՝ վարկի արժեզրկման պահուստի բավարարության ստուգման ընթացքում:

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների համակենտրոնացում

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբն ունի տասը խոշոր վարկառուներին տրամադրված վարկերի կենտրոնացում 44,045,875 հազար ՀՀ դրամ ընդհանուր գումարով (համախառն վարկային պորտֆելի 19.17%) (2021թ.՝ 53,394,554 հազար ՀՀ դրամ կամ համախառն վարկային պորտֆելի 22.26%): Նշված վարկերի գծով արժեզրկման պահուստը կազմում է 1,138,746 հազար ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 753,702 հազար ՀՀ դրամ):

Վարկերը տրամադրվել են հաճախորդների հետևյալ տեսակներին.

	31 դեկտեմբերի 2022թ.	*31 դեկտեմբերի 2021թ.*
Մասնավոր ձեռնարկություններ	87,140,266	100,936,068
Ֆիզիկական անձինք	134,888,217	126,944,360
Ֆինանսական կազմակերպություններ	7,615,496	11,837,281
Պետական ձեռնարկություններ	67,609	115,885
	229,711,588	**239,833,594**

(հազար ՀՀ դրամ)

9. Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ (շարունակություն)

Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների համակենտրոնացում (շարունակություն)

Վարկերը առավելապես տրամադրվել են ՀՀ հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունը իրականացնում են տնտեսության հետևյալ ոլորտներում.

	31 դեկտեմբերի 2022թ.	*31 դեկտեմբերի 2021թ.*
Սպառողական վարկեր ֆիզիկական անձանց	61,261,240	61,666,450
Հիփոթեքային վարկեր	70,195,840	61,916,748
Առևտուր	28,118,732	34,082,274
Շինարարություն	22,543,438	22,535,299
Գյուղատնտեսություն, ներառյալ ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	11,694,231	13,951,999
Ծառայությունների ոլորտ	4,830,327	6,831,029
Արդյունաբերություն	9,704,335	12,648,928
Էներգետիկա	3,506,006	3,702,871
Տրանսպորտ և կապ	2,688,657	3,412,654
Այլ	15,168,782	19,085,342
Ընդամենը վարկային պորտֆել	**229,711,588**	**239,833,594**
Հանած՝ վարկերի գծով արժեզրկման պահուստ	(5,903,021)	(5,544,888)
Ընդամենը	**223,808,567**	**234,288,706**

Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր

Ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերը ներառված են կորպորատիվ վարկավորման պորտֆելում: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքերի վերլուծությունը հետևյալն է.

	31 դեկտեմբերի 2022թ.	*31 դեկտեմբերի 2021թ.*
Ֆինանսական վարձակալության գծով համախառն ներդրումներ		
Մինչև 1 տարի	208,011	142,987
1-5 տարի	489,541	348,745
5 տարուց ավել	7,571	22,104
	705,123	**513,836**
Ապագա ժամանակաշրջանների չվաստակած ֆինանսական եկամուտ ֆինանսական վարձակալության գծով	(139,992)	(111,392)
Զուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում նախքան արժեզրկման գծով պահուստը	**565,131**	**402,444**
Արժեզրկման գծով պահուստ	(201,485)	(51,155)
Զուտ ներդրումներ ֆինանսական վարձակալությունում	**363,646**	**351,289**

(հազար ՀՀ դրամ)

10. Ներդրումային արժեթղթեր

Ներդրումային արժեթղթերը՝ ներառյալ հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթերը, բաղկացած են.

	31 դեկտեմբերի 2022թ.	*31 դեկտեմբերի 2021թ.*
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթեր		
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	4,553,932	–
Օտարերկրյա պետական պարտատոմսեր	11,040,737	–
ՀՀ կորպորատիվ պարտատոմսեր	2,813,248	1,233,261
Հանած՝ արժեզրկման գծով պահուստ	(15,339)	(24,351)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթեր	**18,392,578**	**1,208,910**
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր		
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	74,867,661	34,767,050
Օտարերկրյա պետական պարտատոմսեր	25,194,721	–
ՀՀ կորպորատիվ պարտատոմսեր	6,827,254	4,582,377
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	**106,889,636**	**39,349,427**
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	-	9,509,290
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր՝ հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	**-**	**9,509,290**
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող բաժնեմասային արժեթղթեր		
ՏՀՁԿ երկրների բաժնեմասային արժեթղթեր	5,333	5,333
ՀՀ բաժնեմասային արժեթղթեր	75,222	75,222
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող բաժնեմասային արժեթղթեր	80,556	80,555
Ընդամենը	**125,362,770**	**50,148,182**

Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթերի՝ ներառյալ հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների փոփոխության և համապատասխան ԱՎԿ-ի վերլուծությունը հետևյալն է.

Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթեր	*Փուլ 1*	*Ընդամենը*
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**1,233,261**	**1,233,261**
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	17,986,129	17,986,129
Մարված ակտիվներ	(811,473)	(811,473)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**18,407,917**	**18,407,917**

Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթեր	*Փուլ 1*	*Ընդամենը*
ԱՎԿ-ներ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**24,351**	**24,351**
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	13,612	13,612
Մարված ակտիվներ	(3,178)	(3,178)
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(19,446)	(19,446)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**15,339**	**15,339**

(հազար ՀՀ դրամ)

10. Ներդրումային արժեթղթեր (շարունակություն)

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների փոփոխության և համապատասխան ԱՎԿ-ի վերլուծությունը հետևյալն է.

Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթեր	*Փուլ 1*	*Ընդամենը*
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**2,344,637**	**2,344,637**
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	272,776	**272,776**
Մարված ակտիվներ	(1,384,152)	**(1,384,152)**
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**1,233,261**	**1,233,261**

Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթեր	*Փուլ 1*	*Ընդամենը*
ԱՎԿ-ներ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**5,909**	**5,909**
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	20,591	**20,591**
Մարված ակտիվներ	(273)	**(273)**
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(1,876)	**(1,876)**
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**24,351**	**24,351**

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի՝ ներառյալ հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ-ների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	*Փուլ 1*	*Ընդամենը*
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**48,858,717**	**48,858,717**
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	71,362,470	71,362,470
Մարված ակտիվներ	(3,197,929)	(3,197,929)
Վաճառված ակտիվներ	(5,595,835)	(5,595,835)
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	(4,537,787)	(4,537,787)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**106,889,636**	**106,889,636**

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	*Փուլ 1*	*Ընդամենը*
ԱՎԿ-ներ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**99,134**	**99,134**
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	100,513	100,513
Մարված ակտիվներ	(4,307)	(4,307)
Վաճառված ակտիվներ	(13,738)	(13,738)
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	1,412	1,412
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**183,014**	**183,014**

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ-ների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	*Փուլ 1*	*Ընդամենը*
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**36,311,100**	**36,311,100**
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	20,199,199	**20,199,199**
Մարված ակտիվներ	(2,172,914)	**(2,172,914)**
Վաճառված ակտիվներ	(2,795,468)	**(2,795,468)**
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	(2,683,200)	**(2,683,200)**
2021թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**48,858,717**	**48,858,717**

(հազար ՀՀ դրամ)

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	*Փուլ 1*	*Ընդամենը*
ԱՎԿ-ներ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**95,740**	**95,740**
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	51,898	**51,898**
Մարված ակտիվներ	(2,568)	**(2,568)**
Վաճառված ակտիվներ	(7,822)	**(7,822)**
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(38,114)	**(38,114)**
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**99,134**	**99,134**

11. Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Հիմնական միջոցների և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների շարժը հետևյալն է.

	Հող և շենքեր	*Սարքավորումներ*	*Փոխադրամիջոցներ*	*Համակարգիչներ և կապի հարմարանքներ*	*Այլ հիմնական միջոցներ*	*Կապիտալ ներդրումներ հիմնական միջոցներում*	*Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ*	*Ընդամենը*
Սկզբնական կամ վերագնահատված արժեք								
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**5,183,379**	**760,151**	**249,960**	**4,520,618**	**1,227,728**	**1,459,875**	**2,486,093**	**15,887,804**
Ավելացումներ	9,330	32,202	39,861	420,369	141,188	40,011	690,069	1,373,030
Օտարում և դուրսգրում	-	(18,223)	(24,500)	(217,453)	(11,013)	(6,517)	(186,415)	(464,121)
Վերագնահատման ազդեցությունը	112,688							112,688
Ներքին տեղաշարժ	-	-	-	-	(94,603)	-	.	(94,603)
2022թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**5,305,397**	**774,130**	**265,321**	**4,723,534**	**1,263,300**	**1,493,369**	**2,989,747**	**16,814,798**
Կուտակված մաշվածություն								
2021թ.դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**392,555**	**612,016**	**194,976**	**3,389,947**	**739,789**	**1,070,851**	**1,285,148**	**7,685,282**
Հաշվետու տարվա մաշվածության ծախս	122,457	42,324	11,248	364,476	38,243	108,057	456,861	1,143,666
Օտարում և դուրսգրում	-	(17,691)	(23,410)	(216,406)	(10,990)	(1,899)	(3,954)	(274,350)
Վերագնահատման ազդեցությունը	(515,012)							(515,012)
2022թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**-**	**636,649**	**182,814**	**3,538,017**	**767,042**	**1,177,009**	**1,738,055**	**8,039,586**
Զուտ հաշվեկշռային արժեք								
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**4,790,824**	**148,135**	**54,984**	**1,130,671**	**487,939**	**389,024**	**1,200,945**	**8,202,522**
2022թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**5,305,396**	**137,481**	**82,507**	**1,185,517**	**496,258**	**316,360**	**1,251,692**	**8,775,211**

(հազար ՀՀ դրամ)

11. Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ (շարունակություն)

	Հող և շենքեր	*Սարքավորումներ*	*Փոխադրամիջոցներ*	*Համակարգիչներ և կապի հարմարանքներ*	*Այլ հիմնական միջոցներ*	*Կապիտալ ներդրումներ հիմնական միջոցներում*	*Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ*	*Ընդամենը*
Սկզբնական կամ վերագնահատված արժեք								
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**5,182,175**	**777,073**	**235,851**	**4,248,269**	**989,281**	**1,415,174**	**2,392,651**	**15,240,474**
Ավելացումներ	1,204	30,343	27,326	386,713	321,240	44,759	293,824	**1,105,409**
Օտարում և դուրսգրում	–	(47,265)	(13,217)	(114,364)	(82,793)	(58)	(200,382)	**(458,079)**
2021թ.դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**5,183,379**	**760,151**	**249,960**	**4,520,618**	**1,227,728**	**1,459,875**	**2,486,093**	**15,887,804**
Կուտակված մաշվածություն								
2020թ.դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**196,128**	**614,726**	**202,616**	**3,134,457**	**716,169**	**949,967**	**821,298**	**6,635,361**
Հաշվետու տարվա մաշվածության ծախս	196,427	44,055	5,577	368,780	45,253	120,892	463,850	**1,244,834**
Օտարում և դուրսգրում	–	(46,765)	(13,217)	(113,290)	(21,633)	(8)	–	**(194,913)**
2021թ.դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**392,555**	**612,016**	**194,976**	**3,389,947**	**739,789**	**1,070,851**	**1,285,148**	**7,685,282**
Զուտ հաշվեկշռային արժեք								
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**4,986,047**	**162,347**	**33,235**	**1,113,812**	**273,112**	**465,207**	**1,571,353**	**8,605,113**
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**4,790,824**	**148,135**	**54,984**	**1,130,671**	**487,939**	**389,024**	**1,200,945**	**8,202,522**

Ակտիվների վերագնահատում

Խմբին պատկանող շենքերն ու հողերը վերագնահատվել են անկախ գնահատողի կողմից 2022 թվականին: Ղեկավարությունը հիմնեց շենքերի և հողերի իրական արժեքի իր գնահատումը անկախ գնահատման վրա:

Եթե հիմնական միջոցները ներկայացվեին սկզբնական արժեքի մեթոդի կիրառմամբ, ապա հաշվեկշռային արժեքը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կկազմեր 726,272 հազար ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 743,296 հազար ՀՀ դրամ):

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների կազմում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվները կազմում են 3,556,716 հազար ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 2,780,682 հազար ՀՀ դրամ):

Տեղադրման փուլում գտնվող հիմնական միջոցներ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների կազմում ներառված տեղադրման փուլում գտնվող ակտիվները կազմում են 154,441 հազար ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 63,070 հազար ՀՀ դրամ):

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը չի ունեցել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցներ:

(հազար ՀՀ դրամ)

12. Ոչ նյութական ակտիվներ

Գուդվիլի և այլ ոչ նյութական ակտիվների շարժը հետևյալն է.

	Արտոնագրեր	*Համակարգչային ծրագրեր*	*Այլ*	*Ընդամենը*
Սկզբնական արժեք				
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**880,001**	**149,709**	**509,536**	**1,539,246**
Ավելացումներ	141,214	-	9,323	150,537
Օտարում և դուրսգրում	-	-	-	-
2022թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**1,021,215**	**149,709**	**518,859**	**1,689,783**
Կուտակված ամորտիզացիա և արժեզրկում				
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**774,360**	**60,791**	**136,820**	**971,971**
Ամորտիզացիայի գծով ծախս	24,026	2,535	38,010	64,571
2022թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**798,386**	**63,326**	**174,830**	**1,036,542**
Զուտ հաշվեկշռային արժեք				
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**105,641**	**88,918**	**372,716**	**567,275**
2022թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**222,829**	**86,383**	**344,029**	**653,241**

	Արտոնագրեր	*Համակարգչային ծրագրեր*	*Այլ*	*Ընդամենը*
Սկզբնական արժեք				
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**846,740**	**149,461**	**256,845**	**1,253,046**
Ավելացումներ	36,908	248	252,691	**289,847**
Կուտակված ամորտիզացիա և արժեզրկում	(3,647)	–	–	**(3,647)**
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**880,001**	**149,709**	**509,536**	**1,539,246**
Սկզբնական արժեք				
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**750,383**	**58,261**	**113,594**	**922,238**
Ամորտիզացիայի գծով ծախս	23,977	2,530	23,226	**49,733**
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**774,360**	**60,791**	**136,820**	**971,971**
Զուտ հաշվեկշռային արժեք				
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**96,357**	**91,200**	**143,251**	**330,808**
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**105,641**	**88,918**	**372,716**	**567,275**

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ոչ նյութական ակտիվների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ոչ նյութական ակտիվները կազմում են 805,921 հազար ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 791,164 հազար ՀՀ դրամ):

13. Բռնագանձված ակտիվներ

2022թ դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի կողմից տրամադրված վարկերի ապահովվածություն հանդիսացող գրավների բռնագանձման արդյունքում ձեռք բերված գրավները ներկայացված են ստորև.

	31 դեկտեմբերի 2022թ	*31 դեկտեմբերի 2021թ.*

(հազար ՀՀ դրամ)

Հող և շենքեր	2,162,039	2,491,207
Այլ ակտիվներ	38,191	38,191
Ընդամենը բռնագանձված գրավ	**2,200,230**	**2,529,398**

Խմբի քաղաքականությունն է հետամուտ լինել գրավի՝ ժամանակին և պատշաճ կերպով իրացմանը: Խումբը հիմնականում չի օգտագործում ոչ դրամային գրավները իր սեփական գործունեության իրականացման նպատակով: Ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, նվազագույնով: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող ժամանակաշրջանի ընթացքում Խմբի բռնագանձված ակտիվների արժեքը կազմել է 446,304 հազար ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 1,466,586 հազար ՀՀ դրամ) և վաճառված ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 768,336 հազար ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 517,441 հազար ՀՀ դրամ):

(հազար ՀՀ դրամ)

14. Այլ ակտիվներ և պարտավորություններ

Այլ ակտիվները բաղկացած են.

	31 դեկտեմբերի 2022թ.	*31 դեկտեմբերի 2021թ.*
Այլ ֆինանսական ակտիվներ		
Դեբիտորական պարտքեր	567,907	553,933
Չավարտված գործարքների գծով ստացվելիք գումարներ	-	297,937
Դրամական փոխանցումների գծով ստացվելիք գումարներ	90,752	59,248
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	**658,659**	**911,118**
Հանած՝ այլ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գծով պահուստ	(30,177)	(11,892)
Ընդամենը զուտ այլ ֆինանսական ակտիվներ	**628,482**	**899,226**
Այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ		
Թանկարժեք մետաղներ	810,838	1,086,438
Պաշարներ	186,986	186,948
Կանխավճարներ մատակարարներին	2,865,965	269,519
Կանխավճարներ այլ հարկերի գծով	373,390	212,440
Ապահովագրության գծով հավելավճարի չամորտիզացված մաս	27,939	32,731
Հաշվարկներ աշխատակիցների հետ	911	1,128
Այլ	1,865	1,865
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	**4,267,894**	**1,791,069**
Ընդամենը այլ ակտիվներ	**4,896,376**	**2,690,295**

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում այլ ֆինանսական ակտիվների գծով ԱՎԿ-ի վերլուծությունը հետևյալն է.

	Փուլ 1	*Փուլ 2*	*Փուլ 3*	*Ընդամենը*
ԱՎԿ պահուստ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**11,232**	**60**	**600**	**11,892**
Տեղափոխում Փուլ 1	36	(6)	(30)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(3)	3	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(81)	(9)	91	-
ԱՎԿ գծով ծախսեր	19,596	(23)	54,520	74,092
Վերականգնումներ	-	-	29,164	29,164
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(83,909)	(83,909)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(975)	-	(88)	(1,063)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**29,805**	**25**	**348**	**30,177**

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ ֆինանսական ակտիվների գծով ԱՎԿ-ի վերլուծությունը հետևյալն է.

	Փուլ 1	*Փուլ 2*	*Փուլ 3*	*Ընդամենը*
ԱՎԿ պահուստ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**17,303**	**61**	**78**	**17,442**
Տեղափոխում Փուլ 1	17	(15)	(2)	**–**
Տեղափոխում Փուլ 2	(2)	2	–	**–**
Տեղափոխում Փուլ 3	(167)	(21)	188	**–**
ԱՎԿ գծով ծախսեր	(5,055)	33	10,776	**5,754**
Վերականգնումներ	–	–	10,791	**10,791**
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(21,228)	**(21,228)**
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(864)	–	(3)	**(867)**
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**11,232**	**60**	**600**	**11,892**

(հազար ՀՀ դրամ)

14. Այլ ակտիվներ և պարտավորություններ (շարունակություն)

Այլ պարտավորությունները ներառում են.

	31 դեկտեմբերի 2022թ.	*31 դեկտեմբերի 2021թ.*
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		
Պարտավորություն անձնակազմի նկատմամբ	1,635,619	870,715
Կրեդիտորական պարտքեր	515,819	451,571
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	**2,151,438**	**1,322,286**
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ		
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	500,076	266,275
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներ	13,892	16,316
Այլ	18,152	5,177
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	**532,120**	**287,768**
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	**2,683,558**	**1,610,054**

15. Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ

Բանկերի նկատմամբ պարտավորությունները ներառում են.

	31 դեկտեմբերի 2022թ.	*31 դեկտեմբերի 2021թ.*
Բանկերից ստացված վարկեր	2,000,538	3,076,189
Հետգնման պայմանագրեր ՀՀ Կենտրոնական բանկի հետ	-	9,005,841
Այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ	295,178	132,014
Այլ պարտավորություններ	45,293	764,667
Ընդամենը պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	**2,341,009**	**12,978,711**

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը ստացել է վարկեր 2 բանկերից (2021թ.՝ 2 բանկերից):

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ բանկերի թղթակցային հաշիվների 94.5%-ը կենտրոնացված է մեկ բանկում (2021թ.՝ 94.9%, 2 բանկում):

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ կենտրոնական բանկի հետ հակադարձ հետգնման պայմանագրեր չեն եղել, (2021թ. ՀՀ կենտրոնական բանկի հետ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարների հիմքում գրավադրված են եղել 9,509,290 հազար ՀՀ դրամ իրական արժեքով ՀՀ պետական պարտատոմսերը):

16. Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Խումբը օգտագործում է ածանցյալ ֆինանսական գործիքները առևտրային նպատակներով: Ստորև ներկայացված աղյուսակը ցույց է տալիս որպես ակտիվներ և պարտավորություններ ներկայացված ածանցյալ ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները, ինչպես նաև պայմանական արժեքները: Գրանցված համախառն պայմանական արժեքը ածանցյալ գործիքի հիմքում ընկած ակտիվի, հաշվարկային տոկոսադրույքի կամ ինդեքսի արժեքն է և ածանցյալ գործիքների արժեքների փոփոխությունների չափման հիմք է հանդիսանում: Պայմանական արժեքները ներկայացնում են գործարքների ծավալները տարեվերջին և չեն արտացոլում վարկային ռիսկը:

	31 դեկտեմբերի 2022թ.			*31 դեկտեմբերի 2021թ.*		
		Իրական արժեք			*Իրական արժեք*	
Արտարժույթի փոխարկման պայմանագրեր	*Պայմանական գումար*	*Ակտիվ*	*Պարտավորություն*	*Պայմանական գումար*	*Ակտիվ*	*Պարտավորություն*
Սվոփեր	12,752,240	197,014	-	7,835,373	6,862	48,311
Ընդամենը ածանցյալ պարտավորություններ	**12,752,240**	**197,014**	**-**	**7,835,373**	**6,862**	**48,311**

16. Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

2022 թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբն ունի դիրքեր ածանցյալ գործիքների հետևյալ տեսակներում.

(հազար ՀՀ դրամ)

Սվոփեր

Սվոփերը երկու կողմերի միջև փոխարժեքներ փոխանակելու վերաբերյալ պայմանագրային համաձայնագրեր են՝ որոշակի պայմանական գումարների վրա հիմնված վճարումներ կատարելու համար:

17. Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

Հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունները ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	31 դեկտեմբերի 2022թ.	*31 դեկտեմբերի 2021թ.*
Իրավաբանական անձինք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	115,131,180	67,538,983
Ժամկետային ավանդներ	69,413,308	74,753,841
	184,544,488	**142,292,824**
Ֆիզիկական անձինք		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	76,304,620	42,093,741
Ժամկետային ավանդներ	81,001,217	77,036,041
	157,305,837	**119,129,782**
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	**341,850,325**	**261,422,606**

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ պարտավորություններում ներառված են 42,851,999 հազար ՀՀ դրամ գումարով ավանդներ, որոնք հանդիսանում են ապահովածություն տրամադրված վարկերի, թողարկված ակրեդիտիվների, երաշխիքների և պայմանական պարտավորություններին վերաբերող այլ գործարքների համար (2021թ.՝ 43,306,092 հազար ՀՀ դրամ): Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտավորապես համարժեք է իրենց հաշվեկշռային արժեքին:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի ամենամեծ տասը հաճախորդների միջոցների ընդհանուր գումարը կազմում է 116,848,107 հազար ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 97,396,493 հազար ՀՀ դրամ) կամ հաճախորդներից ներգրավված միջոցների ընդհանուր գումարի 34.18% (2021թ.՝ 37.26%):

18. Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Թողարկված պարտքային արժեթղթերը բաղկացած են.

	31 դեկտեմբերի 2022թ.	*31 դեկտեմբերի 2021թ.*
ՀՀ-ում թողարկված պարտատոմսեր ԱՄՆ դոլարով	8,694,932	12,136,584
ՀՀ-ում թողարկված պարտատոմսեր ՀՀ դրամով	5,997,216	5,099,107
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	**14,692,148**	**17,235,691**

ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսերի պայմանագրային մարման ժամկետը տատանվում է 2024-2025թթ. է: ՀՀ դրամով պարտատոմսերի դեպքում արժեկտրոնի տոկոսադրույքը 9.75-10.5% ի միջակայքում է, ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսերի դեպքում՝3.75-5.25% : Բանկի պարտատոմսերը ցուցակված են Հայաստանի ֆոնդային բորսայում: 2022 թվականի 4-րդ եռամսյակում Բանկը թողարկել է ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով պարտատոմսեր 3մլրդ դրամի և 10մլն ԱՄՆ դոլարի չափով, որոնք դեռևս ամբողջությամբ տեղաբաշխված չեն:

19. Հարկում

Շահութահարկի գծով ծախսը բաղկացած է հետևյալ հոդվածներից.

	31 դեկտեմբերի 2022թ.	*31 դեկտեմբերի 2021թ.*
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ծախս	3,985,795	1,053,745
Հետաձգված հարկային ծախս/(փոխհատուցում)՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում	(239,184)	174,377
Շահութահարկի գծով ծախս	**3,746,611**	**1,228,122**

(հազար ՀՀ դրամ)

2022 թվականի համար շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 18% (2021թ.՝ 18%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակներով օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկման նպատակով հաշվեկշռային արժեքների միջև:

Հաշվապահական շահույթի և հարկային ծախսերի միջև թվաբանական համաձայնեցումը ներկայացված է ստորև.

	31 դեկտեմբերի 2022թ.	*31 դեկտեմբերի 2021թ.*
Շահույթ նախքան հարկումը	**17,777,960**	**5,355,031**
Օրենքով սահմանված հարկի դրույքաչափ	18%	18%
Շահութահարկի գծով տեսական ծախս՝ օրենքով սահմանված դրույքաչափով	**3,200,033**	**963,906**
Չնվազեցվող ծախսեր/ (հարկերից ազատված եկամուտ)	546,578	336,747
Նախորդ ժամանակաշրջանի շահութահարկի ճշգրտում	-	(72,531)
Շահութահարկի գծով ծախս	**3,746,611**	**1,228,122**

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները 2022թ.դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և դրանց շարժը համապատասխան տարիների համար ներկայացված է ստորև.

		ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում			*ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում*		
	Մնացորդը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին	*Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում*	*Այլ համապարփակ եկամտի կազմում*	*Մնացորդը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին*	*Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում*	*Այլ համապարփակ եկամտի կազմում*	*Մնացորդը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին*
Այլ պարտավորություններ	89,549	56,494	–	146,043	138,269	–	284,312
Բռնագանձված ակտիվներ	52,199	–	–	52,199	–	–	52,199
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	(942,880)	(274,731)	–	(1,217,611)	129,849	–	(1,087,762)
Ներդրումային արժեթղթեր	85,392	3,906	184,761	274,059	13,476	643,059	930,594
Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	(211,410)	17,661	–	(193,749)	(11,665)	(112,968)	(318,382)
Այլ արժեզրկում և պահուստներ	14,942	23,213	–	38,156	(27,347)	-	10,809
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	(2,821)	(920)		(3,741)	(3,399)	-	(7,140)
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ	**(915,029)**	**(174,376)**	**184,761**	**(904,643)**	**239,182**	**530,091**	**(135,369)**

(հազար ՀՀ դրամ)

20. Այլ փոխառու միջոցներ

Այլ փոխառու միջոցները բաղկացած են հետևյալ հոդվածներից.

	31 դեկտեմբերի 2022թ.	*31 դեկտեմբերի 2021թ.*
ՀՀ ԿԲ-ից ներգրավված վարկեր	6,082,454	6,377,248
Վերաֆինանսավորող վարկային կազմակերպություններից ներգրավված վարկեր	25,336,886	18,765,042
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված վարկեր	3,041,198	3,951,911
ՀՀ կառավարությունից ներգրավված վարկեր	40,918	50,081
Ընդամենը այլ փոխառու միջոցներ	**34,501,456**	**29,144,282**

2022թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ նկատմամբ պարտավորությունները ներառում են Գերմանա-Հայկական հիմնադրամի կողմից Փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկավորման, սպառողական և այլ նպատակով վարկերի տրամադրման համար ներգրավված միջոցները:

Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված վարկերը ներառում են Եվրասիական Զարգացման Բանկից և Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկից ստացված վարկերը:

Վերաֆինանսավորող վարկային կազմակերպություններից ներգրավված վարկերը ներառում են Ազգային Հիփոթեքային Ընկերությունից և Բնակարան երիտասարդներին ՈՒՎԿ-ից ներգրավված վարկերը:

Պարտադիր պայմաններ

2022թ դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը բավարարում է պարտքային բոլոր պարտադիր պայմաններին:

21. Ստորադաս փոխառություններ

Ստորադաս վարկերը ներառում են հետևյալը.

	31 դեկտեմբերի 2022թ.	*31 դեկտեմբերի 2021թ.*
Ստորադաս փոխառություններ՝ ստացված կապակցված կողմից	276,139	336,885
Ստորադաս վարկեր	**276,139**	**336,885**

Ստորադաս փոխառությունն իրենից ներկայացնում է երկարաժամկետ փոխառության համաձայնագիր, որը Խմբի անվճարունակության դեպքում հանդիսանում է ստորադաս Խմբի մնացած պարտավորությունների նկատմամբ՝ ներառյալ ավանդները և այլ պարտքային գործիքները:

Կապակցված կողմից ստացված ստորադաս փոխառությունները տրամադրված են ԱՄՆ դոլարով, տարեկան 7.12% միջին արդյունավետ տոկոսադրույքով և 2023թ. հունվարին սահմանված մարման ժամկետով (2021թ.՝ 7.12% և 2023թ. հունվարին սահմանված պայմանագրային մարման ժամկետով) (Ծանոթագրություն 35):

22. Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ

Իրավական և հարկային միջավայր

Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և ենթարկվում են տարբեր մեկնաբանությունների հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել էական տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

(հազար ՀՀ դրամ)

22. Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ (շարունակություն)

Իրավական և հարկային միջավայր (շարունակություն)

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները: Ղեկավարությունը համոզված է, որ Խումբն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Խմբին ներկայացվող դատական հայցերի առումով Խմբի ղեկավարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Խմբի ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Վարկային պարտավորություններ, երաշխիքներ և այլ ֆինանսական պայմանագրեր

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Խումբը տրամադրում է իր հաճախորդներին հետհաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ: Նշված ֆինանսական գործիքները, որոնք ունեն վարկային ռիսկի տարբեր մակարդակներ, չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի պայմանական և պայմանագրային պարտավորությունները ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	31 դեկտեմբերի 2022թ.	*31 դեկտեմբերի 2021թ.*
Վարկային բնույթի պարտավորություններ		
Չօգտագործված վարկային գծեր	16,277,823	12,294,513
Ֆինանսական երաշխիքներ	7,209,682	5,436,059
Ակրեդիտիվներ	334,535	0
Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ	**23,822,040**	**17,730,572**
ԱՎԿ պահուստներ վարկային բնույթի պարտավորությունների գծով	143,061	149,784

2022 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Չօգտագործված վարկային գծեր	*Փուլ 1*	*Ընդամենը*
ԱՎԿ պահուստ 2022 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**100,975**	**100,975**
Նոր վարկային գծեր	49,582	49,582
Ժամկետը սպառված վարկային գծեր	(46,479)	(46,479)
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(48,049)	(48,049)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(6,447)	(6,447)
2022 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**49,582**	**49,582**

Ակրեդիտիվներ	*Փուլ 1*	*Ընդամենը*
ԱՎԿ պահուստ 2022 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**0**	**0**
Նոր ակրեդիտիվներ	4,158	**4,158**
Ժամկետը սպառված ակրեդիտիվներ	0	**0**
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	-	**-**
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	-	**-**
2022 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**4,158**	**4,158**

(հազար ՀՀ դրամ)

Ֆինանսական երաշխիքներ	*Փուլ 1*	*Ընդամենը*
ԱՎԿ պահուստ 2022 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**48,809**	**48,809**
Նոր ֆինանսական երաշխիքներ	70,240	70,240
Ժամկետը սպառված ֆինանսական երաշխիքներ	(23,556)	(23,556)
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(5,093)	(5,093)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(1,078)	(1,078)
2022 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**89,321**	**89,321**

2. Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ (շարունակություն)

Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ (շարունակություն)

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է.

Չօգտագործված վարկային գծեր	*Փուլ 1*	*Ընդամենը*
ԱՎԿ պահուստ 2021 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**100,785**	**100,785**
Նոր վարկային գծեր	52,449	**52,449**
Ժամկետը սպառված վարկային գծեր	(47,033)	**(47,033)**
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(2,075)	**(2,075)**
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(3,151)	**(3,151)**
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**100,975**	**100,975**

Ակրեդիտիվներ	*Փուլ 1*	*Ընդամենը*
ԱՎԿ պահուստ 2021 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**21,816**	**21,816**
Ժամկետը սպառված ակրեդիտիվներ	(18,520)	**(18,520)**
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(3,296)	**(3,296)**
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**–**	**–**

Ֆինանսական երաշխիքներ	*Փուլ 1*	*Ընդամենը*
ԱՎԿ պահուստ 2021 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	**108,031**	**108,031**
Նոր ֆինանսական երաշխիքներ	30,986	**30,986**
Ժամկետը սպառված ֆինանսական երաշխիքներ	(69,596)	**(69,596)**
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(19,683)	**(19,683)**
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(929)	**(929)**
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**48,809**	**48,809**

Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Այսուամենայնիվ, 2022թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբն իրականացրել է ավտոտրանսպորտային միջոցների (նաև ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն), շենքերի և շինությունների, շահագործվող գույքի, բանկոմատների, բանկային ռիսկերի, էլեկտրոնային և համակարգչային հանցագործության, տնօրենների և ղեկավարների պատասխանատվության ապահովագրություն: Քանի դեռ Խումբը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Խմբի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

(հազար ՀՀ դրամ)

23. Կապիտալ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի հայտարարված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում է 19,947,633 հազար ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 19,947,633 հազար ՀՀ դրամ):

Բանկի կանոնադրության համաձայն՝ բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 66,492 սովորական բաժնետոմսերից և 333 արտոնյալ բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը համապատասխանաբար 300,000 դրամ և 100 դրամ անվանական արժեքներով (2021թ.՝ 66,492 սովորական բաժնետոմսեր և 333 արտոնյալ բաժնետոմսեր):

(հազար ՀՀ դրամ)

23. Կապիտալ (շարունակություն)

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են՝

	31 դեկտեմբերի 2022թ.		*31 դեկտեմբերի 2021թ.*	
	Վճարված կանոնադրական կապիտալ	*Բաժնեմասը վճարված կապիտալում (%)*	*Վճարված կանոնադրական կապիտալ*	*Բաժնեմասը վճարված կապիտալում (%)*
«Ըդվանսդ գլոբալ ինվեստմենտ» ՍՊԸ	14,539,800	72.89	14,539,800	72.89
«Ըդվանսդ գլոբալ ինվեստմենտ» ՍՊԸ (արտոնյալ բաժնետոմսեր)	33	–	33	–
Հայփոստ Թրասթ Մենեջմենթ Բի ՎԻ	4,410,600	22.11	4,410,600	22.11
Հայաստանյաց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցի՝ ի դեմս Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի	997,200	5.00	997,200	5.00
	19,947,633	**100**	**19,947,633**	**100**

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերը իրավունք ունեն ստանալու շահաբաժին և մեկ բաժնետոմսի դիմաց մեկ ձայնի իրավունք Բանկի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում:

Բանկի արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն իրավասու մարմնի կողմից շահաբաժիններ վճարելու մասին որոշման կայացման դեպքում ստանալ տարեկան հաստատագրված շահաբաժին իրենց պատկանող արտոնյալ բաժնետոմսերի անվանական արժեքի 20%-ի չափով:

Համաձայն 2022թ. սեպտեմբերի 28-ին տեղի ունեցած Բաժնետերերի ժողովի որոշմանը՝ Բանկի կողմից հայտարարված և վճարված շահաբաժինները կազմել են 509,683.4 հազ. դրամ սովորական բաժնետոմսերի և 6.6 հազ. դրամ արտոնյալ բաժնետոմսերի: Շահաբաժինների հայտարարելու դրությամբ մեկ սովորական բաժնետոմսի գծով շահաբաժինները կազմել են 7,665 դրամ, և մեկ արտոնյալ բաժնետոմսի գծով շահաբաժինները՝ 19.8 դրամ (2021թ.-ի ընթացքում շահութաբաժիններ չեն հայտարարվել և վճարվել):

Բանկի բաժնետիրական կապիտալը ձևավորվել է բաժնետերերի դրամական ներդրումներից, ընդ որում, բաժնետերերն ունեն շահաբաժիններ ստանալու և կապիտալը ՀՀ դրամով տեղաբաշխելու իրավունք:

Բանկի՝ բաշխման ենթակա պահուստները սահմանափակվում են չբաշխված շահույթով՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Բանկի կանոնադրության:

Գլխավոր պահուստ

Գլխավոր պահուստը ստեղծվում է ՀՀ կարգավորումներով սահմանված պահանջներին համապատասխան ընդհանուր բանկային ռիսկերի, ներառյալ՝ ապագա կորուստների և այլ չնախատեսված ռիսկերի կամ արտակարգ իրավիճակների գծով: Պահուստը ստեղծվում է Բանկի կանոնադրության համաձայն, որը պահանջում է ձևավորել գլխավոր պահուստ:

Հողի և շենքերի վերագնահատումից աճ

Հողի և շենքերի վերագնահատումից աճն օգտագործվում է հողի և շենքերի իրական արժեքի աճի գրանցման համար և նվազում է նույն ակտիվի գծով սեփական կապիտալում նախկինում ճանաչված աճի չափով:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստը գրանցում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությունները:

(հազար ՀՀ դրամ)

24. Զուտ տոկոսային եկամուտ

Զուտ տոկոսային եկամուտը ներառում է.

	01/10/22-31/12/22	*01/01/22-31/12/22*	*01/10/21-31/12/21*	*01/01/21-31/12/21*
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր	6,023,788	23,813,110	5,788,115	22,965,098
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	123,736	251,009	10,597	40,512
Ներդրումային արժեթղթեր	289,518	1,244,308	816,806	2,808,569
Դրամական համարժեքներ	32,909	60,196	1,433	3,376
Այլ տոկոսային եկամուտ	4,015	9,974	64	204
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	1,744,035	4,798,777	160,095	687,236
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	**8,218,001**	**30,177,374**	**6,777,110**	**26,504,995**
Առևտրային արժեթղթեր	10,757	42,853	10,777	45,806
Ֆինանսական վարձակալություն	15,210	55,190	12,515	51,492
Այլ տոկոսային եկամուտ	**25,967**	**98,043**	**23,292**	**97,298**
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	**8,243,968**	**30,275,417**	**6,800,402**	**26,602,293**
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	2,671,099	10,400,791	2,272,661	8,494,342
Այլ փոխառու միջոցներ	581,250	2,155,626	434,148	1,573,513
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	233,747	1,036,087	282,767	1,168,463
Ստորադաս փոխառություններ	4,940	21,342	5,974	24,674
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	46,454	388,605	258,644	786,819
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	39,242	149,459	38,553	164,668
Ընդամենը տոկոսային ծախս	**3,576,732**	**14,151,910**	**3,292,747**	**12,212,479**
Զուտ տոկոսային եկամուտ	**4,667,236**	**16,123,507**	**3,507,655**	**14,389,814**

25. Վարկային կորուստների գծով ծախս

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ներառված՝ ֆինանսական գործիքների գծով ԱՎԿ ծախսերը 2022 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող ժամանակաշրջանի համար.

	Ծան.	*Փուլ 1*	*Փուլ 2*	*Փուլ 3*	*Total*
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	6	(3,165)	-	-	(3,165)
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	8	10,970	-	-	10,970
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	9	3,653	981,933	1,131,505	2,117,091
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթեր	10	(9,012)	-	-	(9,012)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	10	83,880	-	-	83,880
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	14	19,548	(35)	54,581	74,094
Ֆինանսական երաշխիքներ	22	41,591	-	-	41,591
Վարկային բնույթի պարտավորություններ	22	(44,946)	-	-	(44,946)
Ակրեդիտիվներ	22	4,158	-	-	4,158
Ընդամենը վարկային կորուստների գծով ծախս		**106,677**	**981,898**	**1,186,086**	**2,274,660**

(հազար ՀՀ դրամ)

25. Վարկային կորուստների գծով ծախս (շարունակություն)

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ներառված՝ ֆինանսական գործիքների գծով ԱՎԿ ծախսերը 2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող ժամանակաշրջանի համար.

	Ծան.	*Փուլ 1*	*Փուլ 2*	*Փուլ 3*	*Ընդամենը*
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	6	7,580	–	–	**7,580**
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	8	11,936	–	–	**11,936**
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	9	(1,050,357)	38,577	3,803,598	**2,791,818**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթեր	10	18,442	–	–	**18,442**
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	10	3,394	–	–	**3,394**
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	14	(5,055)	33	10,776	**5,754**
Ֆինանսական երաշխիքներ	22	(58,293)	–	–	**(58,293)**
Վարկային բնույթի պարտավորություններ	22	3,341	–	–	**3,341**
Ակրեդիտիվներ	22	(18,520)	–	–	**(18,520)**
Ընդամենը վարկային կորուստների գծով ծախս		**(1,087,532)**	**38,610**	**3,814,374**	**2,765,452**

26. Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ

Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտը ներառում է հետևյալ հոդվածները

	01/10/22-31/12/22	*01/01/22-31/12/22*	*01/10/21-31/12/21*	*01/01/21-31/12/21*
Վճարային քարտերով գործառնություններ	1,201,036	3,532,073	751,075	2,486,435
Միջնորդավճարներ փոխանցումներից	174,973	593,699	192,232	719,902
Հաշվարկային գործառնություններ	237,276	733,882	77,522	256,810
Վարկերի գծով միջնորդավճարներից եկամուտ	(152,310)	175,647	49,380	158,681
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	40,591	121,025	24,618	89,165
Այլ	1,081,829	1,988,308	146,086	451,102
Ընդամենը միջնորդավճարների գծով եկամուտ	**2,583,394**	**7,144,634**	**1,240,913**	**4,162,095**
Վճարային քարտերով գործառնություններ	687,919	1,953,576	529,397	1,651,362
Միջնորդավճարներ փոխանցումներից	36,635	125,241	43,491	160,345
Հաշվարկային գործառնություններ	141,259	578,241	23,087	75,293
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	13,891	70,955	15,743	75,182
Այլ ծախսեր	87,269	190,560	32,678	108,229
Ընդամենը միջնորդավճարների գծով ծախս	**966,973**	**2,918,573**	**644,396**	**2,070,411**
Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ	**1,616,421**	**4,226,061**	**596,517**	**2,091,684**

27. Զուտ առևտրային եկամուտ

	01/10/22-31/12/22	*01/01/22-31/12/22*	*01/10/21-31/12/21*	*01/01/21-31/12/21*
Արտարժույթի փոխարկումից զուտ օգուտ	3,352,221	13,879,025	656,944	2,113,652
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքների գծով զուտ օգուտ/(վնաս)	(104,316)	(340,151)	(196,967)	(83,435)
Առևտրային արժեթղթերից զուտ օգուտ	187,821	168,510	2,943	(21,752)

(հազար ՀՀ դրամ)

Թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ	56,710	(80,688)	(11,123)	(173,503)
Ընդամենը զուտ առևտրային եկամուտ	**3,492,436**	**13,626,696**	**451,797**	**1,834,962**

28. Այլ եկամուտ

	01/10/22-31/12/22	*01/01/22-31/12/22*	*01/10/21-31/12/21*	*01/01/21-31/12/21*
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	144,542	487,848	252,363	944,096
Ինկասացիայի գծով եկամուտ	4,512	21,030	5,782	18,050
Շահաբաժիններից եկամուտ	-	247	-	270
Շնորհներից եկամուտ	606	2,424	606	2,424
Այլ եկամուտ	105,535	357,345	134,554	335,435
Ընդամենը այլ եկամուտ	**255,195**	**868,894**	**393,305**	**1,300,275**

29. Անձնակազմի գծով և այլ գործառնական ծախսեր

Անձնակազմի գծով և այլ գործառնական ծախսերը ներառում են.

	01/10/22-31/12/22	*01/01/22-31/12/22*	*01/10/21-31/12/21*	*01/01/21-31/12/21*
Աշխատավարձ	2,309,320	7,800,104	1,643,298	5,844,294
Այլ ծախսեր	33,299	132,070	30,872	102,027
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	**2,342,619**	**7,932,174**	**1,674,170**	**5,946,321**
Գովազդի գծով ծախսեր	173,303	546,545	78,342	382,555
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	9,330	29,481	3,525	9,921
Ավանդների ապահովագրման ծախսեր	105,425	413,384	96,437	313,721
Արմենիան Քարդ վճարային համակարգի գծով ծախսեր	103,066	349,995	91,938	314,127
Անվտանգության գծով ծախսեր	51,190	207,208	52,960	215,039
Ծրագրային ապահովման ծախսեր	214,895	765,320	69,985	814,423
Հիմնական միջոցների վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	69,430	259,313	65,423	214,641
Կապ	68,171	233,779	61,708	209,699
Խորհրդատվություն և այլ ծառայություններ	50,527	125,784	54,139	119,989
Ապահովագրության գծով ծախսեր	37,215	119,048	36,095	107,610
Կոմունալ ծախսեր	21,824	109,882	19,361	96,841
Հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	67,084	178,827	55,803	264,082
Գործուղման ծախսեր	11,438	44,807	4,035	11,708
Գրասենյակային ծախսեր	13,513	43,751	11,414	36,836
Ֆինանսական հաշտարարի գծով ծախսեր	9,328	37,310	8,222	32,889
Վճարված տուգանքներ	3,405	5,758	89	22,212
Այլ գործառնական ծախսեր	60,763	221,391	54,202	417,114
Այլ ծախսեր	90,709	309,447	153,220	342,026
Ընդամենը այլ գործառնական ծախսեր	**1,160,616**	**4,001,030**	**916,898**	**3,925,433**

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող ժամանակաշրջանի համար Խումբը ճանաչել է 29,481 հազար ՀՀ դրամի չափով վարձավճարի գծով ծախս ցածրարժեք ակտիվների վարձակալությունից (2021թ. դեկտեմբերի 31-ին 9,921 հազար ՀՀ դրամի չափով վարձավճարի գծով ծախս ցածրարժեք ակտիվների վարձակալությունից):

(հազար ՀՀ դրամ)

30. Ռիսկերի կառավարում

Ներածություն

Խմբի գործունեությանը բնորոշ են բազմազան ֆինանսական ռիսկեր, և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարման գործընթացը կազմակերպվում է Խմբի առաքելությանը, հիմնական ու միջանկյալ նպատակներին համահունչ և ուղղված է Խմբի ֆինանսական վիճակի բարելավմանը և հեղինակության բարձրացմանը:

Ռիսկերի կառավարման գործընթացի նպատակն է ռիսկերի նվազեցմանն ուղղված համալիր միջոցառումների, սահմանաչափերի և ներքին իրավական ակտերի շրջանակներում օժանդակել Խմբի ղեկավարությանը կայացնելու որոշումներ, որոնք թույլ են տալիս արդյունավետ կառավարել Խմբի և Խմբի հաճախորդների ակտիվների և պարտավորությունների հետ առնչվող ռիսկերը, հնարավոր ռիսկերով պայմանավորված կորուստների բացառման կամ դրանց նվազագույնի հասցնելու միջոցով, շահութաբերության, իրացվելիության և վճարունակության սահմանաչափերի ընդունելի մակարդակի ապահովումը: Ռիսկերի կառավարումը հիմնվում է Խմբի իրավասու մարմնի կողմից հաստատված ընթացակարգերի, կարգերի, նորմատիվների և սահմանաչափերի վրա: Խմբի ռիսկերի բացահայտումը, չափումը, վերահսկումը և մոնիտորինգը կրում են պարբերական և շարունակական բնույթ: Ռիսկերի վերլուծությունը հանդիսանում է Խմբի ռազմավարական պլանավորման, ինչպես նաև ներդրումային ծրագրերի գնահատման մի մասը: Խմբի ռիսկերի կառավարման սկզբունքներին են դասվում. ճգնաժամային իրավիճակներում ռիսկերի կառավարման ոչ ստանդարտ ընթացակարգերի օգտագործումը, ֆինանսական դրության կայունության ստուգման նպատակով սթրես սցենարների պարբերաբար կիրառումը, ակտիվներում բիզնես գործառնությունների և վարկային պորտֆելի տեսակների կենտրոնացումից խուսափելը, Խմբի ակտիվների և պարտավորությունների դիվերսիֆիկացումը, Խմբի կողմից ստանձնած ռիսկերի համապատասխան հաճախականությամբ մոնիտորինգի իրականացումը, բանկային ռիսկերի կենտրոնացված կառավարումը, ռիսկերի կառավարման վարչության և այլ ստորաբաժանումների միջև անընդհատ կապը:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Բանկում ռիսկերի կառավարումը կազմակերպում և կոորդինացնում է Գործադիր տնօրենը՝ Բանկի Խորհրդի կողմից հաստատված ներքին իրավական ակտերի պահանջներին համապատասխան: Բանկում ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է հստակ և փաստաթղթավորված կերպով նկարագրված բոլոր բիզնես գործընթացների, վերջիններիս գործունեությունը կանոնակարգող ներքին իրավական ակտերի, բոլոր գործընթացների և գործառնությունների համար սահմանված համապատասխան սահմանաչափերի միջոցով:

Բանկի Խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության և ռիսկերի կառավարման քաղաքականության, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանը վերաբերող այլ քաղաքականությունների հաստատման համար, որոնց հիման վրա Բանկի Գործադիր տնօրենը կազմակերպում է ռիսկերի կառավարումը՝ հիմք ընդունելով ռիսկերի կառավարման սահմանաչափերը և Բանկի ներքին իրավական ակտերի պահանջները:

Վարչություն

Բանկում ռիսկերի կառավարման կազմակերպման նպատակով Բանկի Վարչությունն իրականացնում է՝

- ճգնաժամային իրավիճակներում Խմբի եկամտաբերության հետ կապված, ինչպես նաև գործառնական, ռազմավարական, վարկանիշային և իրավական ռիսկերին առնչվող Խմբի ռիսկերի կառավարման տեսակետի հիման վրա Խորհրդի համաձայնությամբ համալիր միջոցառումների հաստատումը,
- որոշակի գործարքների հանդեպ արգելքների սահմանումը,
- միջբանկային շուկայում առանց ապահովվածության իրականացվող գործառնությունների սահմանաչափերի սահմանումը,
- բանկային ռիսկերի կարգավորման և վերահսկման ներքին նորմատիվների սահմանումը:

Վարչությունը պատասխանատու է Խմբի ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման, ինչպես նաև ողջ ֆինանսական համակարգի համար: Վարչությունը պատասխանատվություն է կրում նաև Խմբի իրացվելիության ֆինանսական ռիսկերի համար: Վարչությանն է վերապահված Խմբի Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի գործառույթները:

(հազար ՀՀ դրամ)

30. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք (շարունակություն)

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանում

Ռիսկերի կառավարման վարչության հիմնական գործառույթներն են՝

- Խմբում ռիսկերի կառավարման գործուն մեխանիզմների և գործընթացների մշակումն ու ներդրումը, դրանց ներդրման նկատմամբ հսկողության իրականացումը,
- Խմբի կողմից տրամադրվող վարկերի ռիսկայնության վերլուծությունը և ծրագրային վարկերի տրամադրման գործընթացի նկատմամբ հսկողությունը,
- տրամադրված վարկերի մոնիտորինգը, խնդիրների բացահայտումը և դրանց վերաբերյալ հաշվետվությունների ներկայացումը,
- գրավադրվող գույքի գնահատումների նկատմամբ վերահսկողության իրականացումը և գրավադրված գույքի վերագնահատումների պարբերական իրականացումը,
- Խմբի սեփականությունը հանդիսացող գույքի ապահովագրության գործընթացի կազմակերպումը,
- խնդրահարույց վարկային պորտֆելի կառավարումը:

Ներքին աուդիտ

Խմբի կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում ներքին աուդիտի բաժնի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը և արդյունավետությունը, այնպես էլ Խմբի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի բաժինը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Բանկի խորհրդին:

Ռիսկի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Կախված տարատեսակ գործոններից՝ Խումբը նպատակահարմար է գտնում բանկային ռիսկերը բաժանել արտաքին և ներքին ռիսկերի:

Արտաքին ռիսկերն են՝ երկրի, օրենսդրական, ֆորս մաժորային հանգամանքների, գնային և մրցակցային ռիսկերը:

Խմբի ներքին ռիսկերի դասին են պատկանում իր իսկ գործառնություններից բխող ռիսկերը: Դրանք են վարկային, գործառնական, իրացվելիության, տոկոսադրույքի, արտարժութային, հեղինակության, կապիտալի նվազման, անձնակազմի և փողերի լվացման:

Երկրի ռիսկը Բանկը կառավարում է՝ օգտվելով միջազգային վարկանիշային գործակալությունների (Moody's, S&P, Fitch) կողմից միջազգային բանկերին և կազմակերպություններին շնորհված վարկանիշներից: Ռիսկերի կառավարման վարչությունը կատարում է Խմբի գործընկեր արտասահմանյան բանկերի վարկանիշների մոնիտորինգ և եռամսյակը մեկ Բանկի Վարչության հաստատմանն է ներկայացնում այդ բանկերի և ֆինանսական հաստատությունների գծով սահմանաչափերը:

Գնային ռիսկի հնարավոր նվազագույն մակարդակն ապահովվում է հետևյալ միջոցառումների շրջանակներում՝ ֆինանսական շուկայի կառուցվածքային, ծավալային և գնային ցուցանիշների դինամիկայի, առանձին ֆինանսական գործիքների իրացվելիության վերլուծություն, առկա միտումների բացահայտում՝ հնարավոր կորուստների գնահատում ամսական կտրվածքով կիրառվող սթրես թեստերի միջոցով, ֆինանսական գործիքների գծով սահմանաչափերի (ըստ արժեթղթերով գործառնության տեսակի, ըստ դիլերի, ըստ թողարկողի) սահմանում, արժեթղթերի փաթեթի բազմազանեցում (դիվերսիֆիկացիա)՝ ըստ թողարկողի, տնտեսության ճյուղերի, ժամկետայնության և այլն:

Մրցակցային ռիսկի կառավարումը իրականացվում է բիզնես ստորաբաժանումների և բիզնեսի զարգացման բաժնի կողմից պարբերաբար իրականացվող Խմբի և այլ բանկերի կողմից առաջարկվող ծառայությունների տեսականու և պայմանների համեմատության միջոցով:

Տոկոսադրույքի ռիսկը Խմբում կառավարվում է Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից՝ մշակելով և կիրառելով տոկոսադրույքի ռիսկի զսպման մեխանիզմեր/մոդելներ, որի հիման վրա էլ Խմբի Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի կողմից ընդունվում են որոշումներ: Ռիսկերի կառավարման վարչությունը տոկոսադրույքի ռիսկի կառավարման համար ընտրել է տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ զգայունության ճեղքվածքի, դյուրացիայի և բազային ռիսկի մոդելները: Տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ զգայունության ճեղքվածքի և դյուրացիայի մոդելները կիրառվում են սթրես սցենարների միջոցով ամսական

(հազար ՀՀ դրամ)

կտրվածքով: Տոկոսադրույքի բազային ռիսկը կառավարվում է սթրես սցենարի միջոցով տարբեր խստության սցենարների կիրառմամբ եռամսյակային կտրվածքով:

(հազար ՀՀ դրամ)

30. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք (շարունակություն)

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակով իրականացվում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային կառուցվածքի՝ իրացվելիության ճեղքվածքի (liquitidy GAP) ամենօրյա քննարկում, ինչպես նաև բարձր իրացվելի գործիքներում ներդրումների տեսակարար կշռի նկատմամբ հսկողություն: Իրացվելիության ռիսկի զսպման նպատակով Խմբի Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեին Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից ամսական կտրվածքով ներկայացվում է վերլուծություն Խմբի սպասվելիք մարումների, տրամադրվելիք միջոցների և դիրքի վերաբերյալ: Իրացվելիության ռիսկի կառավարումն իր մեջ ներառում է՝ Խմբի ակտիվների գնագոյացման մեխանիզմի մշակումը, բանկին տրամադրված փոխառությունների գումարների, տեսակների կամ համախառն տոկոսային ծախսերի սահմանաչափերը, իրացվելիության պահանջները բավարարելու համար օգտագործվող ֆինանսավորման աղբյուրների կենտրոնացումների սահմանաչափերի կիրառումը, փոխառությունները, ըստ մարման ժամկետների դիվերսիֆիկացնելու պահանջը, իրացվելիության պահանջները բավարարելու համար Խմբի հետ կապված անձանցից (կազմակերպություններից) փոխառու միջոցների ներգրավման սահմանափակումները, տոկոսադրույքի ռիսկը սահմանափակելու սկզբունքներն ու մեթոդները՝ ներառյալ հետհաշվեկշռային հոդվածների հետ առնչվող տոկոսադրույքի ռիսկն ու սահմանաչափերը, տոկոսային մարժայի նպատակային մակարդակը, միջոցների ներգրավման և տեղաբաշխման տոկոսադրույքի վերաբերյալ որոշումների կայացման մեխանիզմներն ու ընթացակարգերը, Խմբի ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքի թույլատրելի սահմանաչափերը, Խմբի այն ստորաբաժանումների աշխատանքների կոորդինացման եղանակները, որոնք կարող են իրենց կողմից իրականացվող գործառնություններով ազդել Խմբի իրացվելիության մակարդակի վրա, իրացվելիության արտահերթ պահանջները (ինչը կարող է ծագել եկամուտների նվազման, չաշխատող ակտիվների աճի, ավանդների կենտրոնացման) բավարարելու ծրագիրը, Խորհրդին ու գործադիր մարմնին Խմբի իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ տրամադրվող համապատասխան հաշվետվությունների ձևերը:

Կապիտալի նվազման ռիսկի չափման մեխանիզմներ են հանդիսանում ներքին և ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված նորմատիվները (կապիտալի համարժեքության, մեկ փոխառուի գծով և այլն): Ամսական կտրվածքով կիրառվող սթրես սցենարները հնարավորություն են տալիս որոշելու կապիտալի առավելագույն կորստի մեծությունը՝ կախված տարբեր հանգամանքներից:

Անձնակազմի ռիսկը կառավարվում է Անձնակազմի կառավարման բաժնի կողմից, որը պարբերաբար իրականացնում է ՀՀ բանկային համակարգում աշխատատեղերի և դրանց պայմանների ուսումնասիրություն, ինչպես նաև կազմակերպում է աշխատակիցների մասնագիտական գիտելիքների բարձրացմանն ուղղված դասընթացներ՝ ինչպես ներքին, այնպես էլ արտաքին միջոցների հաշվին:

Փողերի լվացման ռիսկի կառավարումը իրականացվում է ֆինանսական դիտարկումների բաժնի կողմից, որը գործում է փողերի լվացման դեմ պայքարի օրենսդրության և Բանկի ներքին իրավական ակտերի պահանջներին համապատասխան:

Ռիսկի կենտրոնացումներ

Ռիսկի կենտրոնացումները առաջանում են, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը կատարվում է միևնույն աշխարհագրական շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, որի հետևանքով տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխությունները պայմանագրային պարտավորությունների կատարման նրանց ունակության վրա նույն կերպ են ազդում: Ռիսկի կենտրոնացումները արտացոլում են Խմբի գործունեության արդյունքների հարաբերական զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներից խուսափելու համար Խմբի քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ՝ ուղղված բազմաբնույթ ակտիվների տեսակների, վարկային և արժեթղթերի պորտֆելների պահպանմանը:

Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկն այն ռիսկն է, որի պատճառով Խումբը կարող է կրել վնասներ՝ հաճախորդների կամ գործընկերների կողմից պարտավորությունների չկատարման դեպքում: Խումբը իրականացնում է վարկային ռիսկի վերահսկում և կառավարում՝ սահմանելով ռիսկի այն սահմանաչափը, որը պատրաստ է ընդունել անհատական գործընկերների և աշխարհագրական ու տնտեսական համակենտրոնացումների համար, ինչպես նաև դիտարկելով զգայունությունը նման սահմանաչափերի նկատմամբ:

Խումբը հաստատել է վարկային որակի ստուգման գործընթաց՝ ապահովելու գործընկերների վարկունակության հնարավոր փոփոխությունների վաղ բացահայտումը, ներառյալ գրավների պարբերաբար վերանայումը: Գործընկերների սահմանաչափերը հաստատված են վարկային ռիսկերի դասակարգման համակարգի միջոցով, որը յուրաքանչյուր գործընկերոջ համար սահմանում է ռիսկի վարկանիշ: Ռիսկերի վարկանիշները ենթակա են պարբերաբար վերանայման: Վարկերի որակի ստուգման գործընթացը Խմբին թույլ է տալիս գնահատել

(հազար ՀՀ դրամ)

հնարավոր վնասը այն ռիսկերի հետևանքով, որոնց նկատմամբ այն զգայուն է, և ձեռնարկել ուղղիչ գործողություններ:

(հազար ՀՀ դրամ)

30. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Վարկային ռիսկ (շարունակություն)

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներից ծագող վարկային ռիսկը ցանկացած պահի սահմանափակվում է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված դրական իրական արժեքով:

Վարկային բնույթ ունեցող պարտավորությունների հետ կապված ռիսկեր

Խումբը իր հաճախորդներին ընձեռում է երաշխիքների ստացման հնարավորություն, որոնց գծով Խմբի մոտ կարող է անհրաժեշտություն ծագել հաճախորդների անունից կատարելու վճարումներ: Հաճախորդները նման վճարումները հատուցում են Խմբին՝ ակրեդիտիվների տրամադրման պայմաններին համապատասխան: Նշված պայմանագրերի համաձայն՝ Խումբը կրում է ռիսկեր, որոնք համարժեք են վարկային ռիսկերին, և նվազեցվում են նույն ընթացակարգերի և ռիսկի վերահսկման քաղաքականության վարման շնորհիվ:

Ռիսկի առավելագույն չափը ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվության տարրերի վրա, ներառյալ ածանցյալ գործիքները, զտման և գրավի պայմանագրերի միջոցներով ռիսկը մեղմացնելու ազդեցությունից առաջ, ներկայացված է հաշվեկշռային արժեքով:

Իրական արժեքով ներկայացված ֆինանսական գործիքների դեպքում, հաշվեկշռային արժեքը արտահայտում է ընթացիկ վարկային ռիսկը, բայց ոչ ռիսկի առավելագույն չափը, որը կարող է առաջանալ արժեքի փոփոխությունից:

Ֆինանսական գործիքների յուրաքանչյուր մակարդակի վարկային ռիսկի առավելագույն չափի վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկատվությունը ներկայացված է առանձին ծանոթագրություններում: Ապահովման միջոցների և ռիսկի նվազեցման այլ մեթոդների ազդեցությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 9-ում:

Արժեզրկման գնահատում

2018 թ. հունվարի 1-ից Խումբը ԱՎԿ-ն հաշվարկում է հավանականությամբ կշռված երեք սցենարներով՝ գնահատելու ակնկալվող դրամական միջոցների պակասորդները, զեղչված արդյունավետ տոկոսադրույքի մոտարկմամբ: Դրամական միջոցների պակասորդը կազմակերպությանը պայմանագրով վճարման ենթակա դրամական միջոցների հոսքերի և կազմակերպության ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի միջև տարբերությունն է: ԱՎԿ հաշվարկի մեխանիզմները ներկայացված են ստորև, և դրանց հիմնական տարրերը հետևյալն են՝

PD — *Դեֆոլտի հավանականությունը* որոշակի ժամանակային հորիզոնի ընթացքում դեֆոլտի հավանական լինելու գնահատումն է: Դեֆոլտը միայն կարող է տեղի ունենալ գնահատված ժամանակահատվածում որոշակի պահի, եթե գործիքը նախկինում չի ապաճանաչվել և դեռևս պորտֆելում է:

EAD — *Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը* դա ապագա դեֆոլտի ամսաթվի դրությամբ գործիքի գնահատված արժեքն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո ակնկալվող փոփոխությունների ազդեցությունը, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները՝ պայմանագրով նախատեսված կամ այլ կերպ, բաց թողնված վճարումների վրա հաշվեգրված տոկոսները և այլն:

LGD — *Դեֆոլտի դեպքում կորստի չափը* դա դրամական միջոցների կորստի գնահատումն է, որն առաջանում է, երբ որոշակի պահի տեղի է ունենում դեֆոլտ: Դա պայմանագրով սահմանված դրամական միջոցների հոսքերի և այն դրամական միջոցների հոսքերի տարբերությունն է, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ՝ ներառյալ գրավների իրացումից միջոցները: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես դեֆոլտի դեպքում գործիքի արժեքից (EAD) տոկոս:

ԱՎԿ պահուստը հիմնվում է վարկային վնասների վրա, որոնք ակնկալվում է, որ կառաջանան ակտիվի կյանքի ընթացքում (ակտիվի կյանքի ընթացքում ակնկալվող վարկային վնաս կամ ԱԿԱՎԿ), եթե առկա չէ վարկային ռիսկի զգալի աճ սկզբնական ճանաչումից հետո, որի դեպքում պահուստը հիմնվում է 12 ամսվա ընթացքում ակնկալվող վարկային վնասի վրա (12ամԱՎԿ): 12ամԱՎԿ-ը ԱԿԱՎԿ-ի այն մասն է, որը ներկայացնում է ֆինանսական գործիքի գծով պարտավորությունների չկատարման դեպքերի արդյունք հանդիսացող ԱՎԿ-ները, որոնք հնարավոր են հաշվետու ամսվան հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում: Ինչպես ԱԿԱՎԿ-ն, այնպես էլ 12ամԱՎԿ-ն հաշվարկվում են անհատական կամ խմբային հիմունքով՝ ելնելով ֆինանսական գործիքների համապատասխան պորտֆելի բնույթից:

(հազար ՀՀ դրամ)

30. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Վարկային ռիսկ (շարունակություն)

Խումբը քաղաքականություն է սահմանել՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտին իրականացնել գնահատում՝ արդյոք ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից հետո, հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում դեֆոլտ տեղի ունենալու ռիսկի փոփոխությունը: Վերոնշյալ գործընթացի հիման վրա, Խումբը խմբավորում է իր վարկերը՝ ըստ փուլերի, ինչպես նկարագրված է ստորև.

Փուլ 1: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Խումբը պահուստ է ճանաչում 12 ամսվա ԱՎԿ-ի հիման վրա: 1-ին փուլի վարկերը ընդգրկում են նաև գործիքներ, որոնց դեպքում վարկային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 2-րդ փուլից:

Փուլ 2: Երբ գործիքի վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից հետո, Խումբը պահուստը ճանաչում է վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստների (ԱԿԱՎԿ) համար: 2-րդ փուլի վարկերը ընդգրկում են նաև գործիքներ, որոնց դեպքում վարկային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 3-րդ փուլից:

Փուլ 3: Ակտիվը համարվում է արժեզրկված: Խումբը ձևակերպում է ԱԿԱՎԿ պահուստ:

POCI: Ձեռք բերված կամ ստեղծված՝ արժեզրկված (POCI) ակտիվները ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք արժեզրկված են սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Տվյալ ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվառվում են իրական արժեքով, և տոկոսային եկամուտը հետագայում ճանաչվում է վարկային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա: ԱՎԿ-ն միայն ճանաչվում կամ ապաճանաչվում է այնքանով, որքանով որ հետագայում փոխվում է ակտիվի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստների գնահատականը:

Դեֆոլտի և վերականգնման սահմանումը

Խումբը համարում է, որ ֆինանսական գործիքի գծով առկա է դեֆոլտ և, հետևաբար այն դասում է որպես Փուլ 3-ին պատկանող ֆինանսական գործիք (այսինքն՝ վարկային տեսանկյունից արժեզրկված) ԱՎԿ հաշվարկի նպատակով, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառուն 91 օրով ուշացնում է պայմանագրային վճարումների կատարումը:

Ֆինանսական գործիքը նաև համարվում է արժեզրկված՝ հիմք ընդունելով սահմանված այլ քանակական և որակական գործոններ, ինչպիսիք են փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի որակը, վերանայման կարգավիճակը, որոնք հաստատվում են ղեկավարության կողմից:

Դեֆոլտի հավանականության գնահատման գործընթացը

Գանձապետական և միջբանկային հարաբերություններ

Խմբի գանձապետական և միջբանկային հարաբերությունները և գործընկերները իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ծառայություններ մատուցող կազմակերպություններ, բանկեր, բրոքերներ-դիլերներ, արտարժույթի առքուվաճառք իրականացնող ընկերություններ և քլիրինգային ընկերություններ: Այս հարաբերությունների առումով Խումբը գնահատում է հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը, մասնավորապես ֆինանսական տեղեկատվությունը և այլ արտաքին տվյալներ, օր՝ արտաքին վարկանիշները:

Հաճախորդներին տրված վարկեր

Խմբավորում

Հաճախորդներին տրված վարկերի, որոնք պատկանում են Փուլ 1-ին և Փուլ 2-ին, ինչպես նաև անհատապես ոչ էական Փուլ 3-ին պատկանող վարկերի համար, Խումբը հաշվարկում է ԱՎԿ պորտֆելի մակարդակով: Խումբն առանձնացնում է պորտֆելների հետևյալ տեսակները.

- Խոշոր բիզնես վարկեր,
- ՓՄՁ վարկեր,
- Սպառողական վարկեր,
- Հիփոթեքային վարկեր,
- Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր:

(հազար ՀՀ դրամ)

30. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Վարկային ռիսկ (շարունակություն)

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով դեֆոլտի հավանականությունը հիմնվում է անցյալ ժամանակաշրջանների տեղեկությունների վրա և հաշվարկվում է հավանականության փոփոխության մատրիցաներով՝ հիմք ընդունելով վարկային պորտֆելների ժամկետայնության վերաբերյալ առկա տեղեկությունները: Հավանականությունները հաշվարկվում են որպես 12 ամիս ժամանակաշրջանի ընթացքում դեֆոլտ կատեգորիաների միջև փոխանցվող վարկերի մասնաբաժինը ընդհանուր վարկերի նկատմամբ ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ: Դեֆոլտի հավանականությունը հաշվարկելիս Խումբը դիտարկում է կանխատեսվող մակրոտնտեսական ցուցանիշները, որոնք ունեն էական ազդեցություն դեֆոլտի հավանականության վրա՝ հաշվարկված ըստ ժամանակային շարքերի ռեգրեսիայի վերլուծության: Դեֆոլտի հավանականությունների կանխատեսումները գնահատվում են հիմնվելով պաշտոնապես հասանելի կանխատեսվող մակրոտնտեսական ցուցանիշների վրա:

Հիմք ընդունելով մակրոտնտեսական պարամետրերի պատմական կանխատեսումների գնահատման շեղումները փաստացի միտումներից՝ մակրոտնտեսական զարգացման երեք սցենարները ուղղված են երեք դեֆոլտի հավանականության PIT մատրիցների վերջնական արդյունքին, որոնք կշռված են 10%, 80% և 10% հավանականություններով՝ լավագույն, բազային և վատագույն սցենարներին համապատասխան:

Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը

Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը (EAD) իրենից ներկայացնում է արժեզրկման գնահատման ենթակա ֆինանսական գործիքների համախառն հաշվեկշռային արժեքը, որը հաշվի է առնում ինչպես հաճախորդի ունակությունը՝ մեծացնելու իր վարկի գումարը դեֆոլտին մոտենալու դեպքում, այնպես էլ հնարավոր վաղաժամկետ մարումները: Փուլ 1-ում գտնվող ակտիվների համար Խումբը գնահատում է 12 ամսվա ընթացքում հնարավոր դեֆոլտի հավանականությունը 12ամԱՎԿ հաշվարկելու նպատակով: Փուլ 2, Փուլ 3 և ձեռք բերված կամ ստեղծված՝ արժեզրկված (POCI) դասին պատկանող ֆինանսական ակտիվների համար դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը դիտարկվում է գործիքների ողջ կյանքի տևողության ընթացքում տեղի ունեցող դեպքերի համար:

Դեֆոլտի ժամանակ կորստի չափը

Խումբը դեֆոլտի ժամանակ կորստի չափը հաշվարկելու նպատակով օգտագործում է դեֆոլտի ամսաթվից հետո վերականգնումների վերաբերյալ պատմական տվյալները բոլոր դեֆոլտի ենթարկված վարկերի կտրվածքով: Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ ողջ տեղեկատվությունը հավաքագրվում է դեֆոլտի ամսաթվից հետո՝ ըստ LGD խմբերի: Ժամանակային կտրվածքով վերջին ժամկետանց վարկերի համար հնարավոր վերադարձի հավանականությունը գնահատվում է նախկինում ժամկետանց վարկերի պոպուլյացիայի զարգացման գործակիցով: Տվյալ շրջանակներում հաշվի են առնվում հավաքագրման քաղաքականության ցանկացած փոփոխություն: Հավաքագրվում է դեֆոլտի ամսաթվից հետո դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ ողջ տեղեկատվությունը և զեղչվում դեֆոլտի ամսաթվի դրությամբ՝ միջին արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի օգտագործմամբ, յուրաքանչյուր LGD խմբի գծով : Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներառում է բոլոր տեսակի դրամական ներհոսքերը ժամկետանց վարկերի գծով (վարկերի մարումից ստացված միջոցներ, երաշխավորից ստացված միջոցներ, գրավի առարկայի վաճառքից ստացված միջոցներ և այլն):

Վարկային ռիսկի զգալի աճ

Խումբը սահմանել է քաղաքականություն՝ գնահատելու յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկի զգալի աճի հայտանիշները՝ սկզբնական ճանաչման պահից ի վեր՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի մնացորդային կյանքի ընթացքում դեֆոլտի ռիսկի փոփոխությունը: Խումբը որպես հիմնական հայտանիշ է օգտագործում վարկերի ժամկետանց օրերի քանակի վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Խումբը համարում է, որ վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչման պահից հետո, եթե պայմանագրային վճարումները ուշացվել են ավելի քան 30 օրով:

Վարկային ռիսկի աճը գնահատելիս Խմբի ղեկավարությունը նաև առաջնորդվում է հետևյալ գործոններով՝

- ՀՀ այլ ֆինանսական հաստատություններում տվյալ վարկառուի ժամկետանց օրերի քանակը,
- կանխորոշված փոխկապակցված կողմերի ժամկետանց օրերի քանակը:

Կանխատեսվող տեղեկատվություն և բազմակի տնտեսական սցենարներ

ԱՎԿ մոդելներում Խումբը հիմնվում է կանխատեսվող տեղեկատվության լայն շրջանակի վրա, մասնավորապես այնպիսի տնտեսական ելակետային տվյալների, ինչպիսիք են՝

- ՀՆԱ-ի տարեկան աճը,
- ԱՄՆ դոլար/ՀՀ դրամ փոխարժեք,
- ՀՀ ԿԲ բազային դրույքի աճը,

(հազար ՀՀ դրամ)

- Գործազրկության մակարդակ:

30. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Վարկային ռիսկ (շարունակություն)

Կանխատեսվող տեղեկատվությունը Խումբը ստանում է արտաքին աղբյուրներից (արտաքին վարկանիշային գործակալություններ, կառավարական մարմիններ,օրինակ՝ կենտրոնական բանկեր և միջազգային ֆինանսական հաստատություններ): Խմբի Վարկային Ռիսկի Վարչության մասնագետները որոշում են բազմակի սցենարներին վերագրելի կշիռները:

Ֆինանսական ակտիվների դասերի վարկային որակական վերլուծություն

Ֆինանսական ակտիվների վարկային որակը կառավարվում է Խմբի ներքին վարկանիշների հիման վրա, ինչպես նկարագրված է վերևում: Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է վարկային որակը ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված ակտիվների դասերի համար՝ հիմնվելով Խմբի վարկանշման համակարգի վրա:

31 դեկտեմբերի 2022թ.	*Ծան.*		*Բարձր դաս*	*Ստանդարտ դաս*	*Ստանդարտից ցածր դաս*	*Արժեզրկված*	*Ընդամենը*
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (առանց կանխիկ միջոցների)	6	Փուլ 1	2,052,697	37,652,897	–	–	**39,705,594**
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	8	Փուլ 1	534,196	46,600,398	–	–	**47,134,594**
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով	11						
-ՓՄՁ վարկեր		Փուլ 1	108,421	25,859,289	-	-	**25,967,710**
		Փուլ 2	-	-	1,029,220	-	**1,029,220**
		Փուլ 3	-	-	-	2,812,700	**2,812,700**
- Կորպորատիվ վարկավորում		Փուլ 1	28,390,644	34,807,448	-	-	**63,198,091**
		Փուլ 2	-	-	233,537	-	**233,537**
		Փուլ 3	-	-	-	5,013,251	**5,013,251**
- Սպառողական վարկեր		Փուլ 1	1,643,467	38,634,850	-	-	**40,278,317**
		Փուլ 2	-	-	1,195,765	-	**1,195,765**
		Փուլ 3	-	-	-	1,952,035	**1,952,035**
- Հիփոթեքային վարկեր		Փուլ 1	-	66,428,370	-	-	**66,428,370**
		Փուլ 2	-	-	2,409,440	-	**2,409,440**
		Փուլ 3	-	-	-	1,358,029	**1,358,029**
- Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր		Փուլ 1	-	17,374,690	-	-	**17,374,690**
		Փուլ 2	-	-	273,761	-	**273,761**
		Փուլ 3	-	-	-	186,672	**186,672**
Պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	10		–				
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող		Փուլ 1	–	**106,889,636**	–	–	**106,889,636**
- Ամորտիզացված արժեքով չափվող		Փուլ 1		18,407,917	**0**	**0**	**18,407,917**
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	10		–	-			**-**
Չօգտագործված վարկային գծեր	22	Փուլ 1	–	16,277,823	–	–	**16,277,823**
Ակրեդիտիվներ	22	Փուլ 1	–	334,535	–	–	**334,535**
Ֆինանսական երաշխիքներ	22	Փուլ 1	–	7,209,682	–	–	**7,209,682**
Ընդամենը			**32,729,424**	**416,477,534**	**5,141,724**	**11,322,687**	**465,671,369**

(հազար ՀՀ դրամ)

30. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)
Վարկային ռիսկ (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված աղյուսակում բարձր վարկանիշ ունեցող վարկերը հաճախորդներին տրված վարկերն են, որոնք ունեն նվազագույն մակարդակի վարկային ռիսկ, սովորաբար ապահովված բարձրակարգ գրավով (որպես գրավ են հանդիսանում դրամական միջոցներ կամ պետական երաշխիքներ): Լավ ֆինանսական վիճակ և պարտքերի սպասարկման լավ պատմություն ունեցող այլ վարկառուները ընդգրկվում են ստանդարտ վարկանիշի մեջ: Ստանդարտ վարկանիշից ցածր վարկերը կազմում են անհատապես չարժեզրկված, ստանդարտից ցածր գնահատական ունեցող վարկերը:

31 դեկտեմբերի 2021թ.	*Ծան.*		*Բարձր դաս*	*Ստանդարտ դաս*	*Ստանդարտից ցածր դաս*	*Արժեզրկված*	*Ընդամենը*
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (առանց կանխիկ միջոցների)	6	Փուլ 1	1,353,813	43,705,990	–	–	**45,059,803**
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	8	Փուլ 1	441,884	21,392,766	–	–	**21,834,650**
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով	9						
- ՓՄՁ վարկեր		Փուլ 1	173,285	29,775,677	–	–	**29,948,962**
		Փուլ 2	–	–	900,973	–	**900,973**
		Փուլ 3	–	–	–	4,596,926	**4,596,926**
- Կորպորատիվ վարկավորում		Փուլ 1	32,204,765	41,993,186	–	–	**74,197,951**
		Փուլ 2	–	–	–	–	**–**
		Փուլ 3	–	–	–	6,605,585	**6,605,585**
- Սպառողական վարկեր		Փուլ 1	1,201,264	36,776,627	–	–	**37,977,891**
		Փուլ 2	–	–	2,048,269	–	**2,048,269**
		Փուլ 3	–	–	–	2,057,305	**2,057,305**
- Հիփոթեքային վարկեր		Փուլ 1	–	57,872,612	–	–	**57,872,612**
		Փուլ 2	–	–	2,107,697	–	**2,107,697**
		Փուլ 3	–	–	–	1,936,439	**1,936,439**
- Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր		Փուլ 1	–	18,978,750	–	–	**18,978,750**
		Փուլ 2	–	–	444,595	–	**444,595**
		Փուլ 3	–	–	–	159,639	**159,639**
Պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	10						
-Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող		Փուլ 1	–	39,349,427	–	–	**39,349,427**
-ամորտիզացված արժեքով չափվով		Փուլ 1	–	1,233,261	–	–	**1,233,261**
հետգնման պայմանագրերով գրավադրված պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	10						
-Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող		Փուլ 1	–	9,509,290	–	–	**9,509,290**
Չօգտագործված վարկային գծեր	22	Փուլ 1	–	12,294,513	–	–	**12,294,513**
Ակրեդիտիվներ	22	Փուլ 1	–	–	–	–	**–**
Ֆինանսական երաշխիքներ	22	Փուլ 1	–	5,436,059	–	–	**5,436,059**
Ընդամենը			**35,375,011**	**318,318,158**	**5,501,534**	**15,355,894**	**374,550,597**

Հաճախորդներին տրված վարկերի արժեզրկման պահուստի գծով մանրամասն տեղեկատվության համար տես ծանոթագրությունը 9-ը:

Ֆինանսական երաշխիքները, ակրեդիտիվները և վարկային պարտավորությունները գնահատվում են և ակնկալվող վարկային կորուստների գծով պահուստ է հաշվարկվում այնպես, ինչպես վարկերի համար:

30. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Վարկային ռիսկ (շարունակություն)

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի՝ վարկային ռիսկի կենտրոնացումները հաշվեկշռային արժեքներով՝ ըստ աշխարհագրական սեգմենտների.

	31 դեկտեմբերի 2022թ.			
	ՀՀ	*Ոչ ՏՀՀԿ այլ*	*ՏՀՀԿ երկրներ*	*Ընդամենը*

(հազար ՀՀ դրամ)

	երկրներ			
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	36,288,340	11,621,346	2,383,928	**50,293,614**
Առևտրային արժեթղթեր	823,400			**823,400**
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	37,060,939	9,507,359	534,029	**47,102,327**
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	197,014	-	-	**197,014**
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	198,040,022	25,609,556	158,990	**223,808,567**
Ներդրումային արժեթղթեր	125,357,436	-	5,334	**125,362,770**
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթեր	-	-	-	**-**
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	537,399	315	16	**537,730**
	398,304,550	**46,738,576**	**3,082,296**	**448,125,422**
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	297,849	41,126	2,002,034	**2,341,009**
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	-	-	-	**-**
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	260,105,275	70,594,358	11,150,692	**341,850,325**
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	13,429,730	863,590	398,828	**14,692,148**
Այլ փոխառու միջոցներ	31,460,258	-	3,041,198	**34,501,456**
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	1,463,632	57,882	-	**1,521,514**
Ստորադաս փոխառություններ	-	276,139	-	**276,139**
Այլ պարտավորություններ	2,064,398	-	87,036	**2,151,434**
	308,821,141	**71,833,095**	**16,679,788**	**397,334,025**
Զուտ ակտիվներ / (պարտավորություններ)	**89,483,408**	**(25,094,520)**	**(13,597,492)**	**50,791,397**

2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ ոչ-ՏՁՀԿ երկրները հիմնականում ներկայացնում են Ռուսաստանը, Վրաստանը, Արգենտինան, Ուրուգվայը, Բահամները, Պանաման, Արաբական Միացյալ Էմիրությունները, Եգիպտոսը, Հնդկաստանը, Լիբանանը :

	31 դեկտեմբերի 2021			
	ՀՀ	*Ոչ ՏՀՁԿ այլ երկրներ*	*ՏՀՁԿ երկրներ*	*Ընդամենը*
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	52,502,386	2,552,876	1,415,218	**56,470,480**
Առևտրային արժեթղթեր	854,438	–	–	**854,438**
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	21,113,873	2,063	697,706	**21,813,642**
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	–	6,862	–	**6,862**
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	201,616,891	32,481,359	190,456	**234,288,706**
Ներդրումային արժեթղթեր	40,633,559	–	5,333	**40,638,892**
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթեր	9,509,290	–	–	**9,509,290**
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	542,614	286	356,326	**899,226**
	326,773,051	**35,043,446**	**2,665,039**	**364,481,536**
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	9,794,493	107,454	3,076,764	**12,978,711**
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	–	14,535	33,776	**48,311**
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	202,576,471	49,129,880	9,716,255	**261,422,606**
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	14,840,139	1,821,872	573,680	**17,235,691**
Այլ փոխառու միջոցներ	25,193,250	1,161,177	2,789,855	**29,144,282**
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	1,440,047	–	–	**1,440,047**
Ստորադաս փոխառություններ	–	336,885	–	**336,885**
Այլ պարտավորություններ	1,154,664	–	167,622	**1,322,286**
	254,999,064	**52,571,803**	**16,357,952**	**323,928,819**
Զուտ ակտիվներ / (պարտավորություններ)	**71,773,987**	**(17,528,357)**	**(13,692,913)**	**40,552,717**

(հազար ՀՀ դրամ)

2021 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ ոչ-ՏՁՀԿ երկրները հիմնականում ներկայացնում են Ռուսաստանը, Վրաստանը, Արգենտինան, Ուրուգվայը, Բահամները, Պանաման, Արաբական Միացյալ Էմիրությունները, Եգիպտոսը, Հնդկաստանը և Լիբանանը:

Իրացվելիության ռիսկ և ֆինանսավորման կառավարում

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Խումբը սովորական կամ չկանխատեսված իրավիճակում չի կարողանա կատարել իր պարտավորությունները վերջիններիս մարման ժամանակ: Այդ ռիսկի զսպման նպատակով ղեկավարությունն ապահովել է ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրներ՝ ի լրումն արդեն իսկ գոյություն ունեցող բանկային ավանդների հիմնական բազայի: Ղեկավարությունն իրականացնում է նաև ակտիվների կառավարում՝ հաշվի առնելով իրացվելիությունը, և ապագա դրամական հոսքերի և իրացվելիության օրական վերահսկողություն: Այդ գործընթացը ներառում է ակնկալվող դրամական միջոցների գնահատում և առաջնակարգ ապահովման միջոցի առկայություն, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորման ստացման համար:

Խումբը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բացի այդ Խումբը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է իր դրամով պարտավորությունների 4%-ի, դրամով արտահայտված արտարժույթով պարտավորությունների 6%-ի և արտարժույթով պարտավորությունների 12%-ի չափով պահուստավորման գումար: Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում՝ հաշվի առնելով շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես կապված սթրես գործոնները:

Խմբի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար վերջիններիս մարման ժամանակ, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Խումբը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ հարաբերակցությունները կազմել են՝

	Սահմանային արժեք	*2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, %*	*2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, %*
Ն2.1 – Ընդհանուր իրացվելիություն (բարձր իրացվելի ակտիվներ/Ընդհանուր ակտիվներ)	նվ.15%	46.92	38.04
Ն2.2 – Ընթացիկ իրացվելիություն (բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ)	նվ.60%	106.22	105.50

(հազար ՀՀ դրամ)

30. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Իրացվելիության ռիսկ և ֆինանսավորման կառավարում (շարունակություն)

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետների

Ստորև ներկայացվում է 2022թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ ըստ մինչև մարումը մնացած ժամկետների՝ պայմանագրային չզեղչված պարտավորությունների հիման վրա: Այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար տե՛ս Ծանոթագրություն 34: Պարտավորությունները, որոնք ենթակա են ցպահանջ մարման, դասակարգվում են այնպես, ինչպես եթե մարման պահանջը ներկայացված լիներ ամենավաղ հնարավոր ամսաթվով: Սակայն, Խումբը գտնում է, որ շատ հաճախորդներ չեն պահանջի վճարումը այն ամենավաղ հնարավոր ամսաթվի դրությամբ, որով Խումբը պարտավորված կլինի կատարել վճարումը, և աղյուսակը չի արտացոլում ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ հաշվարկված Խմբի կողմից՝ անցյալ ժամանակաշրջանների ներդրումների պահանջների տեղեկատվության հիման վրա:

	31 դեկտեմբերի 2022թ.					
	Ցպահանջ կամ մինչև մեկ ամիս	*1-3 ամիս*	*3-12 ամիս*	*1-5 տարի*	*5 տարուց ավելի*	*Ընդամենը*
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	281,435	1,062,553	896,984	58,997	59,036	**2,359,004**
Ածանցյալ պարտավորություններ	0					**0**
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	197,119,308	20,547,649	78,138,197	47,941,436	1,254,780	**345,001,370**
Այլ փոխառու միջոցներ	689,346	425,450	4,621,022	19,703,786	18,930,124	**44,369,728**
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	0	0	185,235	16,219,785	0	**16,405,020**
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	61,968	122,720	487,415	1,329,302	319,271	**2,320,676**
Ստորադաս փոխառություններ	276,562	0	0	0	0	**276,562**
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	**198,428,619**	**22,158,372**	**84,328,852**	**85,253,306**	**20,563,210**	**410,732,358**
Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ	**23,822,040**	**–**	**–**	**–**	**–**	**23,822,040**

	31 դեկտեմբերի 2021թ.					
	Ցպահանջ կամ մինչև մեկ ամիս	*1-3 ամիս*	*3-12 ամիս*	*1-5 տարի*	*5 տարուց ավելի*	*Ընդամենը*
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	9,830,501	1,331,335	1,608,864	157,550	72,021	**13,000,271**
Ածանցյալ պարտավորություններ	48,311	–	–	–	–	**48,311**
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	115,848,109	30,274,041	67,219,130	50,217,169	1,315,675	**264,874,124**
Այլ փոխառու միջոցներ	263,488	1,247,073	5,063,636	15,699,780	14,743,461	**37,017,438**
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	–	–	10,148,469	8,618,261	–	**18,766,730**
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	55,741	107,376	393,124	947,223	239,478	**1,742,942**
Ստորադաս փոխառություններ	–	–	23,605	337,387	–	**360,992**
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	**126,046,150**	**32,959,825**	**84,456,828**	**75,977,370**	**16,370,635**	**335,810,808**
Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ	**17,730,573**	**–**	**–**	**–**	**–**	**17,730,573**

Ժամկետայնության վերլուծությունը չի արտացոլում ընթացիկ հաշիվների պատմական կայունությունը:

(հազար ՀՀ դրամ)

Պատմականորեն դրանց մարումը տեղի է ունեցել ավելի երկար ժամանակահատվածում, քան ցույց է տրվում տվյալ աղյուսակում: Դրանց մնացորդները աղյուսակներում ընդգրկվում են մինչև մեկ տարի ժամանակահատվածի գումարներում:
Հաճախորդներից ներգրավված միջոցների մեջ ներառված են ֆիզիկական անձանց կողմից ներդրված ժամկետային ավանդները: ՀՀ օրենսդրության համաձայն ֆիզիկական անձիք կարող են ցանկացած պահի ետ պահանջել իրենց ժամկետային ավանդները:

30. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը Խմբի ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի փոփոխության ռիսկն է՝ շուկայական պայմանների՝ ներառյալ արտարժույթի փոխարժեքի և տոկոսադրույքների փոփոխության արդյունքում: Խումբը տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծության միջոցով:

Տոկոսադրույքի փոփոխման ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը Խմբի ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի հնարավոր փոփոխության ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխման արդյունքում: Բանկի Խորհուրդը սահմանել է որոշված ժամկետների համար տոկոսադրույքների ճեղքվածքների չափ: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Խմբի ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով:

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է ժամանակաշրջանի զուտ տոկոսային եկամտի վրա՝ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հիման վրա, և զուտ առևտրային եկամտի վրա՝ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող առևտրային գործիքների հիման վրա: Կապիտալի զգայունությունը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսադրույքների թույլատրելի փոփոխությունների հանդեպ հաշվարկվում է՝ վերագնահատելով իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները՝ հիմնվելով այն ենթադրության վրա, որ առկա են եկամտաբերության կորի զուգահեռ տեղաշարժեր:

Արժույթ	*Բազիսային կետերի ավելացում 31.12.2022թ.*	*Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 31.12.2022թ.*	*Կապիտալի զգայունություն 31.12.2022թ.*
Հայկական դրամ	1.50%	(20,976)	(3,399,749)
ԱՄՆ Դոլար	1.25%	-	(634,488)
Եվրո	0.20%	-	(18,541)

Արժույթ	*Բազիսային կետերի նվազում 31.12.2022թ.*	*Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 31.12.2022թ.*	*Կապիտալի զգայունություն 31.12.2022թ.*
Հայկական դրամ	1.50%	20,976	3,399,749
ԱՄՆ Դոլար	0.25%	-	126,898
Եվրո	0.20%	-	18,541

Արժույթ	*Բազիսային կետերի ավելացում 2021 թ.*	*Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 2021 թ.*	*Կապիտալի զգայունություն 2021 թ.*
Հայկական դրամ	1.50%	(28,341)	(2,322,887)
ԱՄՆ Դոլար	1.25%	–	(338,247)

(հազար ՀՀ դրամ)

Եվրո	0.20%	–	(1,780)

Արժույթ	*Բազիսային կետերի նվազում 2021 թ.*	*Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 2021 թ.*	*Կապիտալի զգայունություն 2021 թ.*
Հայկական դրամ	1.50%	28,341	2,322,887
ԱՄՆ Դոլար	0.25%	–	67,649
Եվրո	0.20%	–	1,780

(հազար ՀՀ դրամ)

30. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկը արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքով ֆինանսական գործիքների արժեքի տատանման ռիսկն է: Բանկի Խորհուրդը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժութային դիրքերի համար:

Ստորև բերված աղյուսակներում ներկայացված են այն արժույթները, որոնցով 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբն ունի էական արժութային դիրքեր՝ ոչ առևտրային դրամական ակտիվների և պարտավորությունների գծով:Կատարված վերլուծությունը արտահայտում է ՀՀ դրամի նկատմամբ՝ արտարժույթի փոխարժեքի հնարավոր տատանումների ազդեցությունը համախմբված ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կախված արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության նկատմամբ ոչ առևտրային դրամական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի զգայունությունից): Բացասական գումարները արտացոլում են համախմբված ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազումը, դրական գումարները՝ պոտենցիալ զուտ աճը:

	31 դեկտեմբերի 2022թ.		*31 դեկտեմբերի 2021թ.*	
Արժույթ	*Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխություն %*	*Ազդեցություն մինչև հարկումը շահույթի վրա*	*Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխություն %*	*Ազդեցություն մինչև հարկումը շահույթի վրա*
ԱՄՆ դոլար	5.0%	(172,583)	5.0%	(13,065)
ԱՄՆ դոլար	(5.0%)	172,583	(5.0%)	13,065
Եվրո	8.5%	(8,705)	8.5%	(12,876)
Եվրո	(8.5%)	8,705	(8.5%)	12,876

Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկերի կառավարման բարձրագույն մարմինը Խմբի Վարչությունն է, որը պատասխանատու է գործառնական ռիսկերի վերահսկման նպատակով մեխանիզմների ստեղծման և զարգացման համար: Գործառնական ռիսկը համակարգի խափանման, աշխատակազմի կողմից թույլ տրված սխալների, խարդախությունների կամ արտաքին գործոնների հետևանքով հնարավոր կորուստի ռիսկն է: Երբ ներքին վերահսկողության համակարգը դադարում է գործել, գործառնական ռիսկերը կարող են վնաս հասցնել համբավին, ունենալ իրավական հետևանքներ կամ բերել ֆինանսական վնասներ: Խումբը չի ենթադրում, որ բոլոր գործառնական ռիսկերը վերացված են, սակայն ներքին վերահսկողության համակարգի օգնությամբ և հնարավոր ռիսկերի որոշման և համապատասխան ռեակցիայի միջոցով Խումբը կարող է կառավարել նման ռիսկերը: Ներքին վերահսկողության համակարգը նախատեսում է պարտավորությունների արդյունավետ բաժանման, մուտքի թույլատվության, համադրման և հաստատման ընթացակարգեր, աշխատակազմի ուսուցում և գնահատում `այդ թվում ներքին աուդիտը:

Գործառնական ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է հստակ և փաստաթղթավորված կերպով նկարագրված բոլոր բիզնես գործընթացների, վերջիններիս գործունեությունը կանոնակարգող ներքին իրավական ակտերի, բոլոր գործընթացների և գործառնությունների համար սահմանված համապատասխան սահմանաչափերի, Խմբի կողմից իրականացվող ցանկացած գործարքի ընթացքում կրկնակի ստուգման սկզբունքի միջոցով: Գործառնական ռիսկի առավել արդիական տեսակների կառավարումը նկարագրված է ստորև:

Իրավական ռիսկ. Խմբի բոլոր ստանդարտ պայմանագրերի օրինակելի ձևերը մշակվում են Խմբի Իրավաբանական վարչության կողմից համապատասխան ստորաբաժանման հետ համագործակցության միջոցով և հաստատվում են Խմբի Վարչության կողմից: Խմբի առօրյա գործունեության ընթացքում Խմբի և երրորդ անձանց հետ փոխհարաբերությունները կարգավորող ոչ ստանդարտ պայմանագրերի կիրառումը թույլատրվում է միայն այդ պայմանագրերի վերաբերյալ Խմբի Իրավաբանական վարչության կողմից եզրակացության առկայության դեպքում:

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների (ՏՏ) հետ առնչվող ռիսկերը կառավարվում են Խմբում գործող ներքին իրավական ակտերի պահանջներին համապատասխան:

(հազար ՀՀ դրամ)

30. Ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

Գործառնական ռիսկ (շարունակություն)

Գործընթացի ռիսկի զսպման մեխանիզմներ են՝

- բոլոր բիզնես գործընթացների կանոնակարգումը ներքին իրավական ակտերի միջոցով,
- Խմբի ակտիվների և առավել կարևոր փաստաթղթերի (այդ թվում՝ վարկային պայմանագիր) ֆիզիկական պաշտպանվածությունը,
- սահմանաչափերի սահմանումը և պահպանումը,
- գույքի և գրառումների համատեղ պահպանումը,
- տվյալների գրանցամատյանների կիրառումը և արխիվացումը,
- գործողությունների գրանցման ժամանակ կրկնակի վերահսկողության համակարգի կիրառումը:

Ներքին աուդիտը պարբերաբար տալիս է Խմբի ներքին հսկողության համակարգի արդյունավետության և Խմբի ռիսկերին համարժեք լինելու գնահատական և հսկողություն է իրականացնում Խմբի գործունեության և գործառնական ռիսկերի նկատմամբ:

Խմբի՝ ստանդարտներին համապատասխանությունը ուղեկցվում է ներքին աուդիտի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Ներքին աուդիտի դիտարկումների արդյունքները քննարկվում են Խմբի ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Դիտարկումների ամփոփագրերը ներկայացվում են Խորհրդին:

31. Իրական արժեքի չափում

Իրական արժեքի չափման գործընթաց

Խմբի Խորհուրդը սահմանում է ինչպես իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, օրինակ՝ չգնանշվող առևտրային և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող արժեթղթերի համար, չգնանշվող ածանցյալ ֆինանսական գործիքների համար, այնպես էլ իրական արժեքի ոչ պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, օրինակ՝ բռնագանձված ակտիվների համար:

Անկախ գնահատողները ներգրավվում են նշանակալի ակտիվների, ինչպես օրինակ՝ անշարժ գույքի և բռնագանձված գույքի գնահատման համար: Անկախ գնահատողների ընդգրկումը յուրաքանչյուր տարի որոշվում է Խմբի Խորհրդի կողմից:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին ղեկավարությունը վերլուծում է այն ակտիվների և պասիվների արժեքների փոփոխությունները, որոնք ենթակա են վերագնահատման Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն: Այս վերլուծությունների համար Ճշտվում են հիմնական տվյալները, որոնք կիրառվել են նախորդ գնահատման ժամանակ՝ համադրելով գնահատման հաշվարկի տեղեկատվությունը պայմանագրերի և այլ համապատասխան փաստաթղթերի հետ: Ղեկավարությունը Խմբի անկախ գնահատողների հետ միասին համեմատում է յուրաքանչյուր ակտիվի և պարտավորության իրական արժեքի յուրաքանչյուր փոփոխություն համապատասխան արտաքին աղբյուրների հետ՝ որոշելու համար տվյալ փոփոխության հիմնավորված լինելը:

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում իրական արժեքով չափվող ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացված են ստորև: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների նշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

- Մակարդակ 1 – նույն ակտիվների և պարտավորությունների գծով ակտիվ շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված):
- Մակարդակ 2 – մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):
- Մակարդակ 3 – ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

(հազար ՀՀ դրամ)

31. Իրական արժեքի չափում (շարունակություն)

Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք համախմբված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն չափվել իրական արժեքով, և վերլուծում է դրանք ըստ իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների, որում իրական արժեքի չափումը դասակարգված է.

	31 դեկտեմբերի 2022թ.				
	Մակարդակ 1	*Մակարդակ 2*	*Մակարդակ 3*	*Ընդամենը իրական արժեք*	*Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք*
Ֆինանսական ակտիվներ					
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	–	–	216,871,292	**216,871,292**	**223,808,567**
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	50,293,614	–	–	**50,293,614**	**50,293,614**
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	–	–	47,102,327	**47,102,327**	**47,102,327**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	7,012,418	9,307,696	–	**16,320,114**	**18,392,578**
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	–	–	628,482	**628,482**	**628,482**
Ֆինանսական պարտավորություններ					
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	–	–	341,850,325	**341,850,325**	**341,850,325**
Այլ փոխառու միջոցներ	–	–	34,501,456	**34,501,456**	**34,501,456**
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	–	–	2,341,009	**2,341,009**	**2,341,009**
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	–	14,700,166	–	**14,700,166**	**14,692,148**
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	–	–	1,521,514	**1,521,514**	**1,521,514**
Ստորադաս փոխառություններ	–	–	276,139	**276,139**	**276,139**
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	–	–	2,151,438	**2,151,438**	**2,151,438**

(հազար ՀՀ դրամ)

31. Իրական արժեքի չափում (շարունակություն)

	31 դեկտեմբերի 2021 թ.				
	Մակարդակ 1	*Մակարդակ 2*	*Մակարդակ 3*	*Ընդամենը իրական արժեք*	*Ընդամենը հաշվեկշռային արժեք*
Ֆինանսական ակտիվներ					
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	–	–	227,614,599	**227,614,599**	**234,288,706**
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	56,470,480	–	–	**56,470,480**	**56,470,480**
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	–	–	21,813,642	**21,813,642**	**21,813,642**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	–	1,244,075	–	**1,244,075**	**1,208,910**
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	–	–	899,226	**899,226**	**899,226**
Ֆինանսական պարտավորություններ					
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	–	–	261,422,606	**261,422,606**	**261,422,606**
Այլ փոխառու միջոցներ	–	–	29,144,282	**29,144,282**	**29,144,282**
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	–	–	12,978,711	**12,978,711**	**12,978,711**
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	–	17,435,130	–	**17,435,130**	**17,235,691**
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	–	–	1,440,047	**1,440,047**	**1,440,047**
Ստորադաս փոխառություններ	–	–	336,885	**336,885**	**336,885**
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	–	–	1,322,286	**1,322,286**	**1,322,286**

Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ

Լողացող տոկոսադրույքով գործիքների իրական արժեքը սովորաբար դրանց հաշվեկշռային արժեքն է: Այն միջոցների գնահատված իրական արժեքները, որոնք ունեն ֆիքսված տոկոսադրույք, սահմանվում են՝ ելնելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի հաշվարկից, որոնք զեղչվում են նման վարկային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող նոր գործիքների ընթացիկ տոկոսադրույքներով: Կիրառվելիք տոկոսադրույքները կախված են վարկառուի վարկային ռիսկից և տատանվում են 3% մինչև 22% տարեկան (2021թ.՝ 3% մինչև 22% տարեկան):

Արժեզրկված վարկերի իրական արժեքը հաշվարկվում է գրավի առարկայի վաճառքից ակնկալվող դրամական հոսքերի հիման վրա: Գրավի առարկայի արժեքը հիմնված է անկախ, մասնագիտական որակավորում ունեցող գույքի գնահատողի իրականացրած գնահատումների վրա:

Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ

	31 դեկտեմբերի 2022թ.		
	Մակարդակ 1	*Մակարդակ 2*	*Ընդամենը*
Ֆինանսական ակտիվներ			
Առևտրային արժեթղթեր	–	823,400	**823,400**
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	–	197,014	**197,014**
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	18,926,118	88,044,074	**106,970,192**
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	–	-	**-**
Ընդամենը	**18,926,118**	**89,064,488**	**107,990,606**
Ֆինանսական պարտավորություններ			
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	–	-	**-**
Ընդամենը	**–**	**-**	**-**
Զուտ իրական արժեք	**18,926,118**	**89,064,488**	**107,990,606**

(հազար ՀՀ դրամ)

31. Իրական արժեքի չափում (շարունակություն)

Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

	31 դեկտեմբերի 2021		
	Մակարդակ 1	*Մակարդակ 2*	*Ընդամենը*
Ֆինանսական ակտիվներ			
Առևտրային արժեթղթեր	–	854,438	**854,438**
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	–	6,862	**6,862**
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	–	39,429,982	**39,429,982**
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	–	9,509,290	**9,509,290**
Ընդամենը	**–**	**49,800,572**	**49,800,572**
Ֆինանսական պարտավորություններ			
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	–	48,311	**48,311**
Ընդամենը	**–**	**48,311**	**48,311**
Զուտ իրական արժեք	**–**	**49,752,261**	**49,752,261**

Իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմները չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի չափում

	31 դեկտեմբերի 2022թ.	
	Մակարդակ 3	*Ընդամենը*
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ		
Հող և շենքեր	5,305,396	**5,305,396**
Ընդամենը	**5,305,396**	**5,305,396**

	31 դեկտեմբերի 2021թ.	
	Մակարդակ 3	Ընդամենը
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ		
Հող և շենքեր	4,790,824	**4,790,824**
Ընդամենը	**4,790,824**	**4,790,824**

Իրական արժեքի չափումը Մակարդակ 3-ում

Երրորդ մակարդակում դասակարգված Խմբի ոչ ֆինանսական ակտիվների գնահատումը հիմնված է էական ելակետային տվյալների վրա, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայի տվյալների վրա: Այս մակարդակում ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների շարժը կարելի է համաձայնեցնել հետևյալ կերպ.

Ոչ ֆինանսական ակտիվներ	*Հող և շենքեր*	*Ընդամենը*
Մնացորդը 2022 հունվարի 1-ի դրությամբ	**4,790,824**	**4,790,824**
Ձեռքբերումներ	9,330	9,330
Օտարում	–	–
Վերագնահատման ազդեցությունը	627,700	627,700
Մաշվածության գծով ծախս	(122,457)	(122,457)
Զուտ իրական արժեքը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**5,305,396**	**5,305,396**

Ոչ ֆինանսական ակտիվներ	*Հող և շենքեր*	*Ընդամենը*

(հազար ՀՀ դրամ)

Մնացորդը 2021 հունվարի 1-ի դրությամբ	**4,986,047**	**4,986,047**
Ձեռքբերումներ	1,204	**1,204**
Մաշվածության գծով ծախս	(196,427)	**(196,427)**
Զուտ իրական արժեքը 2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	**4,790,824**	**4,790,824**

(հազար ՀՀ դրամ)

31. Իրական արժեքի չափում (շարունակություն)

Ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի չափում (շարունակություն)

Խմբի հիմնական գույքային ակտիվների իրական արժեքը հաշվարկվում է գնահատումների հիման վրա՝ իրականացված անկախ, մասնագիտորեն որակավորված գույքի գնահատողների կողմից: Նշանակալի ելակետային տվյալները և ենթադրությունները մշակվում են համաձայն ղեկավարության հետ սերտ խորհրդակցության: Գնահատման գործընթացները և իրական արժեքի փոփոխությունները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին:

Գնահատումը իրականացվել է՝ կիրառելով համեմատական և եկամտային մեթոդները, որոնք արտացոլում են նմանատիպ գույքերի վերջին շուկայական գործարքների գները և ներառում են վերոնշյալ գույքին հատուկ գործոնների ճշգրտումներ, այդ թվում հողամասի չափը, գտնվելու վայրը, գրավադրումը, ներկայիս օգտագործումը:

Հողը և շենքերը վերագնահատվել են 2022թ.-ի ընթացքում: Հողը և շենքերը նախկինում վերագնահատվել էին 2019թ.-ին:

32. Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ և որպես գրավ պահվող կամ տրամադրված ակտիվներ

Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ, որոնք ամբողջությամբ չեն ապաճանաչվում

Հետգնման պայմանագրեր

Հետգնման պայմանագրով վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմին, և Խումբը դրա փոխարեն ստանում է դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվներ: Արժեթղթերի արժեքի ավելացման կամ նվազման դեպքում, Խումբը, որոշակի իրավիճակներում, կարող է պահանջել կամ նրանից կարող է պահանջվել դրամական միջոցների տեսքով լրացուցիչ ապահովություն: Խումբը եկել է այն եզրակացության, որ պահպանում է գրեթե բոլոր ռիսկերն ու օգուտները կապված այդպիսի արժեթղթերի հետ, այդ թվում վարկային, շուկայական, երկրային և գործառնական ռիսկերը, և այդ պատճառով չի ապաճանաչել դրանք: Բացի այդ, Խումբը ճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունները ստացված դրամական միջոցների նկատմամբ:

Նման ձևով, Խումբն իրավունք ունի վաճառել կամ գրավադրել փոխառությամբ ներգրավված կամ հակադարձ հետգնման պայմանագրով ձեռք բերած արժեթղթերը, բայց պարտավոր է վերադարձնել արժեթղթերը: Այս դեպքում գործընկերը պահպանում է սեփականության հետ կապված գրեթե բոլոր ռիսկերը և օգուտները: Հետևաբար, Խումբը չի ճանաչում այդպիսի արժեթղթերը, այլ ճանաչում է առանձին ակտիվ դրամական տեսքով տրամադրված ցանկացած գրավի նկատմամբ:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը չի ունեցել հետգնման պայմանագրերով վաճառված արժեթղթեր (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի՝ 9,509,290 հազար ՀՀ դրամ, որոնք դասակարգված են որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով):

33. Ֆինանսական գործիքների հաշվանցում

Ստորև ներկայացված աղյուսակները ներառում են ֆինանսական ակտիվները, որոնք հաշվանցվել են ֆինանսական պարտավորությունների հետ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբած հաշվետվությունում, ինչպես նաև հաշվանցման վերաբերյալ իրավաբանորեն ամրագրված գլխավոր համաձայնագրերի և նմանատիպ համաձայնագրերի հետևանքները, որոնք չեն հանգեցնում հաշվանցման ֆինանսական վիճակի մասին համախմբած հաշվետվությունում:

31 դեկտեմբերի 2022թ.	*Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների համախառն գումար*	*Ճանաչված ֆինանսական պարտավո-ությունների համախառն գումար՝ հաշվանցված*	*Ֆինանսական ակտիվների զուտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին*	*Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել*	*Զուտ գումար*

(հազար ՀՀ դրամ)

		Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	*հաշվետվությունում*	*Ֆինանսական գործիքներ*	*Ստացված ոչ դրամական ապահովում*	
Ֆինանսական ակտիվներ						
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ – հետգնման պայմանագրեր	-	–	-	-	–	**–**
Ընդամենը	**-**	**–**	**-**	**-**	**–**	**–**

31 դեկտեմբերի 2021թ.	*Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների համախառն գումար*	*Ճանաչված ֆինանսական պարտավորությունների համախառն գումար՝ հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում*	*Ֆինանսական ակտիվների զուտ գումար՝ ներկայացված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում*	*Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել*		*Զուտ գումար*
				Ֆինանսական գործիքներ	*Ստացված ոչ դրամական ապահովում*	
Ֆինանսական ակտիվներ						
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ – հետգնման պայմանագրեր	9,005,841	–	9,005,841	(9,005,841)	–	**–**
Ընդամենը	**9,005,841**	**–**	**9,005,841**	**(9,005,841)**	**–**	**–**

34. Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծություն

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են ակտիվները և պարտավորությունները՝ իրենց սպասվելիք մարման ժամկետների կտրվածքով: Խմբի պայմանագրային չզեղչված պարտավորությունների մարման վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է Ծանոթագրություն 30-ում:

	31 դեկտեմբերի 2022թ.			*31 դեկտեմբերի 2021թ.*		
	Մեկ տարվա ընթացքում	*Մեկ տարուց ավել*	*Ընդամենը*	*Մեկ տարվա ընթացքում*	*Մեկ տարուց ավել*	*Ընդամենը*
Ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	50,293,614	0	**50,293,614**	56,470,480	–	**56,470,480**
Առևտրային արժեթղթեր	7,433	815,967	**823,400**	7,435	847,003	**854,438**
Ածանցյալ ակտիվներ	197,014	0	**197,014**	6,862	–	**6,862**
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	43,117,188	3,985,139	**47,102,327**	18,426,796	3,386,846	**21,813,642**
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	82,167,547	141,641,020	**223,808,567**	88,619,862	145,668,844	**234,288,706**
Ներդրումային արժեթղթեր	44,444,360	80,918,410	**125,362,770**	3,868,708	36,770,184	**40,638,892**
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթեր	0	0	**0**	1,213,724	8,295,566	**9,509,290**
Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	0	8,775,211	**8,775,211**	–	8,202,522	**8,202,522**
Ոչ նյութական ակտիվներ	0	653,241	**653,241**	–	567,275	**567,275**
Բռնագանձված ակտիվներ	2,200,230	0	**2,200,230**	2,529,398	–	**2,529,398**
Այլ ակտիվներ	4,470,820	425,555	**4,896,375**	2,601,224	89,071	**2,690,295**
Ընդամենը	**226,898,206**	**237,214,544**	**464,112,750**	**173,744,489**	**203,827,311**	**377,571,800**
Պարտավորություններ						
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	2,227,534	113,476	**2,341,009**	12,760,945	217,766	**12,978,711**
Ածանցյալ պարտավորություններ	0	0	**0**	48,311	–	**48,311**
Պարտավորություններ հաճախորդների	293,250,978	48,599,347	**341,850,325**	210,577,862	50,844,744	**261,422,606**

(հազար ՀՀ դրամ)

նկատմամբ						
Այլ փոխառու միջոցներ	3,920,578	30,580,878	**34,501,456**	5,039,626	24,104,656	**29,144,282**
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	185,235	14,506,914	**14,692,149**	9,434,292	7,801,399	**17,235,691**
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	467,126	1,054,388	**1,521,514**	426,607	1,013,440	**1,440,047**
Պարտավորություններ շահութահարկի գծով	3,260,111	0	**3,260,111**	699,521	–	**699,521**
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	0	135,369	**135,369**	–	904,643	**904,643**
Այլ պարտավորություններ	2,669,666	13,892	**2,683,558**	1,593,737	16,317	**1,610,054**
Պայմանական և պայմանագրային պարտավորությունների գծով պահուստ	143,061	0	**143,061**	149,784	–	**149,784**
Ստորադաս փոխառություններ	276,139	0	**276,139**	787	336,098	**336,885**
Ընդամենը	**306,400,427**	**95,004,264**	**401,404,691**	**240,731,472**	**85,239,063**	**325,970,535**
Զուտ դիրք	**(79,502,221)**	**142,210,280**	**62,708,059**	**(66,986,983)**	**118,588,248**	**51,601,265**

Վերը ներկայացված աղյուսակում առկա մարման վերլուծությունը չի արտացոլում ժամկետային ավանդների, պատմական վարքագիծը և փաստացի մարումների ծավալը: Սակայն Խումբը գտնում է, որ շատ հաճախորդներ չեն պահանջի վճարումը այն ամենավաղ հնարավոր ամսաթվի դրությամբ, որով Խումբը պարտավորված կլինի կատարել վճարումը, և աղյուսակը չի արտացոլում ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ հաշվարկված Խմբի կողմից՝ անցյալ ժամանակաշրջաններում ավանդները պահանջելու պատմական վիճակագրության հիման վրա:

(հազար ՀՀ դրամ)

34. Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծություն (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված աղյուսակը ցույց է տալիս արժեթղթերի անմիջապես իրացվելիության պայմաններում ակտիվների և պարտավորությունների վերլուծությունը 2022թ-ի դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումների բարձր իրացվելի մասը՝ բացառությամբ կապիտալի գործիքների, ներառված են «Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս» ժամանակահատվածում: Խմբի ղեկավարությունը կարծում է, որ դրանք բարձր իրացվելի ակտիվներ են, որոնք կարող են վաճառվել պահանջի դեպքում՝ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական միջոցների արտահոսքի պահանջները բավարարելու համար: Ամորտիզացված արժեքով արժեթղթերը, պետական արժեթղթերը դասակարգված են որպես «Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս» ժամանակահատվածում՝հաշվի առնելով հետգնման պայմանագրերի հասանելիությունը:

34. Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծություն (շարունակություն)

	31 դեկտեմբերի 2022թ..								
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	*1-ից 3 ամիս*	*3 -ից 12 ամիս*	*Ընդամենը 12 ամսից քիչ ժամկետով*	*1-ից 5 տարի*	*Ավելի քան 5 տարի*	*Ընդամենը 12 ամսից ավել ժամկետով*	*Անժամկետ*	*Ընդամենը*
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	50,293,614	0	0	**50,293,614**	0	0	**0**	0	**50,293,614**
Առևտրային արժեթղթեր	537,856	0	7,433	**545,289**	0	278,111	**278,111**	0	**823,400**
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	197,014	0	0	**197,014**	0	0	**0**	0	**197,014**
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	16,421,363	0	553,481	**16,974,844**	0	0	**0**	30,127,483	**47,102,327**
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	15,013,965	12,737,972	54,415,610	**82,167,547**	71,882,396	69,758,624	**141,641,020**	0	**223,808,567**
Ներդրումային արժեթղթեր	92,521,172	4,036,139	16,778,269	**113,335,580**	9,950,742	1,996,094	**11,946,835**	80,354	**125,362,770**
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթեր	0	0	0	**0**	0	0	**0**	0	**0**
Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	0	0	0	**0**	0	0	**0**	8,775,211	**8,775,211**
Ոչ նյութական ակտիվներ	0	0	0	**0**	0	0	**0**	653,241	**653,241**
Բռնագանձված ակտիվներ	0	0	2,200,230	**2,200,230**	0	0	**0**	0	**2,200,230**
Այլ ակտիվներ	3,672,746	28,356	769,718	**4,470,820**	183,843	239,848	**423,690**	1,865	**4,896,375**
Ընդամենը ակտիվներ	**178,657,730**	**16,802,467**	**74,724,741**	**270,184,938**	**82,016,980**	**72,272,676**	**154,289,657**	**39,638,154**	**464,112,750**
Պարտավորություններ									
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	281,435	1,056,239	889,860	**2,227,534**	54,440	0	**54,440**	59,036	**2,341,009**
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	0	0	0	**0**	0	0	**0**	0	**0**
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	197,054,993	19,948,506	76,247,480	**293,250,978**	47,352,849	1,246,498	**48,599,347**	0	**341,850,325**
Այլ փոխառու միջոցներ	636,233	233,551	3,050,793	**3,920,578**	14,040,461	16,540,417	**30,580,878**	0	**34,501,456**
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	0	0	185,235	**185,235**	14,506,914	0	**14,506,914**	0	**14,692,149**
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	42,575	85,150	339,401	**467,126**	886,970	167,418	**1,054,388**	0	**1,521,514**
Պարտավորություններ շահութահարկի գծով	0	0	3,260,111	**3,260,111**	0	0	**0**	0	**3,260,111**
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	0	0	0	**0**	135,369	0	**135,369**	0	**135,369**
Այլ պարտավորություններ	176,141	247,154	2,246,371	**2,669,666**	0	13,892	**13,892**	0	**2,683,558**
Պայմանական և պայմանագրային պարտավորությունների գծով պահուստ	143,061	0	0	**143,061**	0	0	**0**	0	**143,061**
Ստորադաս փոխառություններ	276,139	0	0	**276,139**	0	0	**0**	0	**276,139**
Ընդամենը պարտավորություններ	**198,610,577**	**21,570,600**	**86,219,251**	**306,400,427**	**76,977,003**	**17,968,225**	**94,945,228**	**59,036**	**401,404,691**
Զուտ դիրք	**(19,952,847)**	**(4,768,132)**	**(11,494,510)**	**(36,215,489)**	**5,039,978**	**54,304,451**	**59,344,429**	**39,579,118**	**62,708,058**
Կուտակված ճեղքվածք	**(19,952,847)**	**(24,720,979)**	**(36,215,489)**		**(31,175,511)**	**23,128,940**			

(հազար ՀՀ դրամ)

	31 դեկտեմբերի 2021								
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3 -ից 12 ամիս	Ընդամենը 12 ամսից քիչ ժամկետով	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը 12 ամսից ավել ժամկետով	Անժամկետ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	56,470,480	–	–	**56,470,480**	–	–	**–**	–	**56,470,480**
Առևտրային արժեթղթեր	557,216	–	7,436	**564,652**	–	289,786	**289,786**	–	**854,438**
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	6,862	–	–	**6,862**	–	–	**–**	–	**6,862**
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	707,278	–	6,203	**713,481**	376,341	–	**376,341**	20,723,820	**21,813,642**
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	18,304,449	36,329,770	33,985,643	**88,619,862**	82,066,186	63,602,658	**145,668,844**	–	**234,288,706**
Ներդրումային արժեթղթեր	23,740,434	180,924	3,251,035	**27,172,393**	12,722,649	663,295	**13,385,944**	80,555	**40,638,892**
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթեր	–	737,726	475,998	**1,213,724**	–	8,295,566	**8,295,566**	–	**9,509,290**
Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	–	–	–	**–**	–	–	**–**	8,202,522	**8,202,522**
Ոչ նյութական ակտիվներ	–	–	–	**–**	–	–	**–**	567,275	**567,275**
Բռնագանձված ակտիվներ	–	–	2,529,398	**2,529,398**	–	–	**–**	–	**2,529,398**
Այլ ակտիվներ	2,306,030	33,895	261,299	**2,601,224**	23,682	63,523	**87,205**	1,866	**2,690,295**
Ընդամենը ակտիվներ	**102,092,749**	**37,282,315**	**40,517,012**	**179,892,076**	**95,188,858**	**72,914,828**	**168,103,686**	**29,576,038**	**377,571,800**
Պարտավորություններ									
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	9,830,500	1,328,860	1,601,585	**12,760,945**	145,745	–	**145,745**	72,021	**12,978,711**
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	48,311	–	–	**48,311**	–	–	**–**	–	**48,311**
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	115,773,932	29,836,363	64,967,567	**210,577,862**	49,536,700	1,308,044	**50,844,744**	–	**261,422,606**
Այլ փոխառու միջոցներ	214,520	1,078,081	3,747,025	**5,039,626**	11,174,424	12,930,232	**24,104,656**	–	**29,144,282**
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	–	–	9,434,292	**9,434,292**	7,801,399	–	**7,801,399**	–	**17,235,691**
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	42,620	82,340	301,647	**426,607**	775,764	237,676	**1,013,440**	–	**1,440,047**
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	–	–	699,521	**699,521**	–	–	**–**	–	**699,521**
Այլ պարտավորություններ	–	–	–	**–**	904,643	–	**904,643**	–	**904,643**
Պայմանական և պայմանագրային պարտավորությունների գծով պահուստ	776,585	128,203	688,949	**1,593,737**	–	16,317	**16,317**	–	**1,610,054**
Պարտավորությունների և անկանխատեսելի դեպքերի պահուստներ	149,784	–	–	**149,784**	–	–	**–**	–	**149,784**
Ստորադաս փոխառություններ	–	–	787	**787**	336,098	–	**336,098**	–	**336,885**
Ընդամենը պարտավորություններ	**126,836,252**	**32,453,847**	**81,441,373**	**240,731,472**	**70,674,773**	**14,492,269**	**85,167,042**	**72,021**	**325,970,535**
Զուտ դիրք	**(24,743,503)**	**4,828,468**	**(40,924,361)**	**(60,839,396)**	**24,514,085**	**58,422,559**	**82,936,644**	**29,504,017**	**51,601,265**
Կուտակված ճեղքվածք	**(24,743,503)**	**(19,915,035)**	**(60,839,396)**		**(36,325,311)**	**22,097,248**			

35. Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

ՀՀՄՍ 24 *«Կապակցված կողմերի բացահայտումներ»* ստանդարտի համաձայն կողմերը համարվում են կապակցված, եթե կողմերից մեկը հնարավորություն ունի վերահսկել կամ նշանակալի ձևով ազդել մյուս կողմի գործառնական և ֆինանսական որոշումների վրա: Ներկայացվող համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների առումով Խմբի կապակցված կողմերն են՝ նրա մայր կազմակերպությունը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները: Խմբի վերջնական վերահսկող է հանդիսանում արգենտինացի գործարար է. Էռնեկյանը:

Խումբն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Այդ գործարքները ներառում են վարկերը, ավանդները և այլն: Գործարքների ծավալները, մնացորդները տարվա վերջի դրությամբ և տարվա եկամուտը և ծախսը հետևյալն են.

(հազար ՀՀ դրամ)

35. Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ (շարունակություն)

Կապակցված կողմերի հետ գործառնությունների գծով մնացորդները ներկայացված են ստորև.

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններից եկամուտներն ու ծախսերը հետևյալն են.

	31 դեկտեմբերի 2022թ.			*31 դեկտեմբերի 2021թ.*		
	Մայր կազմակեր-պություն	*Ընդհանուր հսկողության տակ գտնվող ընկերություններ*	*Առանցքային ղեկավար անձնակազմ և նրանց ընտանիքի անդամներ*	*Մայր կազմակեր-պություն*	*Ընդհանուր հսկողության տակ գտնվող ընկերություններ*	*Առանցքային ղեկավար անձնակազմ և նրանց ընտանիքի անդամներ*
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն						
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ						
Վարկերի մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ, համախառն	**4,648**	**37,948,054**	**292,780**	**128**	**38,478,523**	**464,979**
Ժամանակաշրջ-ի ընթացքում տրամադրված վարկեր	81,838	15,453,031	810,453	90,982	15,218,151	837,294
Ժամանակաշրջ-ի ընթացքում մարված վարկեր	(74,767)	(23,298,073)	(872,478)	(86,462)	(15,748,620)	(1,009,493)
Վարկերի մնացորդը դեկտեմբերի 31-իդրությամբ, համախառն	**11,719**	**30,103,012**	**230,755**	**4,648**	**37,948,054**	**292,780**
Հանած՝ վարկերի գծով արժեզրկման պահուստ	(145)	(47,687)	(1,399)	(42)	(42,502)	(1,705)
Վարկերի մնացորդը դեկտեմբերի 31-իդրությամբ, զուտ	**11,574**	**30,055,325**	**229,356**	**4,606**	**37,905,552**	**291,075**
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ						
Ավանդների մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	**173,543**	**59,007,765**	**1,041,183**	**273,832**	**56,348,198**	**1,302,617**
Ժամանակաշրջ-ի ընթացքում ստացված ավանդներ	992,054	190,544,006	6,064,298	221,225	172,226,170	6,369,121
Ժամանակաշրջ-ի ընթացքում վճարված ավանդներ	(946,004)	(211,480,293)	(5,995,043)	(321,514)	(169,566,603)	(6,630,555)
Ավանդների մնացորդը դեկտեմբերի 31-իդրությամբ	**219,593**	**38,071,478**	**1,110,438**	**173,543**	**59,007,765**	**1,041,183**
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ – ստորադաս փոխառություններ						
Ստորադաս փոխառությունների մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	-	336,885		-	366,607	
Ստորադաս փոխառության մարումներ	-	-	-	-	-	-
Արտարժույթի վերագնահատումից զուտ արդյունք	-	(62,010)	-	-	(30,090)	-
Այլ շարժեր		1,264	-		368	-
Ստորադաս փոխառությունների մնացորդը դեկտեմբերի 31-իդրությամբ	**-**	**276,139**	**-**	**-**	**336,885**	**-**
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չճանաչված հոդվածներ						
Տրամադրված երաշխիքներ	-	-	-	-	-	-
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն						
Տոկոսային եկամուտ	-	2,753,980	37,279	–	3,205,122	31,326
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	138	25,951	6,246	129	19,984	1,713
Այլ եկամուտ	3,106	144,336	5,619	174	77,705	2,636
Տոկոսային ծախս	(2,680)	(21,342)	-	(3,460)	(2,107,255)	(76,505)
Արժեզրկումից կորուստների գծով ծախս	(103)	(5,185)	306	(40)	41,827	3,311
Այլ ծախսեր	-	(57,278)	(24,793)	–	(27,878)	(32,749)

(հազար ՀՀ դրամ)

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

	31 դեկտեմբերի 2022թ.	*31 դեկտեմբերի 2021թ.*
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ վճարումներ	690,230	746,485
Ընդամենը առանցքային կառավարչական անձնակազմի փոխհատուցում	**690,230**	**746,485**

(հազար ՀՀ դրամ)

36. Ֆինանսավորման գործունեության արդյունքում առաջացող պարտավորությունների փոփոխություն

	Ծան.	*Թողարկված պարտքային արժեթղթեր*	*Այլ փոխառու միջոցներ*	*Ստորադաս փոխառություններ*	*Վարձակալության գծով պարտավորություններ*	*Ֆինանսավորման գործունեությունից ընդամենը պարտավորություններ*
Հաշվեկշռային արժեք 2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	18, 20, 21	**21,527,117**	**23,518,467**	**366,607**	**1,761,890**	**47,174,081**
Թողարկումից մուտքեր		8,218,900	10,943,758	–	–	19,162,658
Մարումներ		(11,352,600)	(5,190,879)	–	(581,853)	(17,125,332)
Արտարժութային փոխարկումներ		(1,066,415)	(149,204)	(29,716)	–	(1,245,335)
Անկանխիկ գործարքներ		–	–	–	95,334	95,334
Այլ		(91,311)	22,140	(6)	164,676	95,499
Հաշվեկշռային արժեք 2021թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	18, 20, 21	**17,235,691**	**29,144,282**	**336,885**	**1,440,047**	**48,156,905**
Թողարկումից մուտքեր		8,214,949	11,654,735	-	507,609	20,377,293
Մարումներ		(8,735,050)	(6,256,980)	-	(575,601)	(15,567,631)
Արտարժութային փոխարկումներ		(1,995,518)	(133,265)	(62,010)	-	(2,190,792)
Անկանխիկ գործարքներ		-	-	-	-	-
Այլ		(27,924)	92,684	1,264	149,459	215,482
Հաշվեկշռային արժեք 2022թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	18, 20, 21	**14,692,148**	**34,501,456**	**276,139**	**1,521,514**	**50,991,257**

«Այլ» տողում ներառված են նոր ձևավորված վարձակալության գծով պարտավորությունները և անկանխիկ շարժում հանդիսացող վարձակալության վերանայումները: Այն նաև ներառում է թողարկված պարտքային արժեթղթերի, այլ փոխառու միջոցների, ստորադաս փոխառությունների և վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսները:

37. Կապիտալի համարժեքություն

Խումբն ակտիվորեն կառավարում է կապիտալը իր գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու նպատակով: Խմբի կապիտալի համարժեքությունը վերահսկվում է՝ կիրառելով Բազելյան համաձայնագրով սահմանված կապիտալի գծով սկզբունքներն ու ցուցանիշները և Բանկի վերահսկման նպատակով ԿԲ-ի կողմից սահմանված նորմատիվները:

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են՝ համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է վերահսկողի կողմից սահմանած պահանջներին, և որ Բանկն ապահովում է ամուր վարկային վարկանիշ և ուժեղ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու նպատակով:

Խումբը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Խումբը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

(հազար ՀՀ դրամ)

37. Կապիտալի համարժեքություն (շարունակություն)

Խումբը որպես կապիտալ ճանաչում է ՀՀ օրենսդրությամբ բանկերի կապիտալի համար սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են 1988թ. Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը, ինչպես նաև հիմնական կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը (Ն1.1 և Ն1.2 կապիտալի համարժեքության ցուցանիշները) բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ն1.1 և Ն1.2 ցուցանիշները կազմել են համապատասխանաբար 9% և 12%:
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում է սահմանված մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված պահանջների համաձայն համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.

	31 դեկտեմբերի 2022թ.	*31 դեկտեմբերի 2021թ.*
1-ին դասի կապիտալ	54,567,397	40,060,395
2-րդ դասի կապիտալ	(508,244)	2,246,488
Ընդհանուր կապիտալ	**54,059,153**	**42,306,883**
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	**331,804,294**	**296,678,473**
Կապիտալի համարժեքության Ն1.1 նորմատիվ	**16.45%**	**13.50%**
Կապիտալի համարժեքության Ն1.2 նորմատիվ	**16.29%**	**14.26%**

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկերի կշռման գործակիցների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման համաձայն:

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Խումբը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ բոլոր պահանջները: